

Pénzügyi Hírlevél

Pénzügyi Hírlevél

XIV. évfolyam • 4. szám • 2021

2021. december 20.
Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Dr. Lámfalusi Iboya

Szerzők
Vörös-Illés Ivett (szerk.)
voros-illes.ivett@aki.gov.hu
Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.gov.hu
Gerencsér Ilona
gerencser.ilona@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-1216
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	4
Módszertani megjegyzések	5
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	6
Közvetlen termelői támogatások	9
Vidékfejlesztési és halászati programok	11
Piaci és egyéb támogatások	14
Nemzeti támogatások	15
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások	
   kiemelt területei	17
Állattenyésztési támogatások	17
Szántóföldi növénytermesztők támogatása	19
Kertészeti ágazat támogatása	19
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban	20
Élelmiszeripar támogatása	21
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar	
   vállalkozásainak hiteligazdálkodása	22
Az egyéni gazdaságok hitelállománya a	
mezőgazdaságban	23
A mezőgazdasági társas vállalkozások	
hitelállománya	31
Kedvezményes finanszírozás a	
mezőgazdaságban	39
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	40
Növekedési Hitelprogram	43
MFB-hitelprogramok	45
EXIM-konstrukciók	46
Garantált hitelek állománya a	
mezőgazdaságban	47
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései	49
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások	
hitelállománya	52
Az élelmiszeripari társas vállalkozások	
hitelállománya	52
Kedvezményes finanszírozás az	
élelmiszeriparban	57
EXIM-konstrukciók	58
Növekedési Hitelprogram	61
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	63
MFB-hitelprogramok	65
Garantált hitelek állománya az	
élelmiszeriparban	66
Ágazati csődráták	67
Hitelezési felmérés	68
Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai	69

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! – Ne add el! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges. A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

- A 2021. évi agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra összességében 359,6 milliárd forintot fizettek ki 2021 szeptember 30-ig. A folyósított támogatási összeg 74,6 százaléka (268,4 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 25,4 százalékát (91,3 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között a Vidékfejlesztési Program intézkedései domináltak, melyekre 155,7 milliárd forintot folyósítottak a termelőknek. A közvetlen támogatások a kifizetések több mint egyharmadát (35,1 százalékát) képezték, 126,2 milliárd forint kifizetésére került sor szeptember 30-ig. Nemzeti támogatások keretében 63,6 milliárd forinthez jutottak a gazdák. A 14,1 milliárd forint piaci és egyéb támogatás zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy a szántóföldi növénytermesztés részesedése volt meghatározó 2021 első kilenc hónapjában, a támogatások 28,6 százalékát kapta az ágazat, míg az állattenyésztők a támogatások csaknem egynegyedét, 23,6 százalékát használhatták fel, a kertészet részesedése pedig mindössze 6,9 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,7 milliárd forintot folyósítottak szeptember 30-ig a jogosult termelők számára, ennek többsége az első negyedévben már a gazdálkodók rendelkezésére állt.
- A mezőgazdaság hitelállománya 10,1 százalékkal 895,0 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A kedvezményes hitelek súlya tovább nőtt az ágazatban, a piaci hitelek részesedése mindössze 14,5 százalékot tett ki 2021. szeptember 30-án.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya mérsékelten gyarapodott, 4,6 százalékkal 390,5 milliárd forintra emelkedett. A legnagyobb ütemben, illetve értékben a beruházási hitelek állománya gyarapodott. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozások által újonnan felvett hitelek értéke kismértékben nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 14,8 százalékkal 504,4 milliárd forintra nőtt. A növekedés az éven túli hiteleknel jelentkezett, azon belül is a beruházási hitelek növekedése volt meghatározó, ami ütemét és értékét tekintve is meghaladta a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek gyarapodását. A hitelállományból legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett. A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege mintegy 10 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól.
- A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusán nőtt. A lízingcégek szerződésszáma mérséklődött, viszont a tőkeintézmények összege emelkedett.
- Az élelmiszeripar hitelállománya 4,2 százalékkal 618,0 milliárd forintra bővült 2021 harmadik negyedévének végére. Az állományban a kedvezményes hitelek domináltak, az ágazat hiteleinek közel kétharmadát kedvezményes finanszírozás keretében folyósították.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 7,7 százalékkal 6,5 milliárd forintra nőtt, a társas vállalkozásoké 4,1 százalékkal 611,5 milliárd forintra emelkedett. Ez utóbbi állományában az egyéb hitelek növekedése volt kiemelkedő. Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 13,8 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás, 9,2 százalékát pedig a húsfeldolgozás, tartósítás szakágazatban tevékenykedők tudhatták magukénak.
- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 33,3 milliárd forinttal kevesebb új hitelt vettek fel 2021 harmadik negyedévében, mint egy évvel korábban. A hitelösszeg zöme egyéb éven belüli hitel volt. Az ágazat garantált hitelállománya tovább bővült.

Summary

- From the budgetary envelope of agricultural and rural development subsidies HUF 359.6 billion was paid in the first third quarter of the year. 74.6 per cent (HUF 268.4 billion) of the subsidies came from European Union funds, and 25.4 per cent (HUF 91.3 billion) was paid from domestic budget.
- Among the agricultural and rural development subsidies, the measures of the Rural Development Program dominated, for which HUF 155.7 billion was paid to farmers. Direct subsidies accounted for more than a third (35.1 per cent) of payments, with HUF 126.2 billion paid by 30 September. Farmers received HUF 63.6 billion in national subsidies. Most of the HUF 14.1 billion market and other subsidies continued to be paid for programs with additional national support.
- Examining the support of each sector it can be considered that the share of arable crop production was decisive in the first nine months of 2021 as well, the sector received almost 28.6 per cent of the support, while livestock farmers could use one quarter, 23.6 per cent of the support and the share of horticulture was only 6.9 per cent.
- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), an exceptionally high amount of compensation, HUF 18.7 billion was paid to eligible farmers until 30 September to compensate for the damage caused by the weather in 2020, most of which was already available to farmers in the first quarter.
- The amount of credit in agriculture increased by 10.1 per cent to HUF 895 billion compared to the same three quarter of the previous year. The amount of subsidised loans continued to grow in the sector, the share of market loans was only 14.5 per cent on September 30, 2021.
- The credit amount of the individual farms grew moderately, by 4.6 per cent to HUF 390.5 billion. Investment capital loans grew at the fastest rate and the highest. Most of the credit was used to finance arable crop growers. The amount of new loans of individual farms in agriculture was slightly higher in the three quarter of 2021 than in the previous year.
- The credit amount of the agricultural enterprises increased by 14.8 per cent to HUF 504.4 billion. The increase was mainly for long-term loans, within this the growth of investment capital loans exceeded the growth of long-term working loans in terms of the pace and value. The livestock sector accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by agricultural enterprises was almost 10 per cent lower than in the previous year.
- The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time as the contract number of leasing companies decreased, their capital adequacy in the sector increased.
- The amount of credit in the food industry increased by 4.2 per cent to HUF 618.0 billion in the three quarter of 2021. Two-thirds of the credit amount was subsidised loan.
- The credit amount of the individual food companies increased by 7.7 per cent to HUF 6.5 billion, while the credit amount of corporate enterprises rose by 4.1 per cent to HUF 611.5 billion, in which the growth of other capital loans was outstanding. 13.8 per cent of the loans were disbursed for processing and preserving other fruits and vegetables, and 9.2 per cent for processing and preserving meat.
- New loans of food enterprises less the previous year's value by HUF 33.3 billion. The majority of the credit amount was other short-term loans. The sector's guaranteed loans continued to expand.

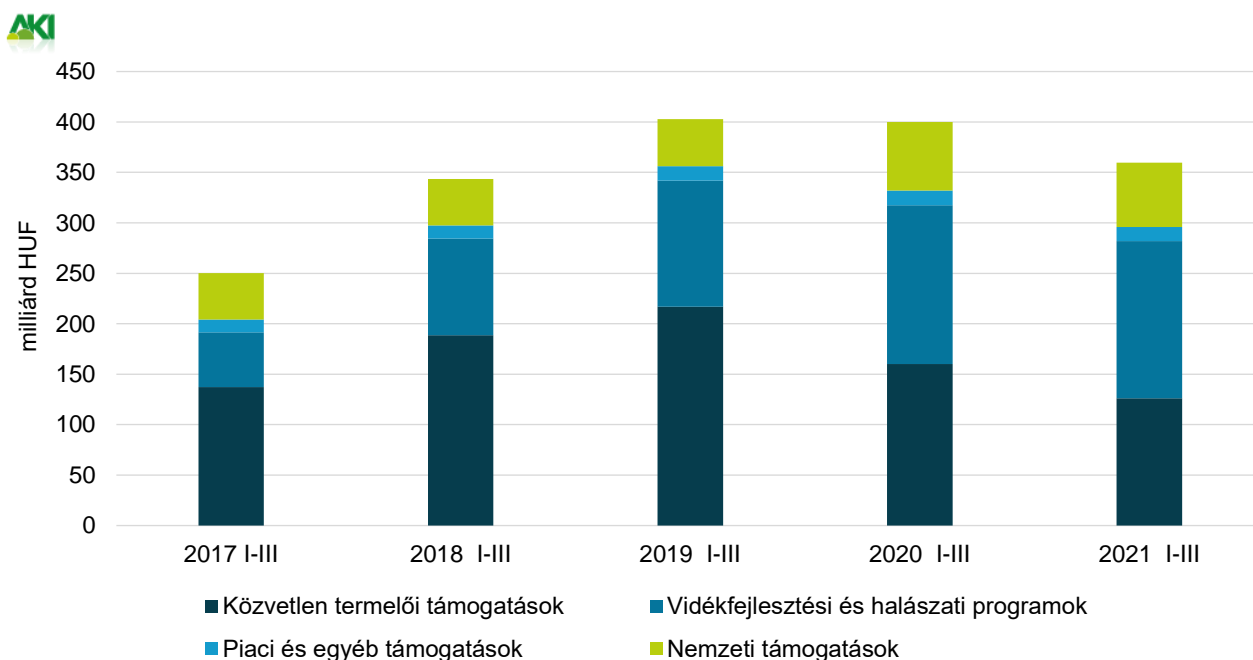
Módszertani megjegyzések

- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a tárgyév szeptember 30-ig teljesült kifizetéseket tartalmazza. A Vidékfejlesztési Program (VP) előrehaladását szemléltető 10. ábrán a 2016-tól 2021. szeptember 30-ig teljesült kifizetések szerepelnek.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél a jogcímek besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A társas vállalkozások hitelállományáról a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) és az Agrárminisztérium (AM) egyaránt végez adatgyűjtést. Az AM-adatok részletesebb bontásban, hitelcél és szakágazat szerint állnak rendelkezésre, ezáltal a szegmens hitelállományáról készült összeállítás ezen adatokra épül.
- A finanszírozási adatok a 2021. szeptember 30-i (2021 III) állapotot tükrözik.

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

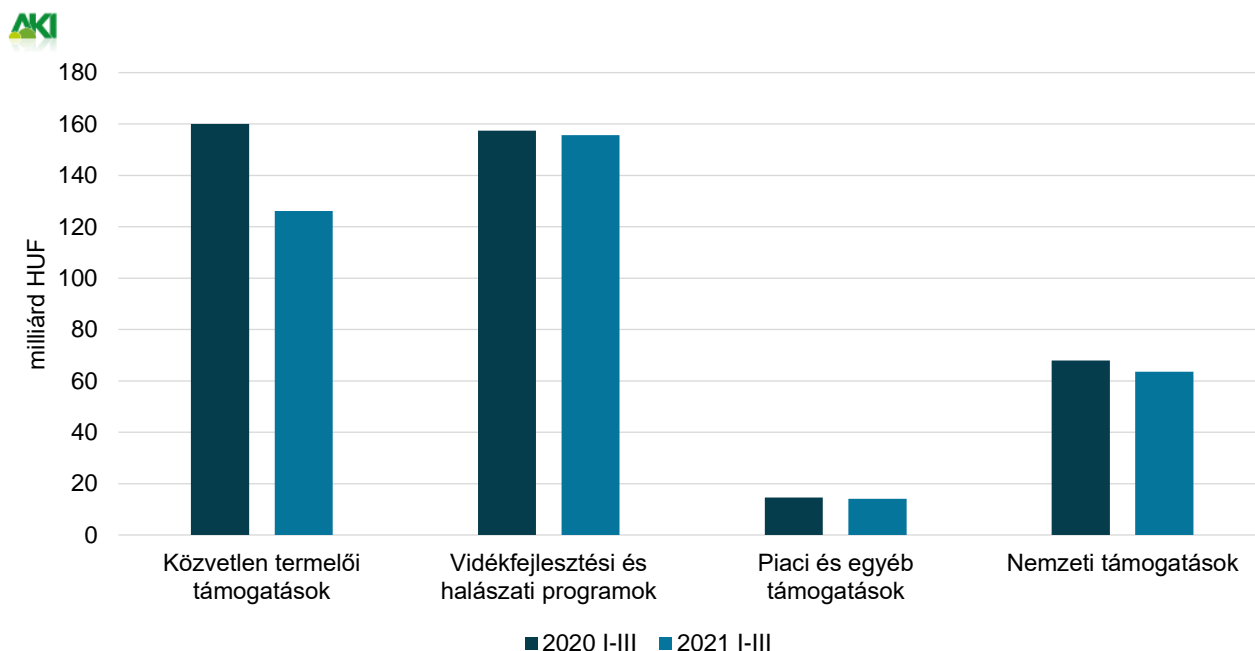
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra összességében 359,6 milliárd forintot fizettek ki 2021 első háromnegyed évében (1. ábra).
- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 155,7 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak szeptember 30-ig, ami a kifizetéseknek csaknem felét, 43,3 százalékát jelentette.
- A termelőknek nyújtott közvetlen támogatások a kifizetések több mint egyharmadát képezték, 126,2 milliárd forintot vehettek igénybe a gazdálkodók.
- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 63,6 milliárd forinthez jutottak a termelők.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 14,1 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme továbbra is a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.

1. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések 2021 első háromnegyed évében megközelítették a 360 milliárd forintot**

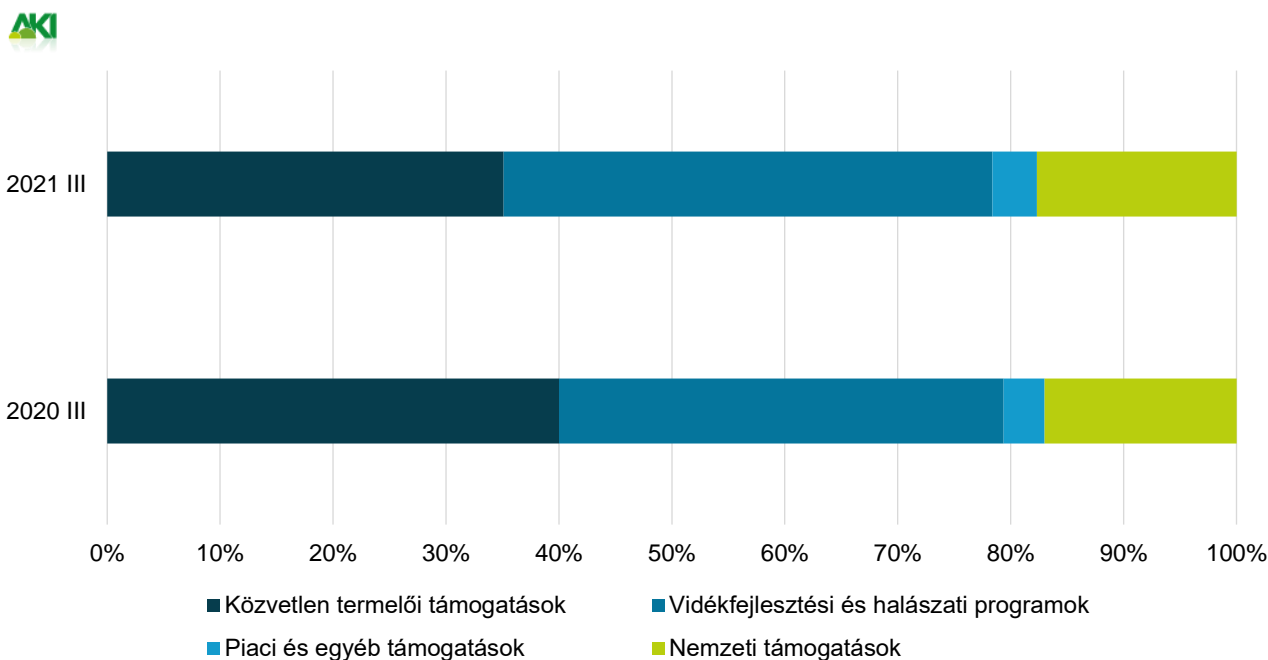
Megjegyzés: A MAHOP-kifizetésekről 2021 első háromnegyed évére vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.
 Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán.

- Az előző év azonos időszakához képest 21,1 százalékkal csökkentek a közvetlen termelői támogatások, és 1,1-6,4 százalékkal elmaradtak a vidékfejlesztési és halászati programok keretében folyósított összegek, a piaci és egyéb támogatások, valamint a nemzeti támogatások is az előző évi kifizetésekhez képest (2. ábra). A közvetlen támogatások csökkenésének oka az előző év végi emelt összegű előlegfizetés.

2. ábra: **Csökkentek a támogatások az előző év azonos időszakához képest**

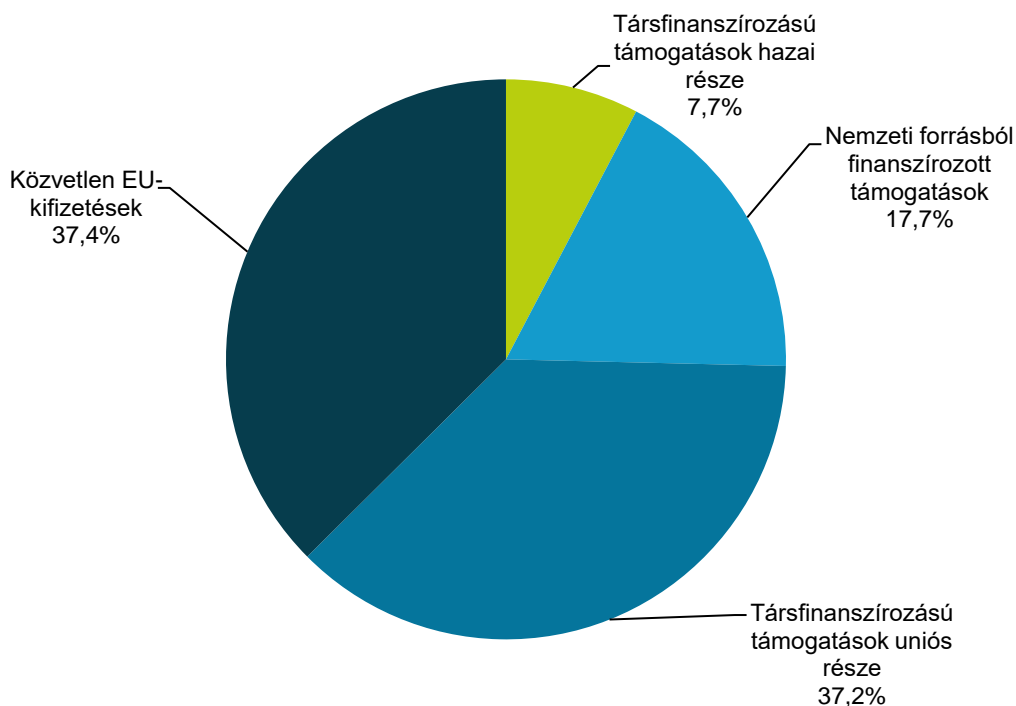
Megjegyzés: A MAHOP-kifizetésekről 2021 első háromnegyed évére vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.
Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az összes agrártámogatáson belül a nemzeti támogatások aránya 0,7 százalékponttal, a vidékfejlesztési és halászati programoké 3,9 százalékponttal, a piaci és egyéb támogatásoké 0,3 százalékponttal emelkedett a tárgyévben (3. ábra).
- A közvetlen támogatások részaránya 4,9 százalékponttal csökkent.

3. ábra: **Növekedett a vidékfejlesztési és halászati támogatások aránya**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

4. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások több mint 70 százaléka európai uniós forrásból származott**

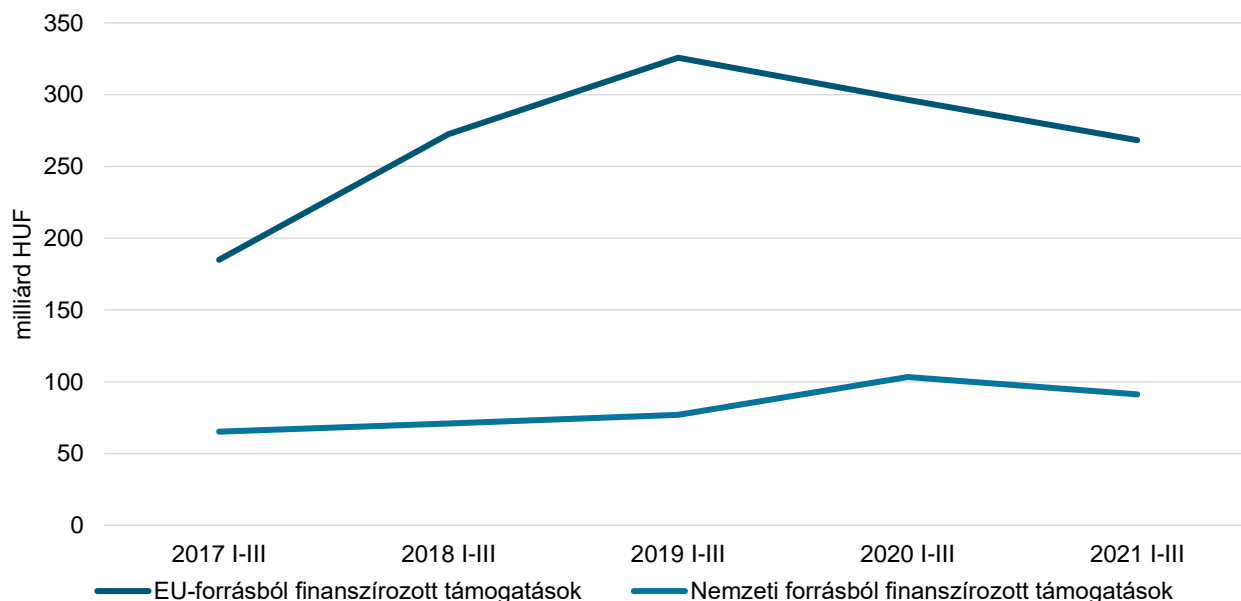

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az év első 9 hónapjában az agrárium és a vidék fejlesztését célzó támogatási összeg 75-25 százalékban oszlott meg az uniós és a nemzeti forrás között (4. ábra).
- Európai uniós forrásból 268,4 milliárd, hazai forrásból további 91,3 milliárd forint kifizetése valósult meg 2021. szeptember 30-ig (5. ábra).
- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások esetében az uniós kifizetések aránya 82,9 százalékot tett ki, míg a támogatások további 17,1 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Az uniós finanszírozású kifizetések kiugróan magas értéke 2019-ben az előző évről áthúzódó területalapú támogatásokból adódott.

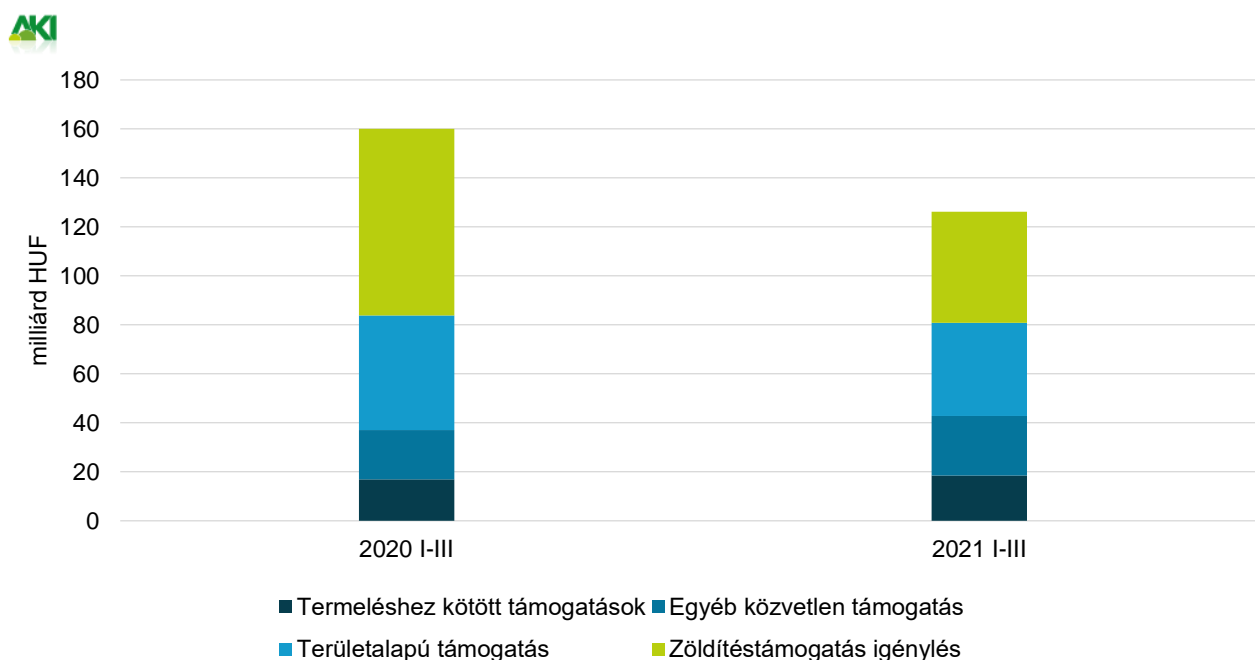
5. ábra: **Az uniós forrásból finanszírozott támogatások összege meghaladta a 260 milliárd forintot 2021-ben**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Közvetlen termelői támogatások

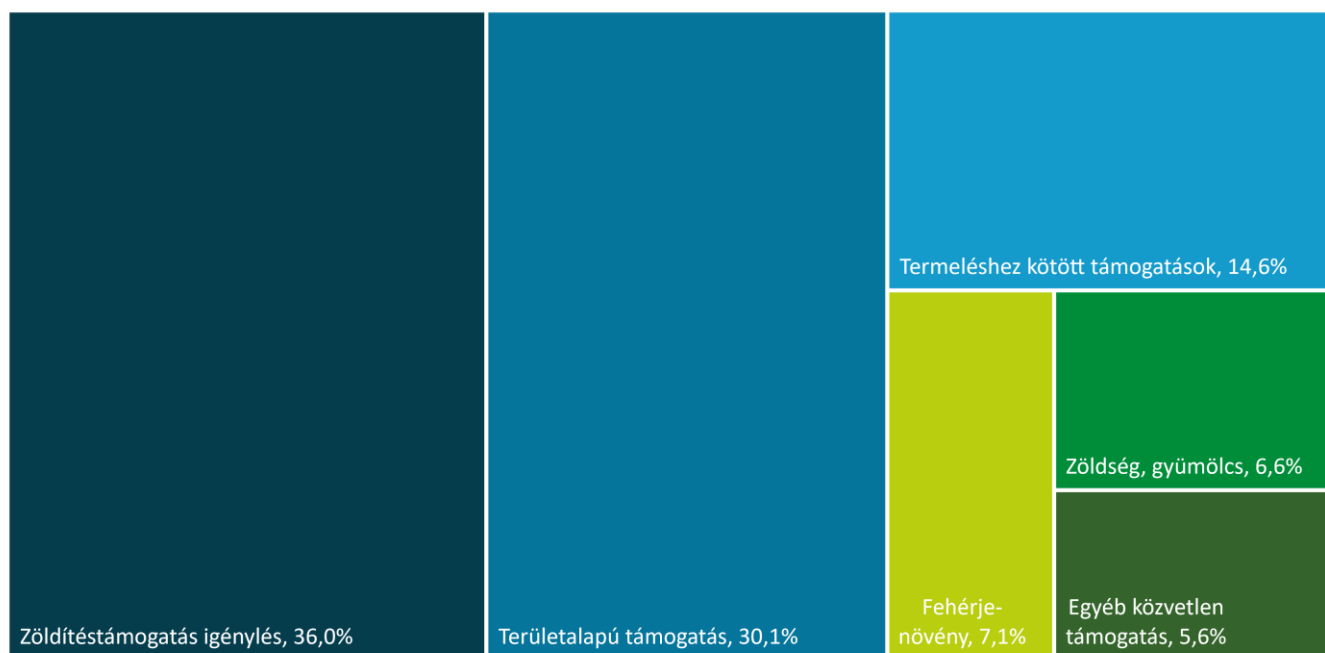
- A közvetlen támogatások jogcímein 2021 első háromnegyed évében 126,2 milliárd forint jutott el a termelők-höz, jellemzően területalapú támogatás formájában és a zöldítési komponens keretében (6. ábra). Bár az előző év azonos időszakában kifizetett összeghez képest ez 33,8 milliárd forinttal kevesebb, ennek oka az, hogy 2020 végén emelt összegű előleget kaptak a gazdálkodók, így kisebb rész kifizetése húzódott át 2021-re. A keretösszeg nem csökkent.
- A közvetlen támogatásokon belül a területalapú támogatás és a zöldítés a leghangsúlyosabb. A zöldítési támogatásra 45,4 milliárd forintot, a területalapú támogatásra 38,0 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak szeptember 30-ig.
- A 2020. évi egységes kérelmek után járó területalapú támogatások előlegkifizetése 2020 végén megtörtént, a fennmaradó részét 2021 első fél évének végéig kapták meg a gazdák. A 2021. évi egységes kérelmekkel kapcsolatos előlegkifizetések tárgyév októberétől kerülnek folyósításra.

6. ábra: **A területalapú és a kapcsolódó jogcímek kifizetései csökkentek**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A közvetlen támogatásokra folyósított összeg továbbra is jellemzően zöldítési komponens keretében (36,0 százalék) és területalapú támogatás formájában (30,1 százalék) jutott el a kedvezményezettekhez (7. ábra). A SAPS azért is marad el a zöldítéstől némileg, mert 2020 végén nagyobb összegű előleget kaptak a termelők. A területalapú támogatás és a zöldítés együttesen az összes agrártámogatás kétharmadát tette ki, ami 10,8 százalékponttal elmaradt az előző évi arányszámtól.
- A termeléshez kötött támogatások az összes támogatás 14,6 százalékát tették ki, 18,4 milliárd forint folyósítása történt meg a kilenc hónap alatt.
- A szálas és szemes fehérjenövények támogatására 9,0 milliárd forintot fizettek ki a kedvezményezetteknek, cukorrépa-termesztés támogatására 2,8 milliárd forintot, gyümölcsstermesztés támogatására (extenzív és intenzív) 2,6 milliárd forintot, zöldségnövény-termesztés támogatására 1,7 milliárd forintot, ipari zöldségnövények termesztésére 4,0 milliárd forintot folyósítottak.

7. ábra: A közvetlen támogatások kétharmadát a területalapú és a zöldítési támogatások adták

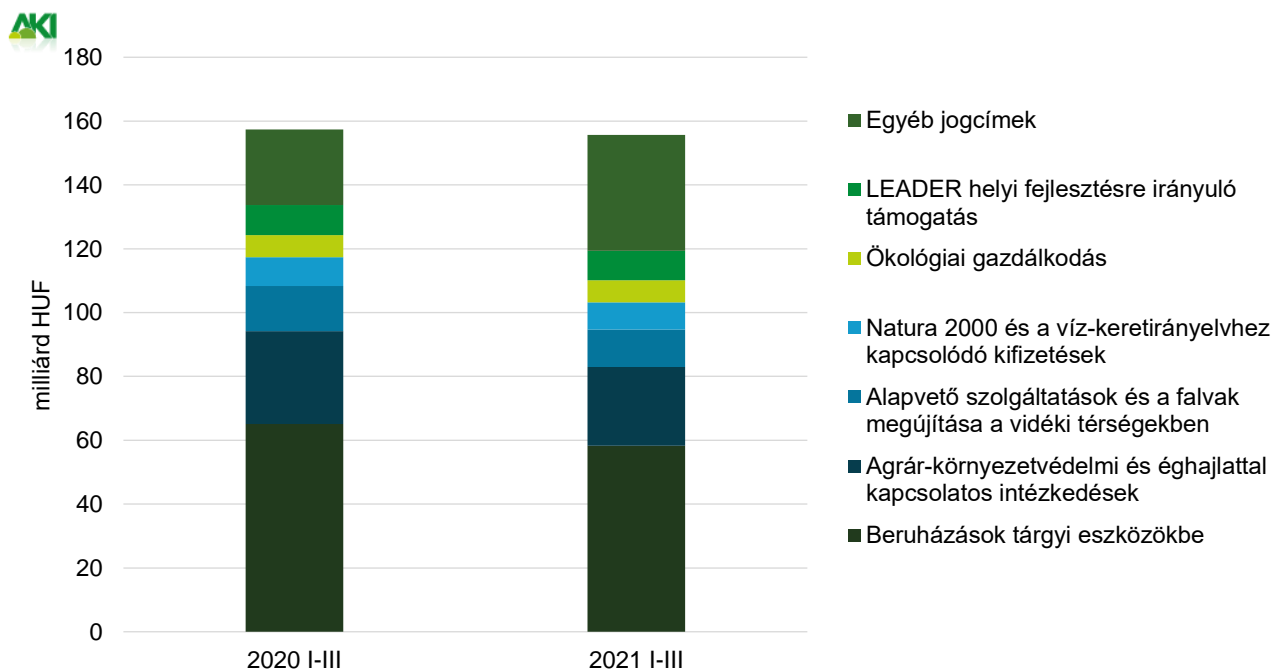

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program 2014–2020 intézkedéseire 2021 első háromnegyed évében 155,7 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak (8. és 9. ábra).
- A VP intézkedései közül a tárgyi eszközökbe történő beruházásokra 58,2 milliárd forintot, az agrár-környezet-védelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre 24,7 milliárd forintot fordítottak. Ezek együttesen a kifizetések 53,3 százalékát tették ki.

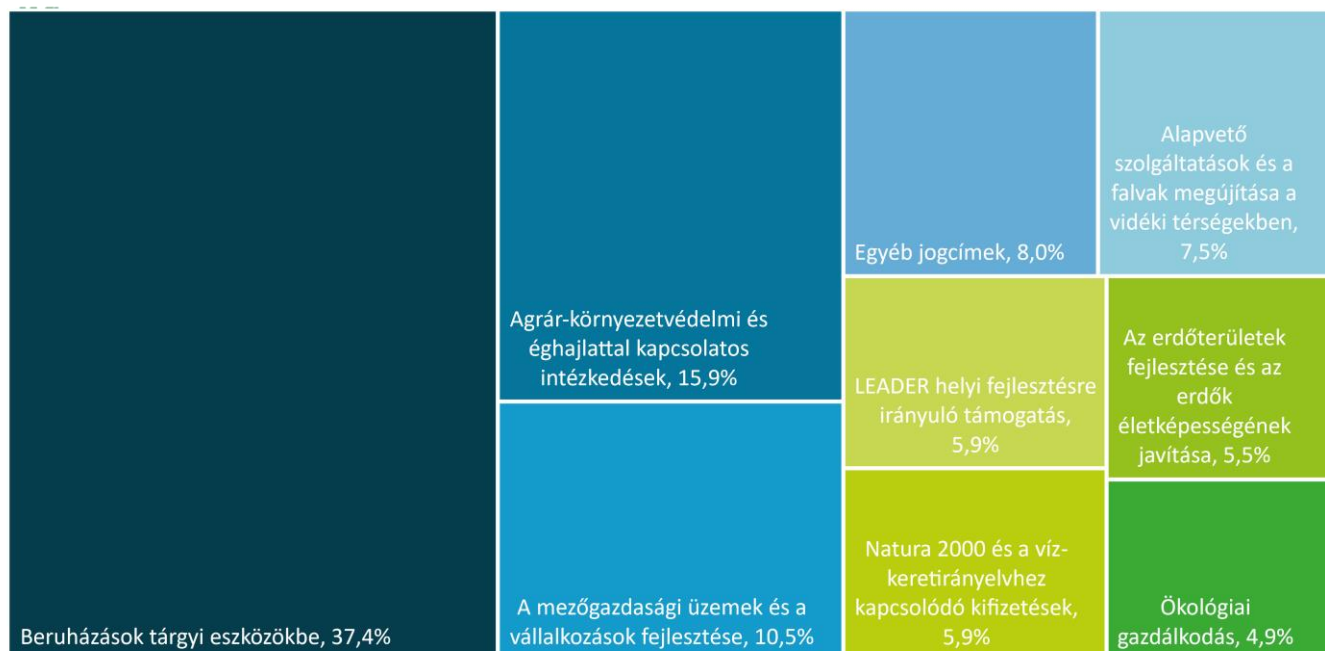
8. ábra: **A Vidékfejlesztési Program kifizetései meghaladták a 150 milliárd forintot 2021 első háromnegyed évében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- További 16,3 milliárd forint jutott a mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztésére, 11,7 milliárd forint az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben, 9,2 milliárd forint a LEADER helyi fejlesztésre irányuló támogatásokra, 8,6 milliárd forint pedig a Natura 2000 ökológiai hálózat támogatásaira.
- Az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására irányuló beruházásokra 7,6 milliárd forintot, az ökológiai gazdálkodás keretében 6,9 milliárd forintot, állatjóléti támogatásokra 2,9 milliárd forintot vehettek igénybe a kedvezményezettek.

9. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint felét a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2021 első háromnegyed évében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2021. szeptember 30-ig 986,6 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak (10. ábra).
- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a támogatások több mint egynegyedét tárgyi eszközökre fordították (269,9 milliárd forint), további egynegyedét pedig az agrár-környezetvédelmi intézkedések tették ki, melyek összege meghaladta a 243 milliárd forintot.

10. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint 50 százalékát a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2021 között**

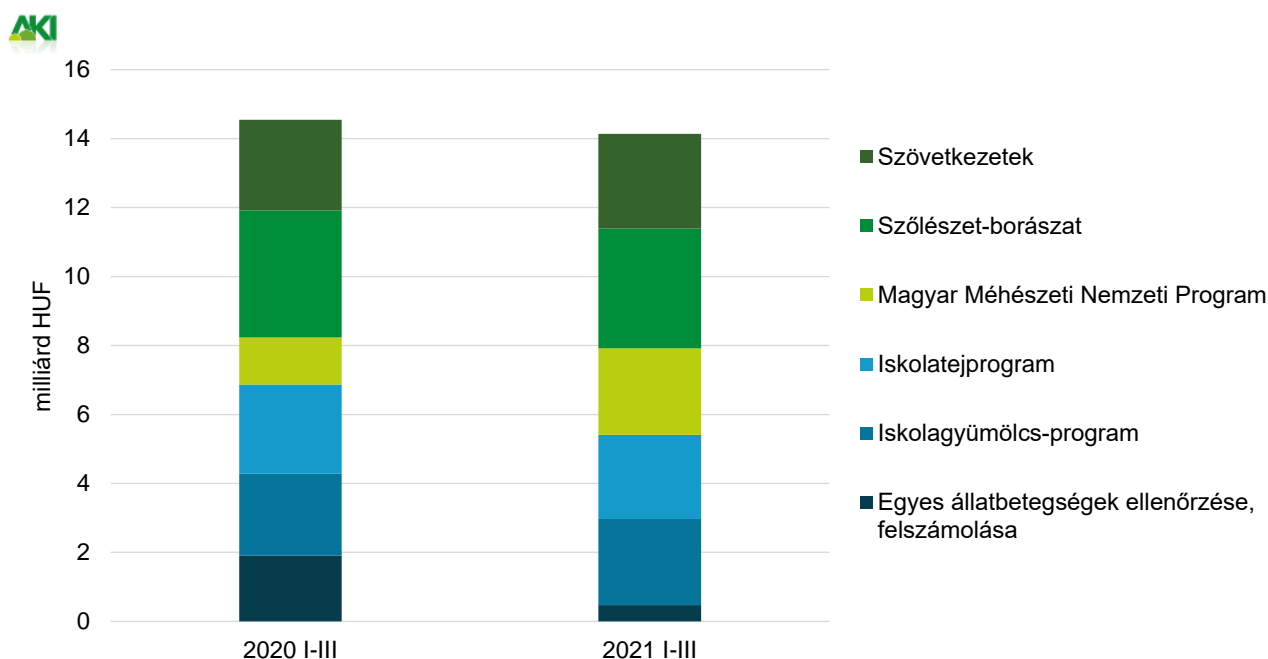
Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A kifizetések 10,2 százalékát, 100,3 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósítottak a kedvezményezetteknek, míg a Natura 2000-hez és a víz-keretirányelvhez kapcsolódott 65,7 milliárd forint teljesítés.

Piaci és egyéb támogatások

- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 14,1 milliárd forintot folyósítottak 2021-ben (11. ábra).
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 5,0 milliárd forintot fordítottak, amit hazai költségvetésből 5,7 milliárd forinttal egészítettek ki.
- Negyedére csökkent az állatbetegségek megelőzésére és felszámolására fordított összeg az előző év azonos időszakához képest.
- A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében az előző évi támogatás csaknem kétszeresét kapták a termelők a tárgyévben.

11. ábra: **A piaci és egyéb támogatások kismértékben csökkentek 2021 első háromnegyed évében 2020 azonos időszakához képest**

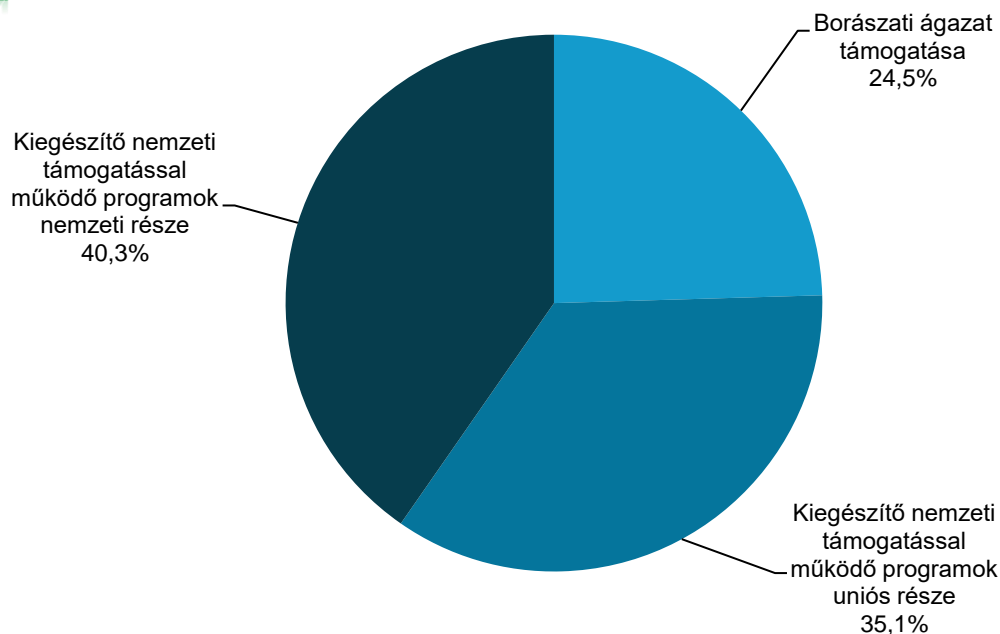

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A programok közül az iskolatejprogram támogatására uniós és hazai forrásokból összesen 2,4 milliárd forintot, az iskolagyümölcs-program támogatására 2,5 milliárd forintot fordítottak. A szövetkezesek támogatására 2,8 milliárd, az egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 475,4 millió forint folyósítása történt meg. A Magyar Méhészeti Nemzeti Program keretében 2,5 milliárd forint kifizetés valósult meg.
- A borászati ágazat további 3,5 milliárd forint támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében (12. ábra).

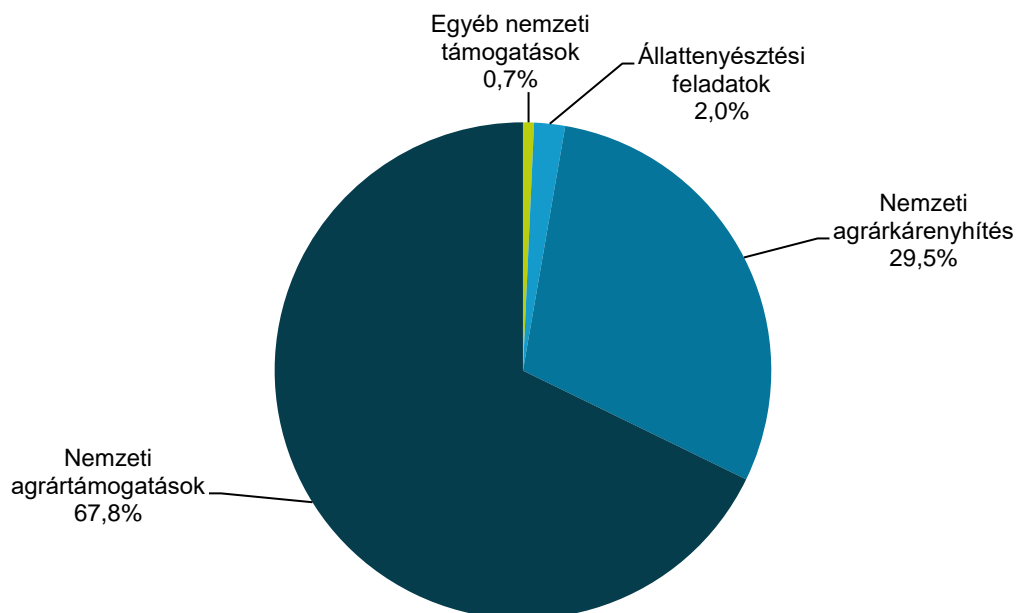
12. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2021 első háromnegyed évében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Nemzeti támogatások

13. ábra: **A nemzeti támogatások kétharmadát a nemzeti agrártámogatások keretében folyósították a termelőknek 2021 első háromnegyed évében**

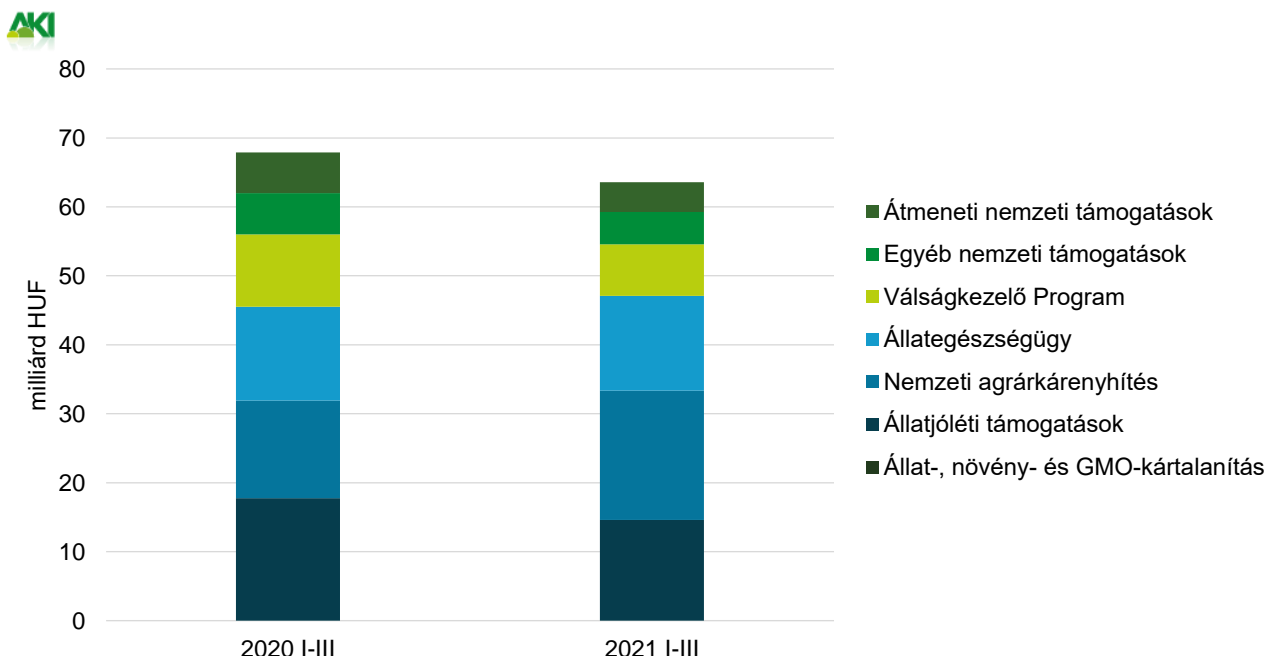
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A nemzeti támogatások jogcímeire 63,6 milliárd forint támogatási összeget folyósítottak 2021. szeptember 30-ig, amelynek 67,8 százaléka (43,1 milliárd forint) a nemzeti agrártámogatások keretében jutott el a

gazdákhoz. Ebből 7,5 milliárd forintot a Válságkezelő Programból folyósítottak a gazdálkodóknak több ágazatban, amely programot a Covid-19-járvány miatti veszteségek mérséklése érdekében dolgoztak ki a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként. A Válságkezelő Program kifizetéseként, 7,3 milliárd forint az állattenyésztés ágazathoz került, melyből a sertés állatjóléti támogatás 3,1 milliárd forintot, a baromfi állatjóléti átmeneti támogatás 2,7 milliárd forintot, a méhegészségügyi átmeneti támogatás közel 1 milliárd forintot tett ki (13. és 14. ábra).

- A kifizetések 29,5 százalékát a nemzeti agrárkárenyhítés keretében fizették ki. A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő hazai költségvetésből valósul meg. A 2021. évben kiemelkedően magas kárenyhítésben részesültek a károsult gazdálkodók, 18,7 milliárd forint juttatást folyósítottak részükre, szemben az előző évi 14,2 milliárd forinttal.
- Az állatbetegségek megelőzésére és az állati hulla ártalmatlanítására 13,7 milliárd forint, továbbá állatjóléti támogatásokra 14,6 milliárd forint támogatásban részesültek az állattartók.
- Az átmeneti nemzeti támogatások összege a tárgyévben 4,3 milliárd forint volt.

14. ábra: **A nemzeti támogatások összege csökkent 2021-ben**

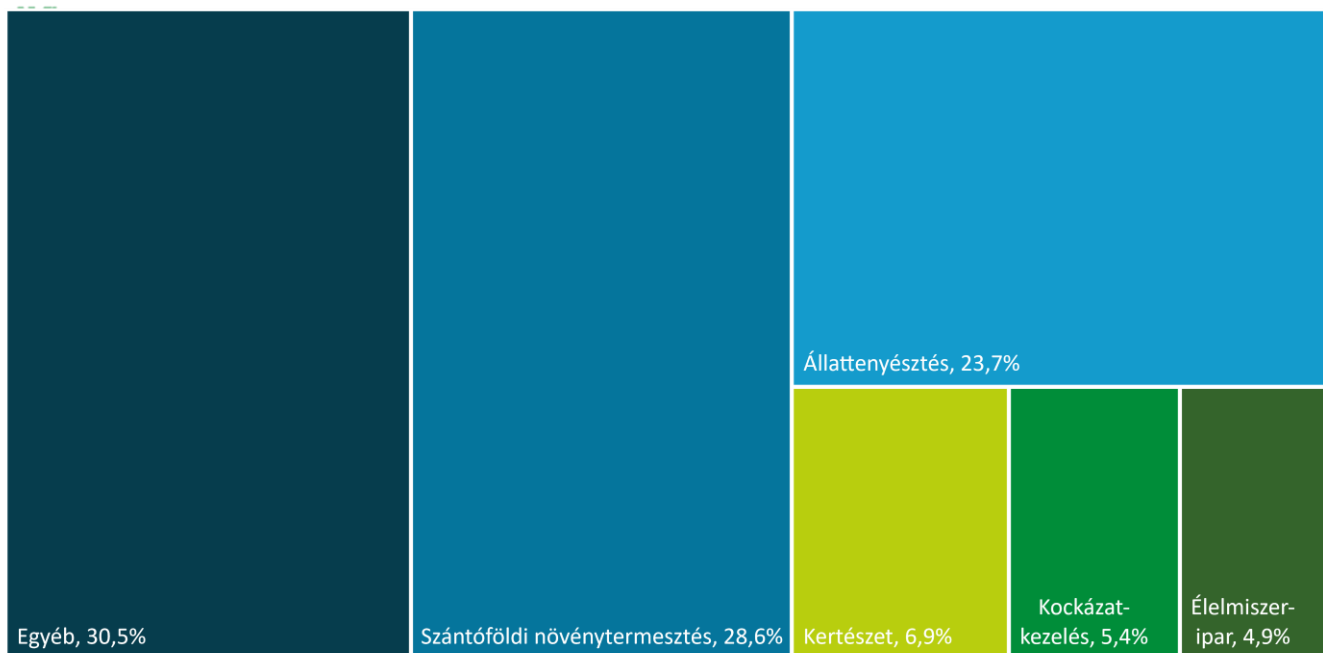

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztása. A jogcímek besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (területalapú támogatás, zöldítés), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (az Egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése – baromfin kívül, illetve az Állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).
- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) keretében nyújtott átmeneti támogatás, illetve az ágazatok részére folyósított kamattámogatás, kezési díjtámogatás és költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- A szántóföldi növénytermesztés részesedése az agrártámogatásokból továbbra is meghatározó, a 2021. év első háromnegyed évében meghaladta a 28 százalékot (15. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások csaknem egynegyedét használhatták fel.
- A kertészet részesedése mindössze 6,9 százalék, az élelmiszeripar 4,9 százalék volt.

15. ábra: **A szántóföldi növénytermesztés részesedése meghatározó volt 2021 első háromnegyed évében**

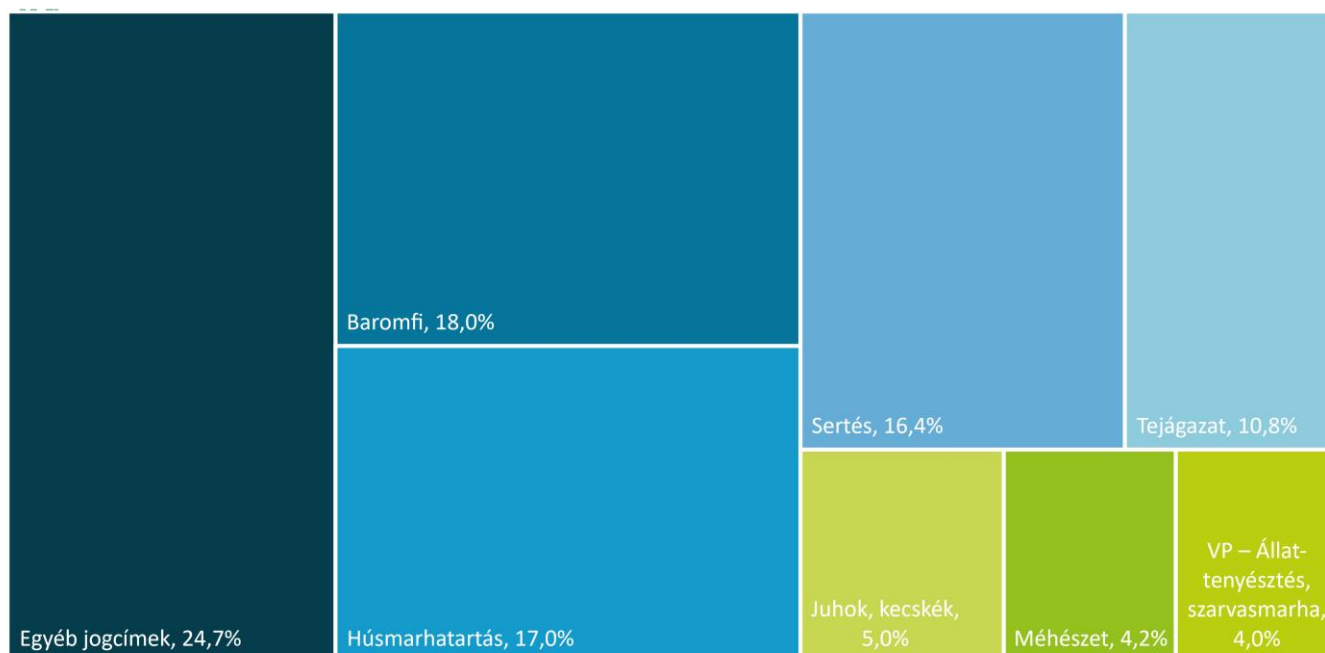
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Állattenyésztési támogatások

- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 85,4 milliárd forintot vettek igénybe (16. és 17. ábra).
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg több mint felét, 46,7 milliárd forintot nemzeti költségvetésből fizették ki. Ebből 7,3 milliárd forint a Válságkezelő Program keretében nyújtott átmeneti támogatás, melynek közel négyötöde állatjóléti átmeneti támogatás címen jutott el a gazdálkodókhoz. A nemzeti forrás mintegy harmada állategészségügyi intézkedéseket szolgált: állatbetegségek megelőzését és felszámolását, állati hulla ártalmatlanítását.

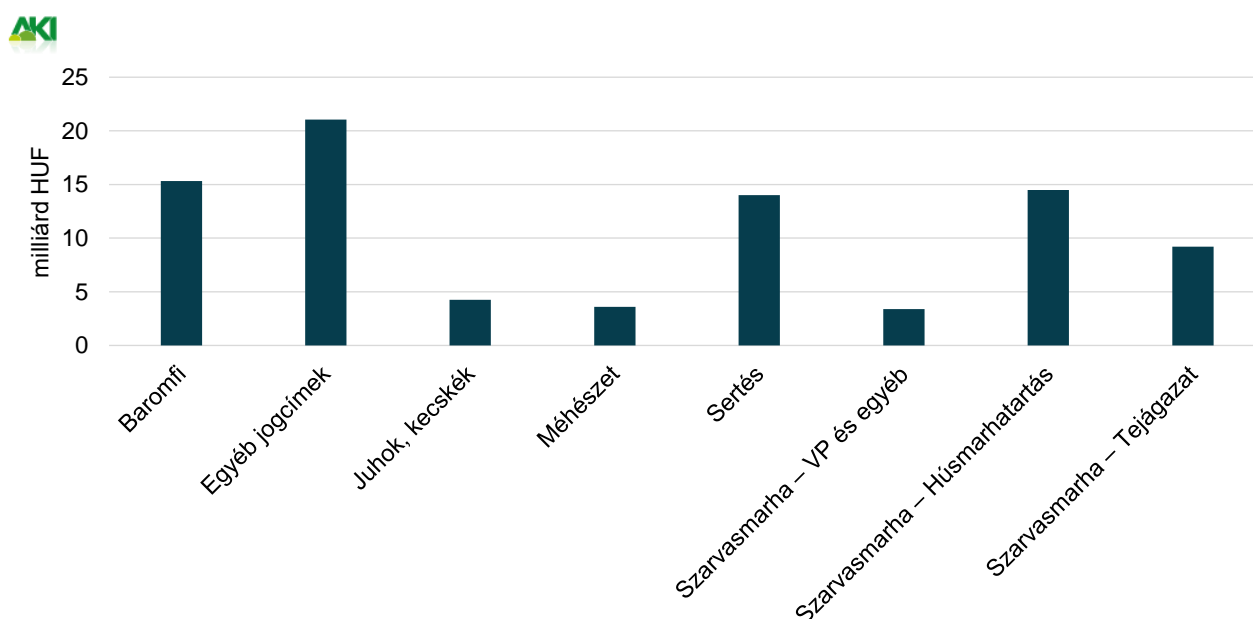
- Az állattenyésztési támogatások 45,3 százalékát uniós források fedezték. Ennek a 38,7 milliárd forintnak csaknem felét a Vidékfejlesztési Program jogcímein folyósították az állattartóknak.
- Az állattenyésztési támogatások 31,7 százaléka, 27,1 milliárd forint a szarvasmarha-ágazatba érkezett, ezen belül a húsmarhatartás 14,5, a tejágazat 9,2 milliárd forinthoz jutott. A sertéságazat 14,0 milliárd forint támogatásban részesült.

16. ábra: **Az állattenyésztésen belül a támogatások csaknem egyharmada a szarvasmarha-ágazatot erősítette**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

17. ábra: **A szarvasmarhatartók 27,1 milliárd forint támogatásban részesültek 2021 első háromnegyed évében**

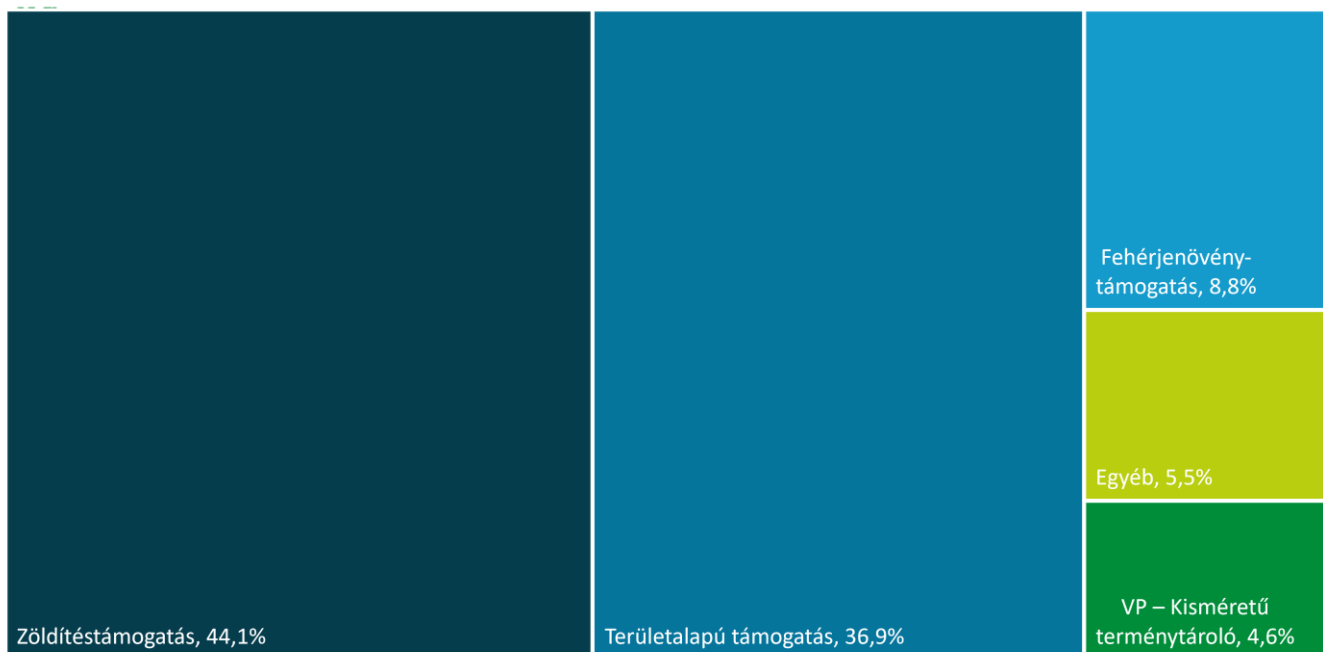

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 102,9 milliárd forint támogatásban részesült 2021. szeptember 30-ig, amely csaknem teljes egészében (97,6 százalék) uniós költségvetésből származott.
- Az ágazat részére biztosított szubvenció összegének zöme (81,1 százaléka), 83,4 milliárd forint egységes területalapú támogatás formájában jutott el a gazdálkodókhoz, ezen belül alaptámogatásként 38,0 milliárd forintot, a zöldítési komponens keretében pedig 45,4 milliárd forintot fizettek ki részükre (18. ábra).
- A szemes és a szálas fehérjenövények együttesen mintegy 9,0 milliárd forint támogatásban részesültek.
- A VP keretében kisméretű terménytárolók, szárítók, tisztítók beruházásához nyújtottak 4,8 milliárd forint támogatást a termelőknek.
- További 2,8 milliárd forint a cukorrépa-termesztés, 1,7 milliárd forint a dohánytermesztés, 696,4 millió forint a rizstermesztés, valamint 489,9 millió forint az ipari olajnövény-termesztés támogatását szolgálta.

18. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők támogatásának négyötödét a területalapú támogatás és a zöldítés adta 2021 első háromnegyed évében**

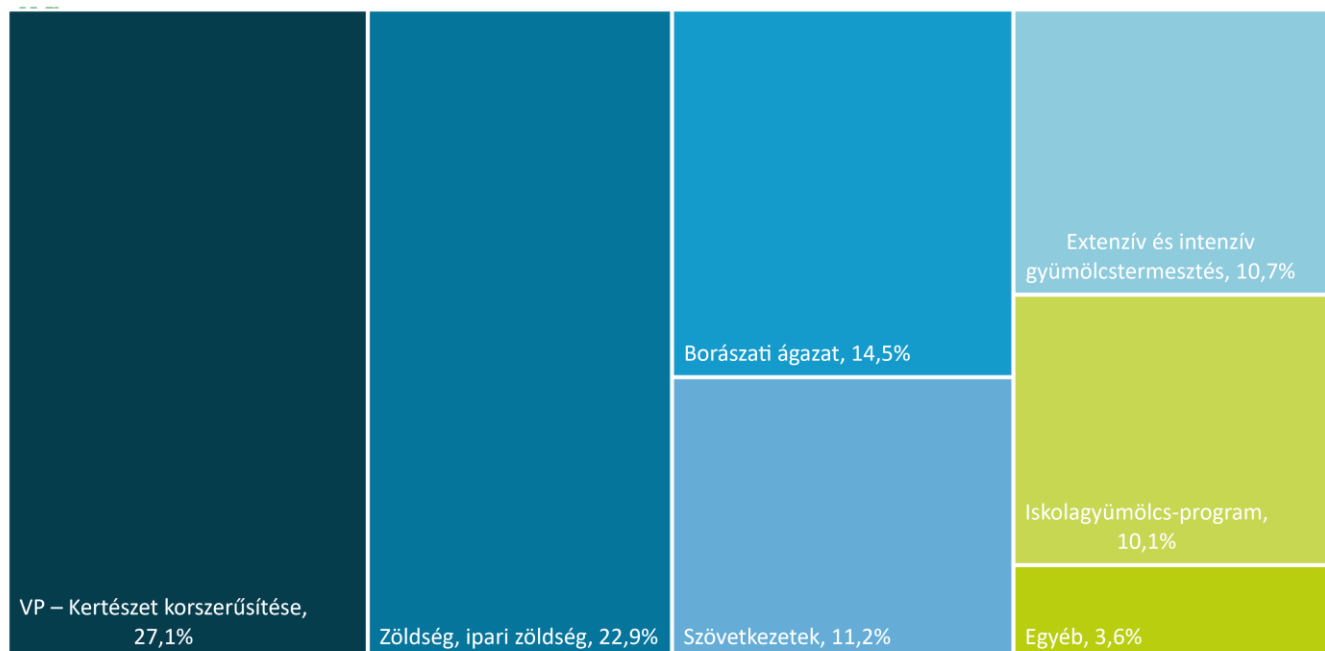
Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az aláágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2021. szeptember 30-ig 24,6 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 83,0 százaléka származott uniós, 17,0 százaléka pedig nemzeti forrásból (19. ábra).
- Zöldség- és ipari zöldség- és gyümölcs-ágazatok jogcímeire együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 22,9 százaléka, 5,6 milliárd forint érkezett.
- A kifizetések több mint negyede, 7,1 milliárd forint a VP keretében valósult meg, melyből kertészet korszerűsítésére 6,7 milliárd forintot, azon belül üvegházak létesítésére, korszerűsítésére 3,3 milliárd forintot, gombaházak-hűtőházak létesítésére és korszerűsítésére 2,3 milliárd forintot folyósítottak.
- Az extenzív és az intenzív gyümölcsstermesztés az ágazat támogatási összegének 10,7 százalékát tette ki (2,6 milliárd forint).
- A kifizetések 11,2 százalékát a működési alapok (TÉSZ/BÉSZ), 10,1 százalékát az iskolagyümölcs-program támogatása keretében használták fel.
- A szőlészeti-borászati ágazat 3,6 milliárd forint támogatásban részesült, ami 14,5 százalékos arányt jelent.

19. ábra: **A kertészeti támogatások negyede a Vidékfejlesztési Programból valósult meg 2021 első háromnegyed évében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkármeelőző rendszerrel, valamint a 2021-ben induló negyedik pillérrel, a krízisbiztosítással, amely pedig már a növénytermesztők mellett az állattenyésztők számára is támogatást fog nyújtani az időjárási és egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2020. évi időjárás okozta károk kompenzálására kiemelkedően magas összegű kárenyhítést, 18,7 milliárd forintot folyósítottak szeptember 30-ig a jogosult termelők számára (1. táblázat).
- A kockázatkezelési rendszer második pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás 2016-tól a Vidékfejlesztési Program (VP) keretében került meghirdetésre. Hazai forrásból 42,1 millió forint, uniós forrásból 205,6 millió forint kifizetés valósult meg.
- További 390,1 millió forintot vettek igénybe a gazdálkodók szintén a VP terhére az időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházásokra.

1. táblázat: **Kiemelkedően magas agrárkárenyhítést folyósítottak 2021 első háromnegyed évében**

millió HUF

Jogcím	Összesen
Nemzeti agrárkárenyhítés	18 748
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott nemzeti támogatás	42
VP – biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott uniós támogatás	206
VP – időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott nemzeti támogatás	76
VP – időjárási kockázatok megelőzése keretében nyújtott uniós támogatás	315
Összesen	19 386

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 17,7 milliárd forint támogatásban részesültek 2021. szeptember 30-ig a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 17,2 százaléka hazai, 82,8 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A VP az élelmiszeripari vállalkozásoknak több jogcímen nyújt támogatást. A 17,7 milliárd forintból a borászati ágazat 4,0 milliárd forint támogatásban részesült, emellett mezőgazdasági termékek értéknövelése céljából további 13,3 milliárd forinthez jutottak az élelmiszer-feldolgozó üzemek, energiahatékonyság javítására pedig 376,1 millió forintot fordíthattak. Az élelmiszer-feldolgozó innovatív csoportok beruházásaira 95,2 millió forintot folyósítottak.
- A száritmány-előállítók 57,8 millió forint költségtámogatásban részesültek.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar támogatása túlnyomó részben uniós forrásból valósult meg 2021 első háromnegyed évében**

millió HUF

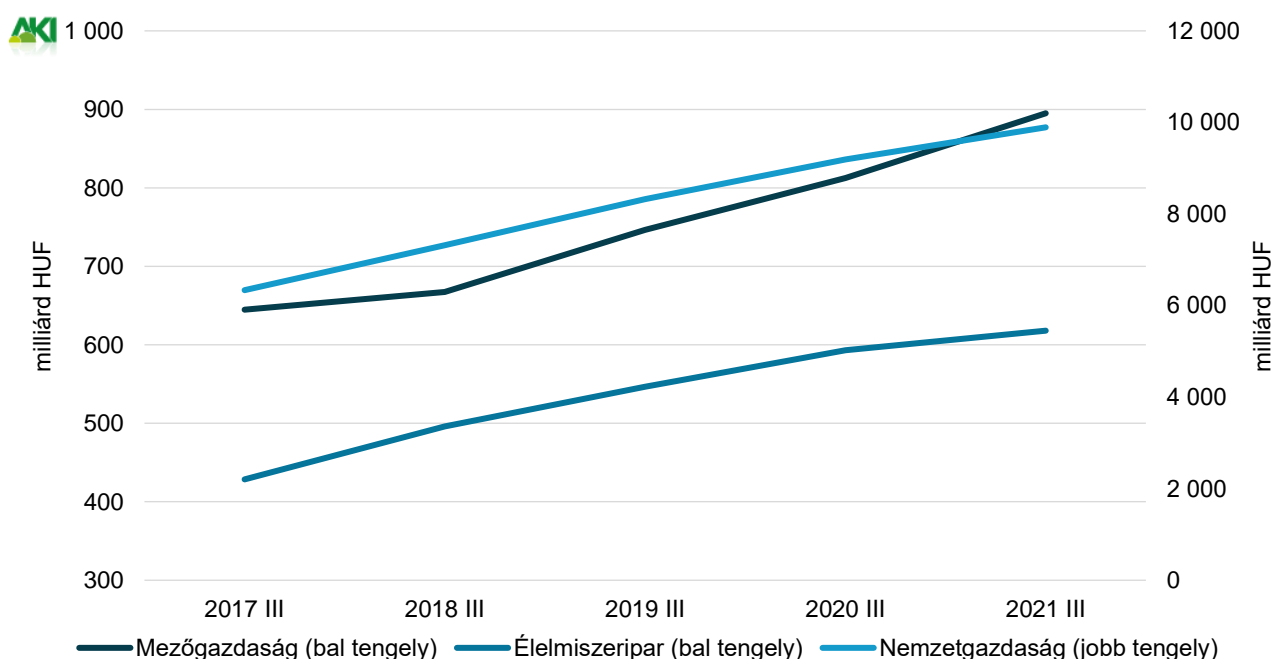
Jogcím	Uniós forrásból	Hazai forrásból	Összesen
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése	5 859	1 208	7 067
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – élelmiszer-feldolgozó üzemek	5 236	1 017	6 253
VP-M04.2.2 – Borászat	1 758	347	2 105
VP-M04.2.2 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – borászati üzemek	1 459	338	1 797
VP-M04.2.2 – Innovatív csoportok beruházása – borászat	45	8	53
VP-M04.2.3 – Energiahatékonyság javítása – feldolgozóüzemek	282	94	376
VP-M04.2.1 – Innovatív csoportok beruházása – élelmiszer-feldolgozás	81	14	95
Válságkezelő Program – Élelmiszer-feldolgozást végzők átmeneti támogatása	0	–28	–28
VP-M04 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése (ÚMVP)	–45	–10	–55
Száritmány-előállítók által igénybe vehető költségtámogatás	0	58	58
Összesen	14 676	3 045	17 721

Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a VP és a nemzeti agrártámogatások keretében folyósított támogatások szerepelnek.
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A nemzetgazdasági beruházások volumene a Covid-19-járvánnyal sújtott időszakhoz (2020. III. negyedév) képest 12,4 százalékkal volt nagyobb 2021. III. negyedévében. A korábbi negyedévek visszaesése után a mezőgazdaság beruházási teljesítménye jelentősen (+37 százalék) nőtt az egy évvel korábbi értékhez képest, amihez hozzájárultak az erdőgazdálkodással foglalkozó vállalkozások fejlesztései is.¹
- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 2021. harmadik negyedévének végére 9192,9 milliárd forintról 9893,4 milliárd forintra emelkedett, ami 7,6 százalékos növekedésnek felelt meg (20. ábra).
- A hitelállományon belül a forintalapú hitelek értéke 16,4 százalékkal 6202,2 milliárd forintra bővült, miközben a devizaalapúaké 4,4 százalékkal 3691,2 milliárd forintra csökkent, ezáltal a forinthitelek aránya 4,7 százalékponttal 62,7 százalékra emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Nemzetgazdasági szinten a hitelek több mint háromnegyedét jelentő hosszú lejáratú hitelek összege tovább nőtt, 13,1 százalékkal 7799,1 milliárd forintra emelkedett. Ezzel egyidejűleg a rövid lejáratú hitelek értéke 8,8 százalékkal 2094,3 milliárd forintra csökkent.
- Az Agrárminisztérium (AM) adatai alapján a mezőgazdaság hitelállományának növekedési üteme, csakúgy, mint az előző negyedévben, a harmadik negyedévben is meghaladta az élelmiszeriparét: előbbi 10,1 százalékkal, utóbbi 4,2 százalékkal emelkedett egy év alatt. A mezőgazdasági ágazat hitelállományának növekedése értékben ennél is jelentősebb volt: a 82,5 milliárd forintos növekedés az élelmiszeripar hitelállománygyarapodásának több mint háromszorosát jelentette. Ennek megfelelően a mezőgazdaság hitelállománya 895,0 milliárd forintra, az élelmiszeriparé 618,0 milliárd forintra emelkedett 2021. harmadik negyedévének végére. A hitelállomány bővüléséhez a Covid-19-járvány enyhítését célzó vállalati hitelmoratórium is hozzájárult azáltal, hogy a tőketörlesztés átütemezése az állomány kifizetését lassította.

20. ábra: **A mezőgazdaság hitelállománya az élelmiszeriparénál nagyobb ütemben növekedett 2021. harmadik negyedévében**

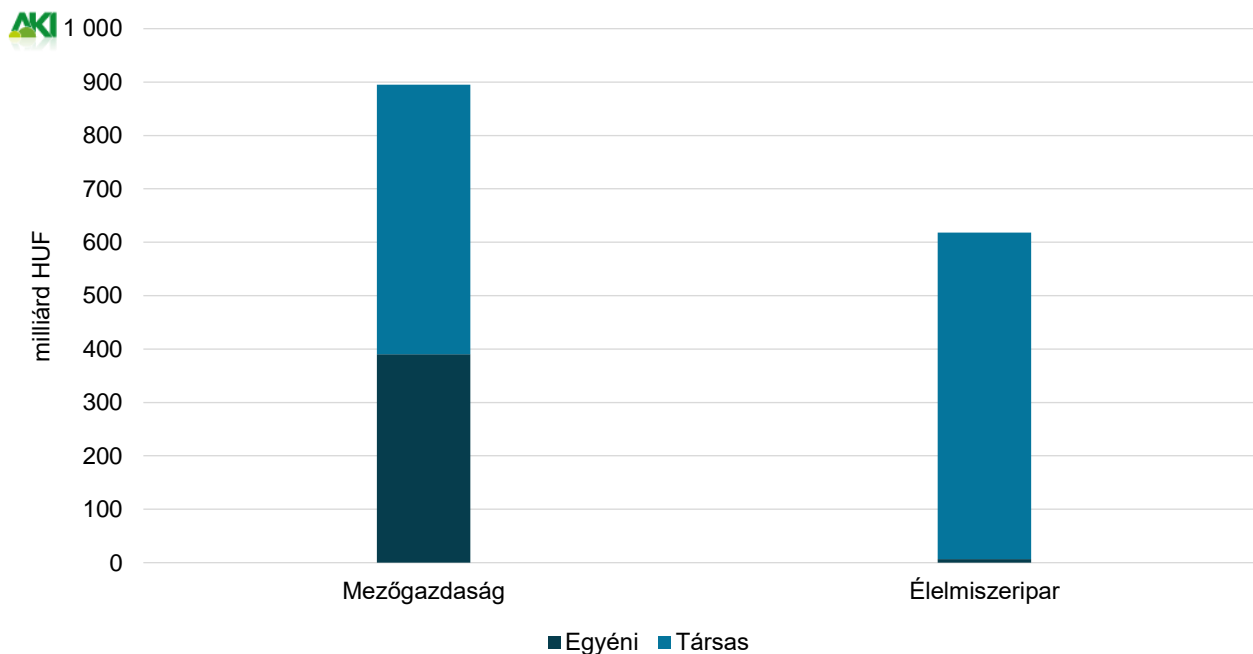

Forrás: MNB- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

¹ Forrás: KSH Gyorstájékoztató. Beruházás, 2021. III. negyedév.

- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 504,4 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 43,6 százalékos részesedése 390,5 milliárd forintnak felelt meg.
- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (611,5 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta, miközben az egyéni vállalkozások hitelállománya (6,5 milliárd forint) továbbra is elenyésző volt (21. ábra).

21. ábra: **A mezőgazdaság hitelállományának nagyobb részét, az élelmiszeriparénak pedig a túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2021 harmadik negyedévében**

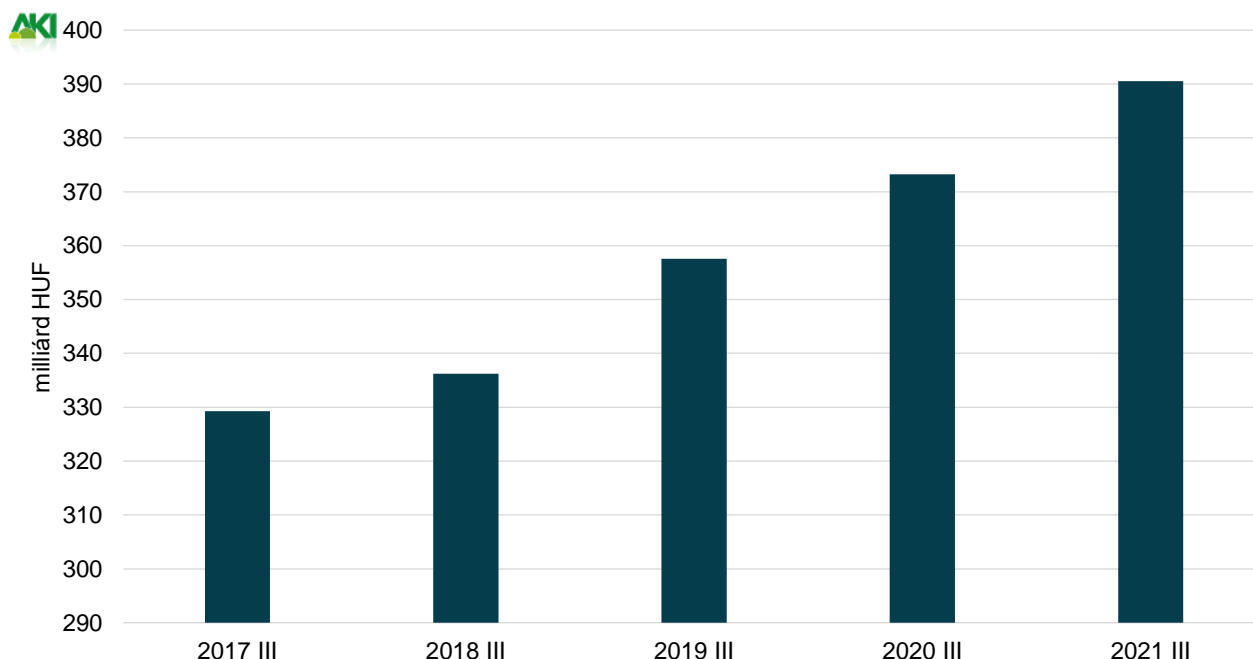

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az egyéni gazdaságok hitelállománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállománya az előző év azonos időszakához képest 4,6 százalékkal emelkedett, 373,3 milliárd forintról 390,5 milliárd forintra bővült 2021 III. negyedévére (22. ábra).
- Az egyéni gazdaságok részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából tovább mérséklődött, a korábbi évi 45,9 százalékról 43,6 százalékra csökkent. Ez az arány 50 százalék felett volt még 2017 és 2018 harmadik negyedévében. Az egyéni gazdaságok csökkenő részesedésének hátterében az áll, hogy a társas vállalkozások hitelállománya nagyobb ütemben, 14,8 százalékkal bővült.

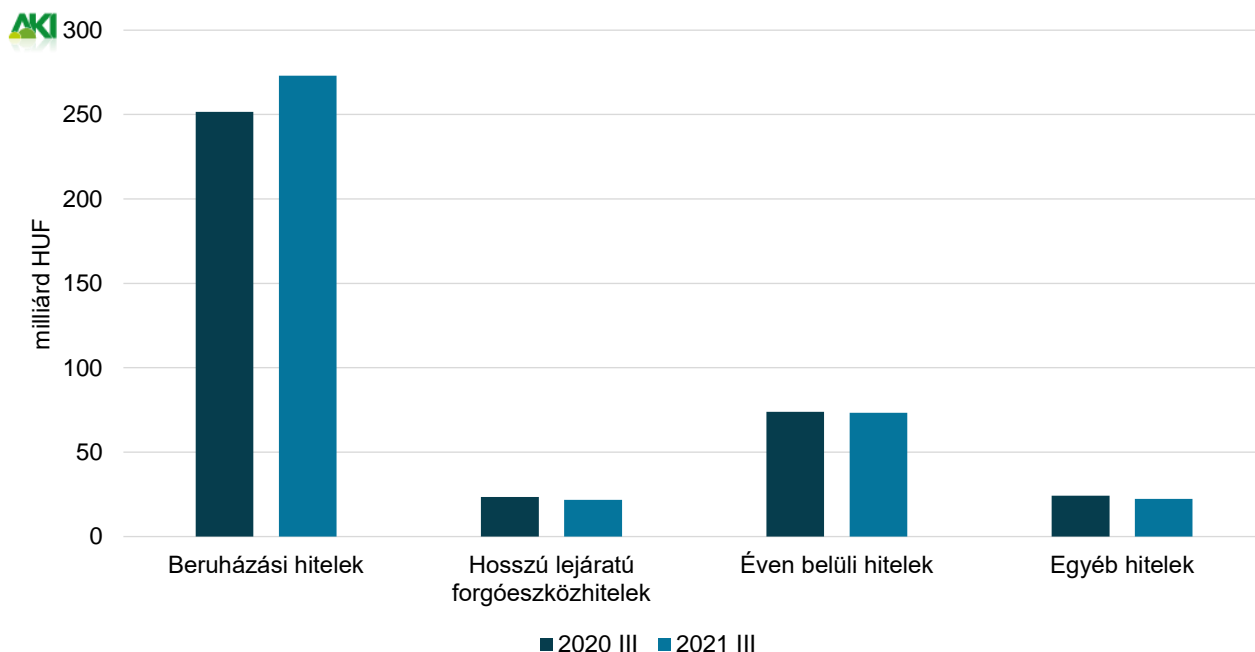
22. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya tovább növekedett 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában az állomány több mint kétharmadát jelentő beruházási hitelek 8,5 százalékkal, 21,4 milliárd forinttal növekedtek (23. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány ugyan 0,7 százalékkal 73,4 milliárd forintra mérséklődött, azonban az állományon belül átrendeződés volt megfigyelhető: az egyéb éven belüli hitelek állománya 4,0 milliárd forinttal maradt el az előző évitől, miközben a folyószámlahitelek állománya 2,9 milliárd forinttal volt több, mint egy évvel korábban.
- A legnagyobb ütemű csökkenés (–7,8 százalék) a hosszú lejáratú forgóeszközhiteltek állományában volt megfigyelhető, ez értékben 1,8 milliárd forintot jelentett. Az egyéb hitelek állománya közel azonos arányban, 7,4 százalékkal, szintén 1,8 milliárd forinttal esett vissza.
- A korábbi tendenciának megfelelően a devizahitelek aránya továbbra is elenyésző volt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában.

23. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok beruházási hitelállománya nőtt 2021 harmadik negyedévében**

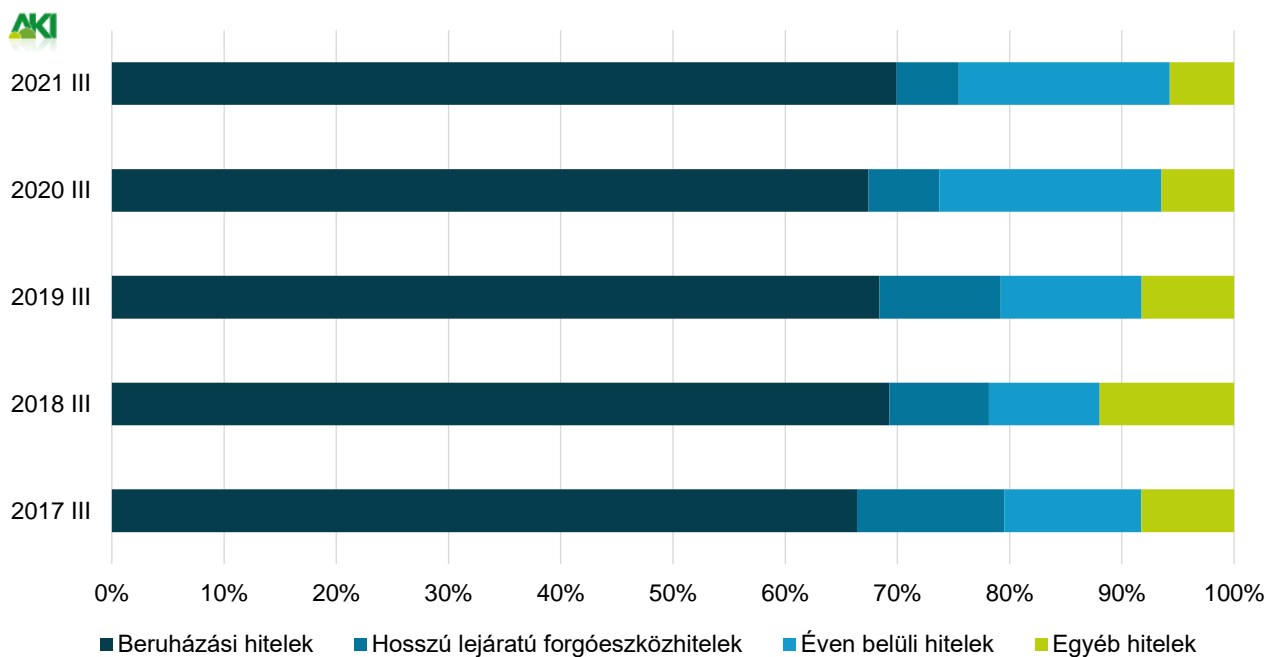

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A beruházási hitelek aránya a hitelállományon belül kismértékben, 2,5 százalékponttal emelkedett, miközben a hosszú lejáratú forgóeszköz- és az éven belüli hiteleké 0,8, illetve 1,0 százalékponttal mérséklődött 2021 III. negyedévében az előző év azonos időszakához képest (24. ábra).
- Az elmúlt öt évet tekintve az éven belüli hitelek részesedésének növekedése volt kiemelkedő a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományában: míg 2017-ben 12,2 százalékos arányt képviselt, addig 2021 azonos időszakában ez az arány már közel 20 százalékot jelentett.
- A beruházási hitelek súlya az elmúlt években lényegében stagnált, megközelítőleg 70 százalék körül alakult. Míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitel részaránya 2017-ben még több mint 10 százalékot képviselt, 2021 azonos időszakában már csupán 5,6 százalékot tett ki.

24. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában a beruházási hitelek részesedése nőtt 2021 harmadik negyedévében**

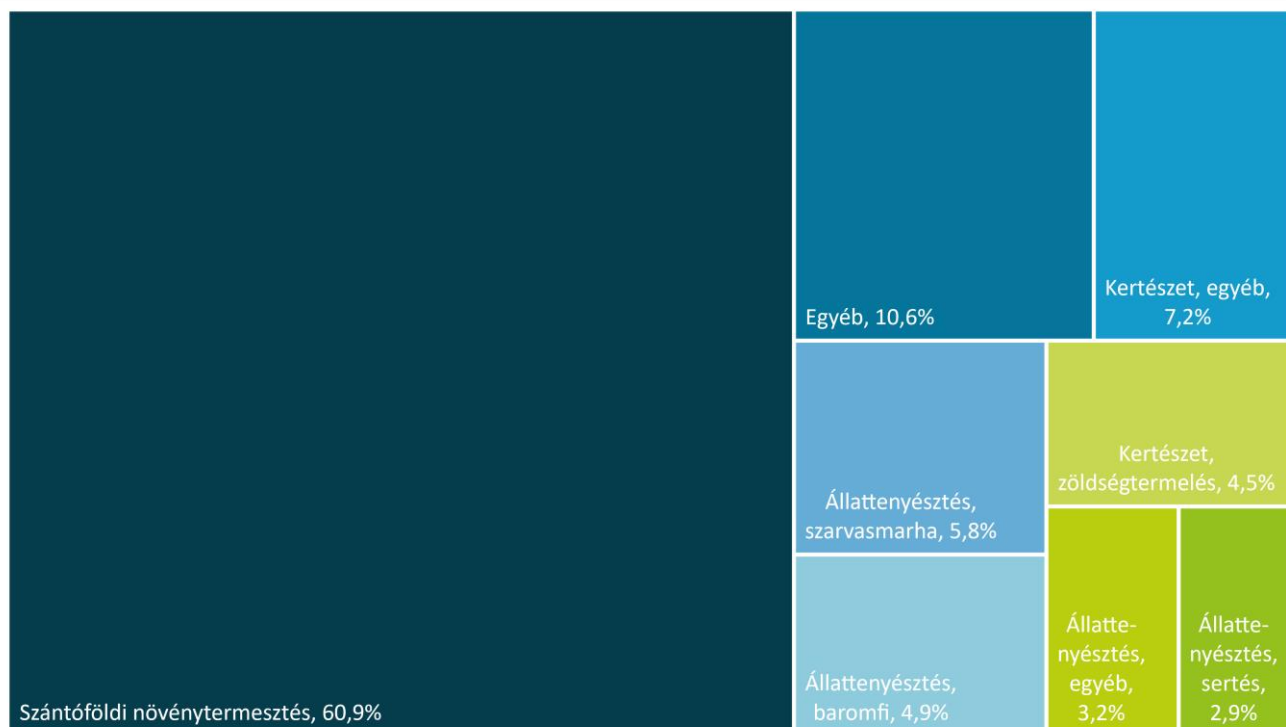
Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságokon belül a szántóföldi növénytermesztőkhöz köthető a hitelállomány legnagyobb része, 60,9 százaléka. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók a hitelállomány további 16,8 százalékát, a kertészeti ágazat pedig 11,7 százalékát adta 2021 III. negyedévének végén (25. ábra).

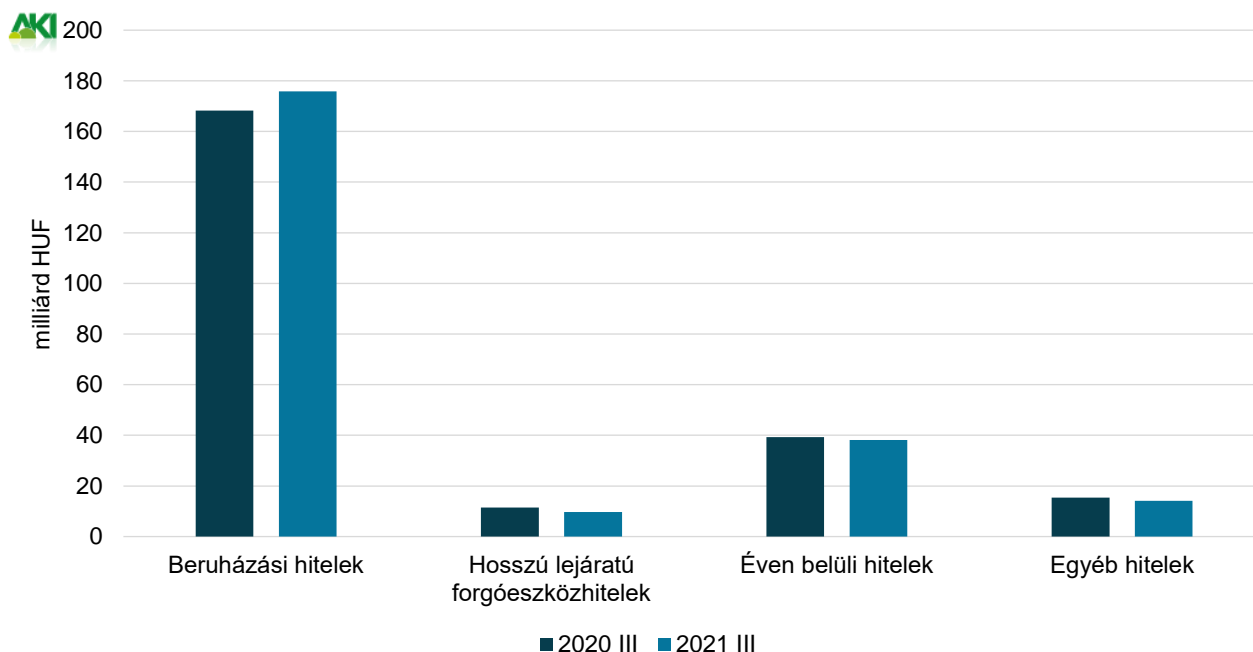
25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. szeptember 30-án**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 3,5 milliárd forinttal 237,9 milliárd forintra bővült 2021 harmadik negyedévének végére az előző év azonos időszakához képest. A növekedéshez a beruházási hitelek állománya 7,5 milliárd forinttal járult hozzá, miközben a többi hitelcél esetében csökkenés volt megfigyelhető. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány 1,8 milliárd forinttal, az egyéb hitelek állománya 1,2 milliárd forinttal, az éven belüli hitelállomány összege pedig 1,1 milliárd forinttal mérséklődött (26. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztés rövid lejáratú hitelein belül a folyószámlahitelek és az egyéb éven belüli hitelek állománya eltérően változott, előbbi 2,9 milliárd forinttal gyarapodott, utóbbi 4,0 milliárd forinttal mérséklődött.

26. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási hitelei növekedtek 2021 harmadik negyedévében**

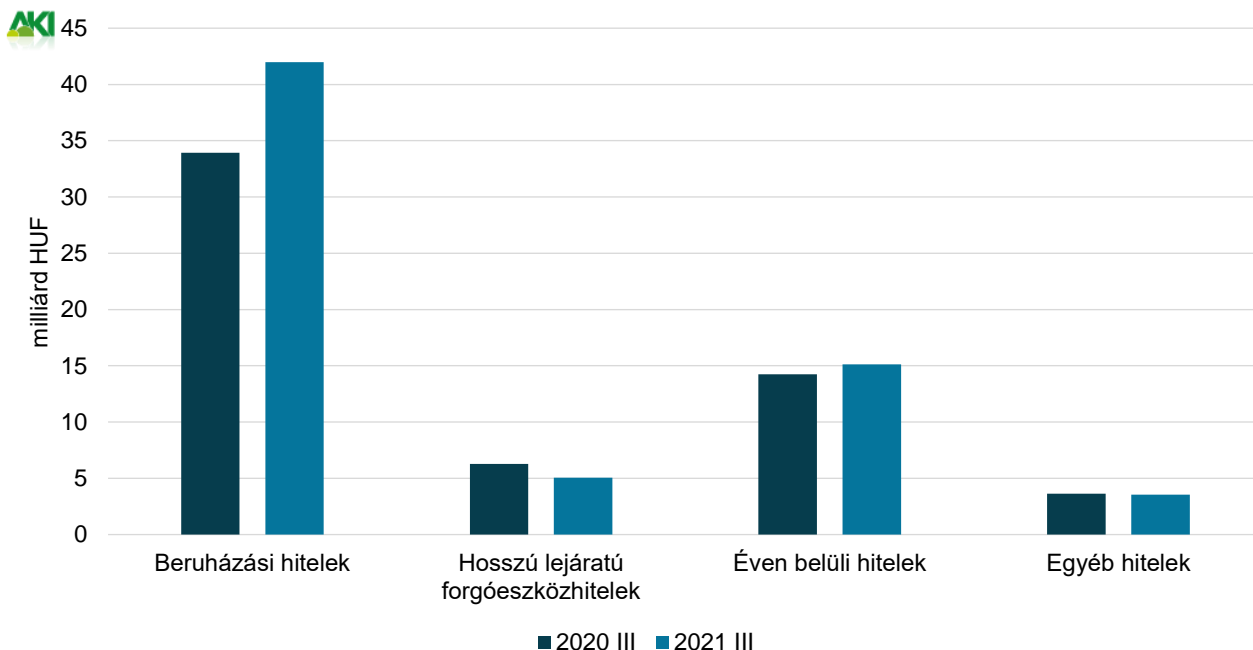

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztési ágazat hitelállománya 13,1 százalékkal, 7,6 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban, ezáltal az állomány értéke 65,7 milliárd forintot tett ki 2021 harmadik negyedévének végén. Az alágazaton belül a legnagyobb ütemű növekedés a baromfiágazatban volt (+25,2 százalék), ami értékben is a legmagasabbnak számított (+3,8 milliárd forint). Ezt követte a szarvasmarha-ágazat, amelynek hitelállománya 11,4 százalékkal, 2,3 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszak értékét.
- Az állattartó egyéni gazdaságok hitelei között a beruházási hitelállomány gyarapodása volt a legjelentősebb, az állomány értéke 8,0 milliárd forinttal nőtt egy év alatt. A növekedés üteme is a beruházási hitelállomálynál volt a legnagyobb, 23,7 százalék, míg az éven belüli hitelek állománygyarapodása 6,0 százalékos (+0,9 milliárd forint) volt. A rövid lejáratú hitelállomány növekedését teljes egészében a folyószámlahitelek állománygyarapodása eredményezte (+24,6 százalék), miközben az egyéb éven belüli hitelállomány 23,3 százalékkal mérséklődött. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány 19,4 százalékkal, 1,2 milliárd forinttal csökkent a szóban forgó ágazatban (27. ábra).

27. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok beruházási hitelei bővültek legnagyobb mértékben 2021 harmadik negyedévében**

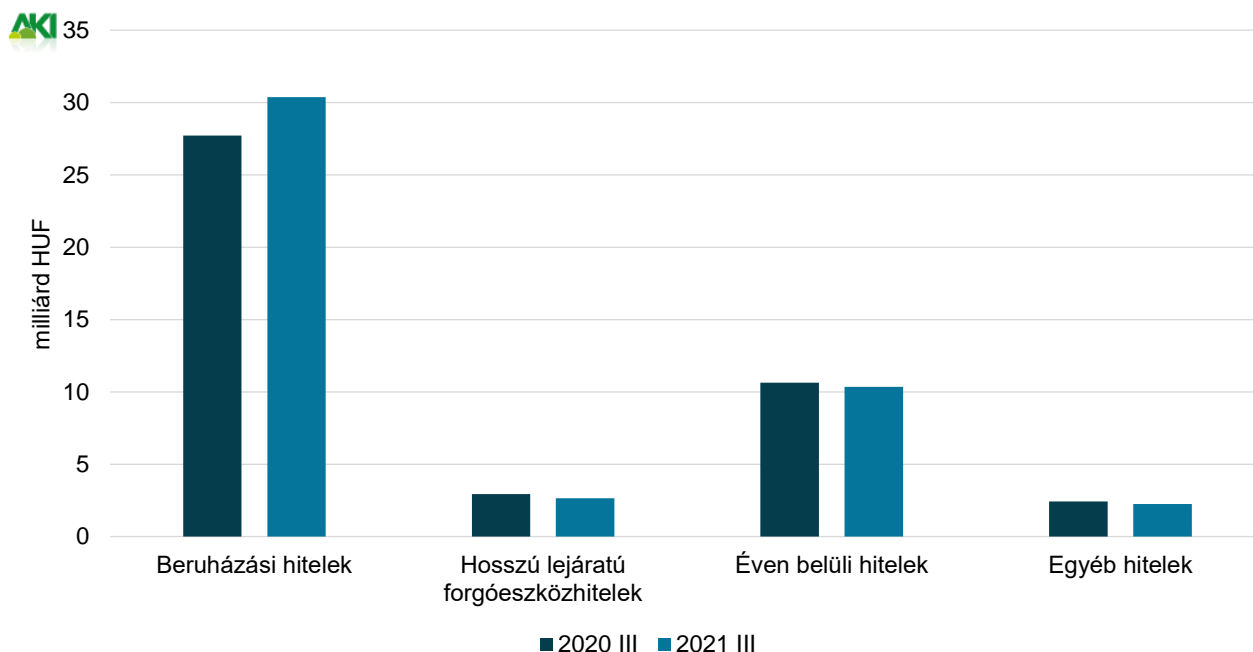

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazat hitelállománya 4,3 százalékkal 45,6 milliárd forintra bővült az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is a beruházási hitelek növekedtek 2,6 milliárd forinttal, a hitelállomány többi szegmensében csökkenés volt megfigyelhető. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány, illetve az éven belüli hitelek állománya egyaránt 0,3 milliárd forinttal, míg az egyéb hitelek állománya 0,2 milliárd forinttal mérséklődött (28. ábra).
- A zöldségtermeléssel foglalkozók az ágazat hitelállományából 17,4 milliárd forintot tudhattak magukénak.
- Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány 11,7 százalékkal 41,3 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi azonos időszakhoz viszonyítva.
- Az egyéni gazdaságok hitelállományának legnagyobb része (60,2 százalék) továbbra is az egyéni vállalkozókhoz tartozott, a fennmaradó részt az őstermelők hitelállománya képezte.

28. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságok beruházási hitelei növekedtek 2021 harmadik negyedévében**

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságok hitelállományának bővülésével egyidejűleg az újonnan felvett hitelek értéke kismértékben nőtt. A szegmens 4,7 milliárd forinttal több, összesen 34,2 milliárd forint hitelt vett fel 2021 III. negyedévében, mint egy évvel korábban. A növekedés főként az állattenyésztőknek tulajdonítható: a szóban forgó ágazat 2,5 milliárd forinttal növelte hitelfelvételét. A szántóföldi növénytermesztők az előző év azonos időszakához képest 1,2 milliárd forinttal több hitelt vettek fel 2021 III. negyedévében. A kertészeti ágazatban tevékenykedők közel azonos értékben, 1,0 milliárd forinttal több hitelösszeget vettek igénybe, mint az előző év azonos időszakában (3. táblázat).
- Az újonnan felvett hitelösszeg a megelőző negyedévi értéket is meghaladta: a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok 11,3 milliárd forinttal több hitelt vettek fel 2021 harmadik negyedévében, mint az azt megelőző negyedéves időszakban.
- Hitelcél tekintve a folyószámlahitelek összegében volt a legnagyobb változás: az új hitelkihelyezések értéke 8,4 milliárd forinttal volt több 2021 harmadik negyedévében, mint egy évvel korábban. A beruházási hitelek közül 1,8 milliárd forinttal, az egyéb éven belüli hitelek közül 1,2 milliárd forinttal, míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitelből és az egyéb hitelek közül 0,4, valamint 0,2 milliárd forinttal kevesebb hitelösszeget vettek igénybe.
- Az új hitelek több mint fele (53,3 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése 18,5 százalék volt, az egyéb kategóriába tartozó vállalkozások 16,7 százalékkal, a kertészeti ágazat pedig 11,5 százalékkal részesedett a hitelállományból. Az új hitelek 8,0 százaléka a baromfi-, 5,3 százaléka a szarvasmarha-ágazatba került, további 2,4 százalékát pedig a sertéstartók és -tenyésztők tudhatták magukénak.

3. táblázat: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hiteleinek több mint fele a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021 harmadik negyedévében**

milliárd HUF

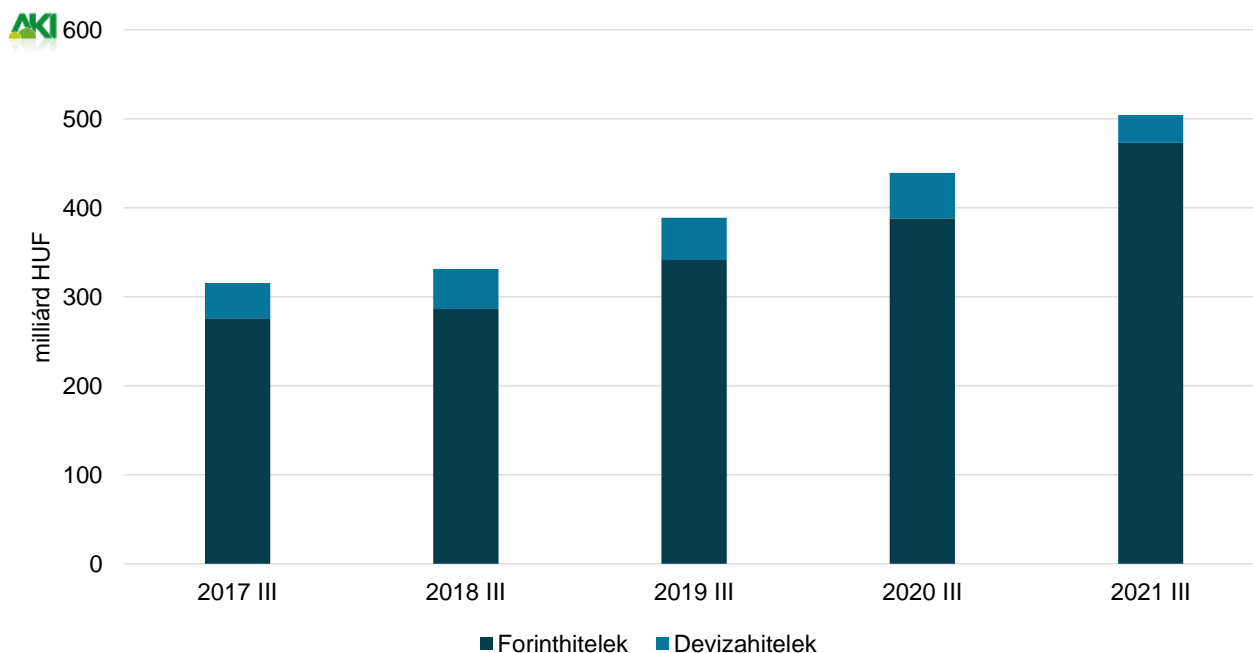
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	18,2	5,1	0,9	8,5	3,2	0,4
Állattenyésztés	6,3	1,5	0,9	2,9	0,9	0,1
ebből						
baromfi	2,7	0,5	0,8	1,0	0,3	0,1
sertés	0,8	0,2	0,0	0,5	0,1	0,0
szarvasmarha	1,8	0,5	0,0	1,0	0,3	0,0
Kertészet	3,9	1,0	0,2	1,9	0,7	0,0
ebből						
zöldségtermelés	1,8	0,7	0,0	0,8	0,2	0,0
Egyéb	5,7	1,4	1,4	1,8	1,1	0,0
Összesen	34,2	9,0	3,4	15,3	5,9	0,6

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának dinamikus növekedése tovább folytatódott: az állomány értéke 14,8 százalékkal 504,4 milliárd forintra nőtt (29. ábra).
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományában továbbra is a forinthitelek domináltak, sőt részesedésük tovább emelkedett, 2021 harmadik negyedévében már a 90 százalékot is meghaladta.

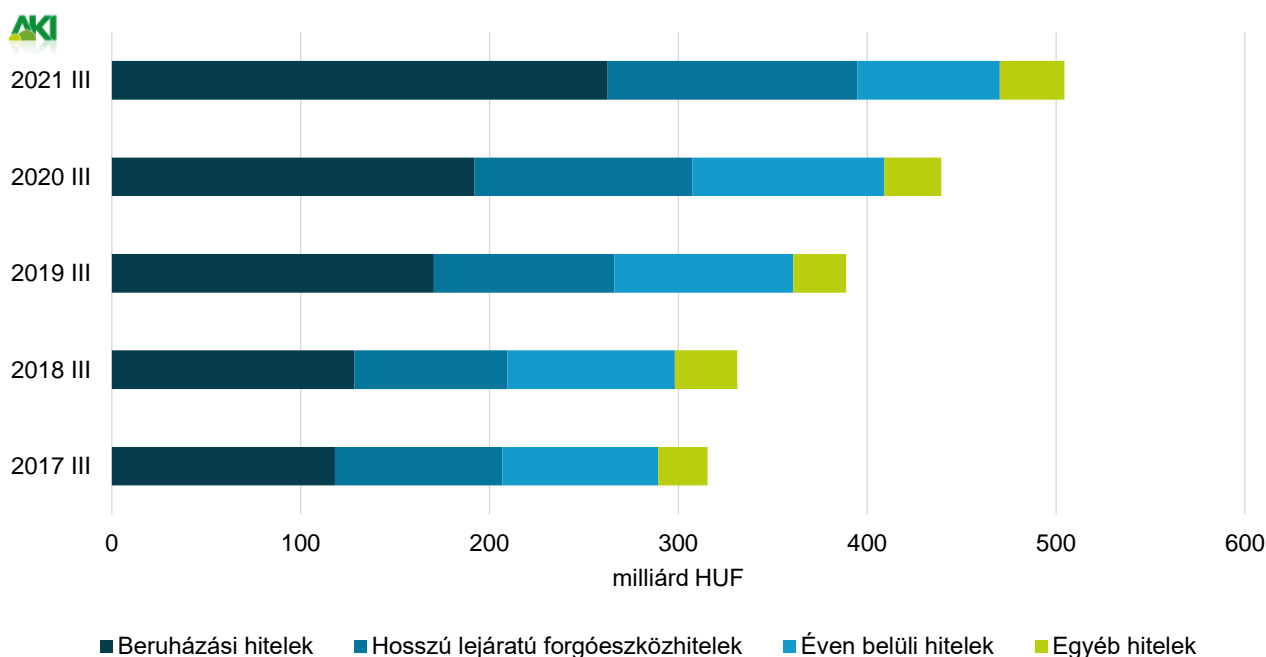
29. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelei 14,8 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbi értéket 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Hitelcél tekintetében a beruházási hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 36,7 százalékkal 262,6 milliárd forintra gyarapodott 2021 harmadik negyedévében. A hosszú lejáratú forgóeszközhiteltek szintén növekedtek, 14,5 százalékkal 132,2 milliárd forintra, emellett az egyéb hitelek 13,5 százalékkal 34,3 milliárd forintra emelkedtek (30. ábra).
- Az éven belüli hitelállomány 2020-ban volt a legnagyobb, 101,5 milliárd forint, amely 2021 harmadik negyedévének végére 75,4 milliárd forintra csökkent, ezáltal a rövid lejáratú hitelek részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 8,2 százalékponttal esett vissza. A rövid lejáratú hiteleken belül a csökkenés az egyéb éven belüli hitelek állományában jelentkezett (–30,6 milliárd forint), miközben a folyószámla-hitelek állománya 4,5 milliárd forinttal nőtt.

30. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei tovább növekedtek 2021 harmadik negyedévében**

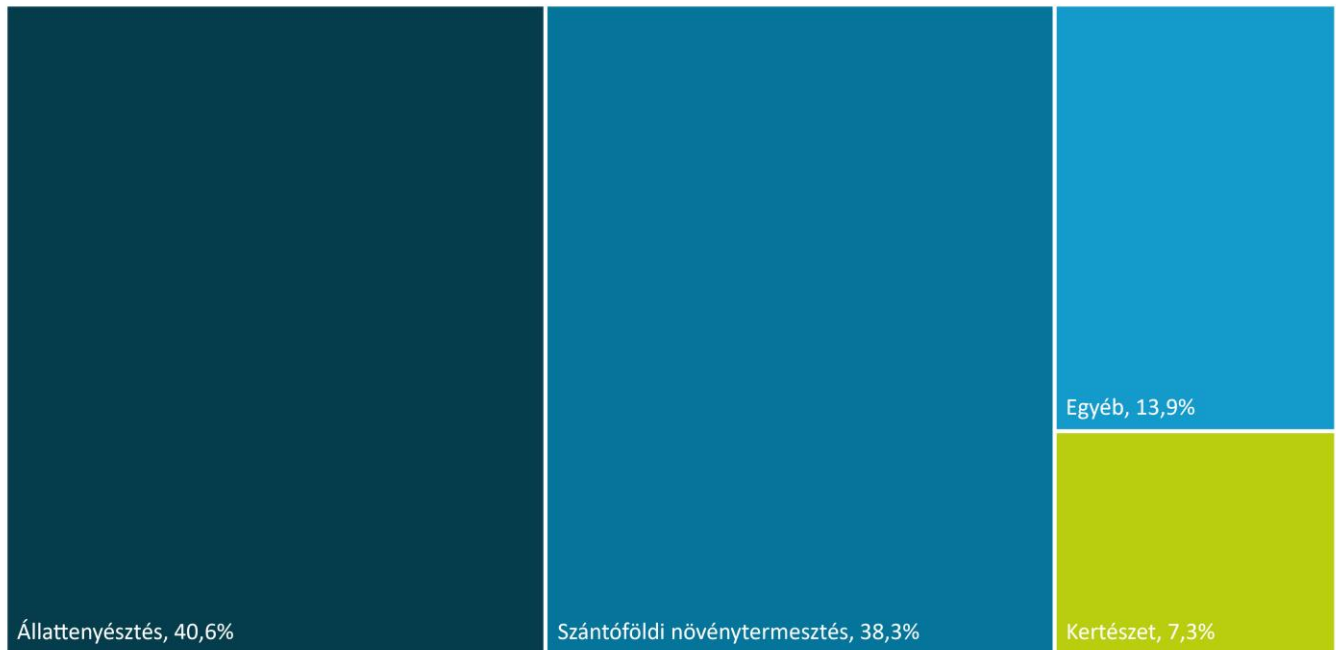

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának jelentős része, 40,6 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, további jelentős hányada, 38,3 százaléka pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került.
- Az állattartók körében a sertés- és szarvasmarhatartók, valamint a baromfiágazat részesedése közel azonos volt, 34,1, 32,0, illetve 31,0 százalék.
- A kertészeti ágazat kisebb, 7,3 százalékos részesedéssel bírt, azon belül is a zöldségtermelés 4,9 százalékos arányt képviselt. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők a hitelállomány 13,9 százalékát tudhatták magukénak (31. ábra).

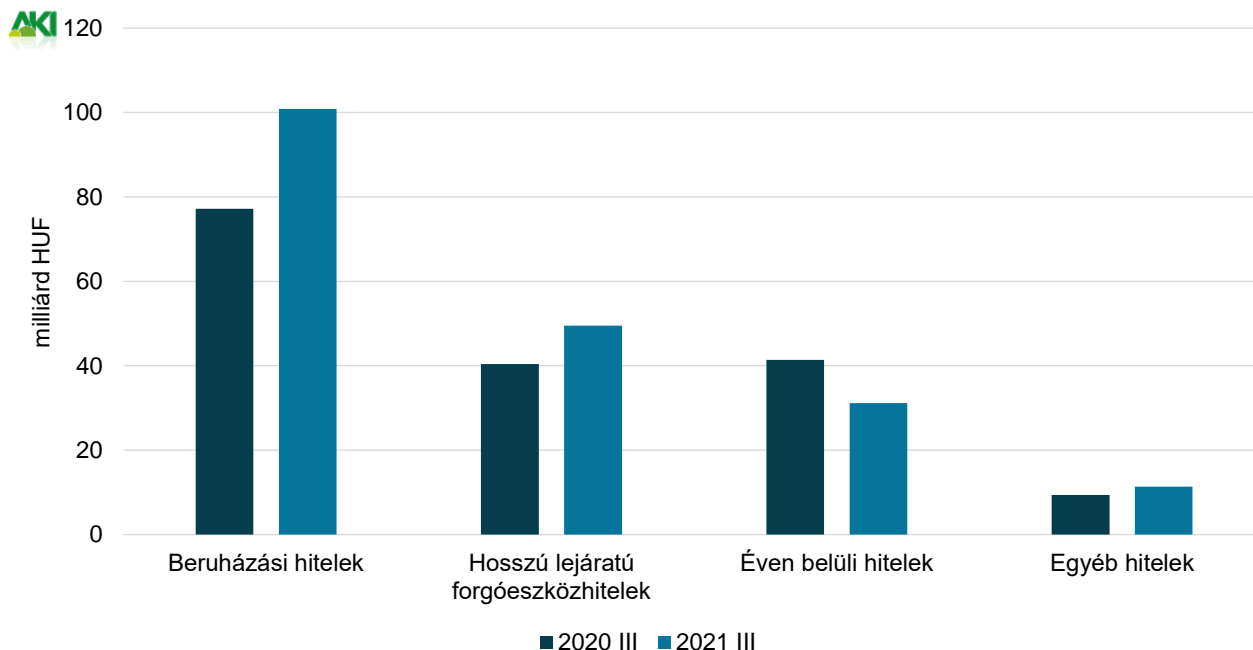
31. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2021. szeptember 30-án**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas vállalkozások hitelállománya 24,6 milliárd forinttal 193,0 milliárd forintra nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- A növekedéshez legnagyobb mértékben a beruházási hitelek járultak hozzá, amelyek állománya több mint 30 százalékkal bővült egy év alatt. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel 9,1 milliárd forinttal, az egyéb hitelek 2,0 milliárd forinttal gyarapodtak, miközben az éven belüli hitelállomány 10,2 milliárd forinttal mérséklődött (32. ábra).

32. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások beruházási hitelei növekedtek leginkább 2021 harmadik negyedében**

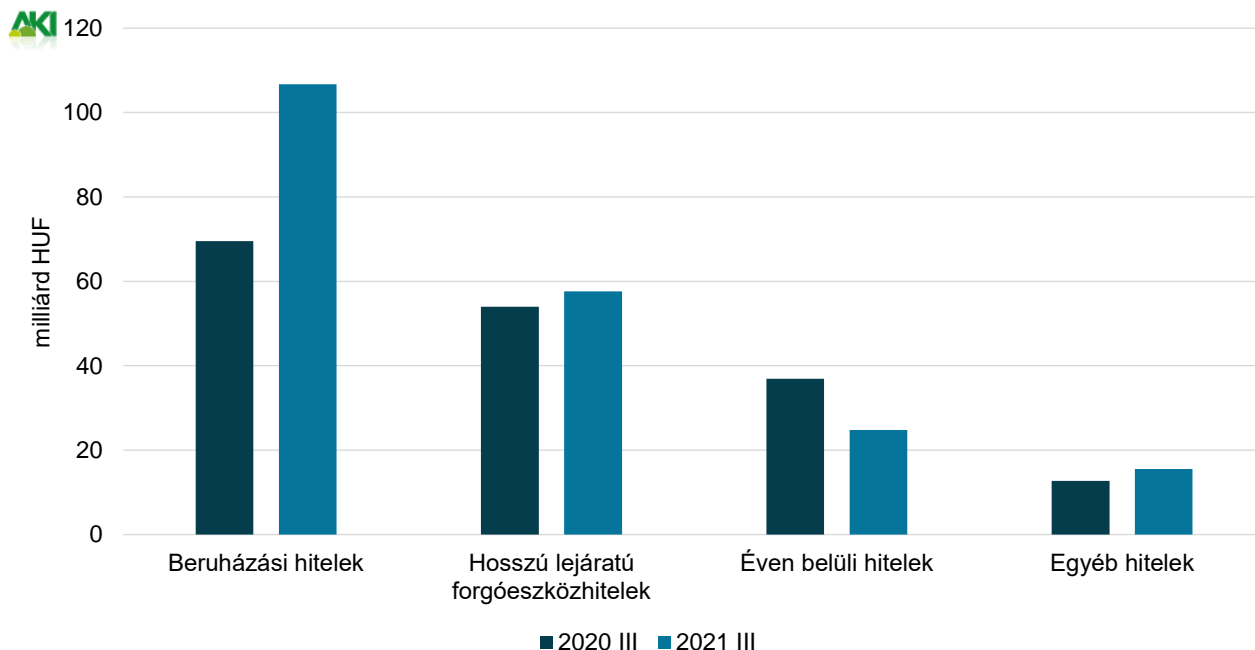

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztési ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 18,3 százalékkal 204,7 milliárd forintra bővült egy év alatt.
- Az állattenyésztésen belül a sertéságazatban volt a legnagyobb növekedés: a szegmens hitelállománya az előző év azonos időszakához képest másfélszeresére nőtt, ezen belül a beruházási hitelek növekedtek leginkább (+21,7 milliárd forint). A baromfiágazatban már jóval kisebb volt a növekedés üteme, az ágazat hitelállománya 18,5 százalékkal, 9,9 milliárd forinttal emelkedett. A szarvasmarha-ágazat hitelállománya mérséklődött, összességében 1,1 milliárd forinttal.
- Az állattenyésztési ágazat hitelállományában az éven túli hitelállomány gyarapodása volt számottevő. Azon belül is a beruházási hitelek 53,6 százalékkal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-állomány pedig 6,7 százalékkal bővült. Az egyéb hitelek állománya ugyancsak növekedett, 22,6 százalékkal, miközben az éven belüli hitelek állománya 32,7 százalékkal mérséklődött az előző év harmadik negyedéhez képest (33. ábra).

33. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások hosszú lejáratú hitelei közül a beruházási hitelek összege dinamikusan nőtt 2021 harmadik negyedében**

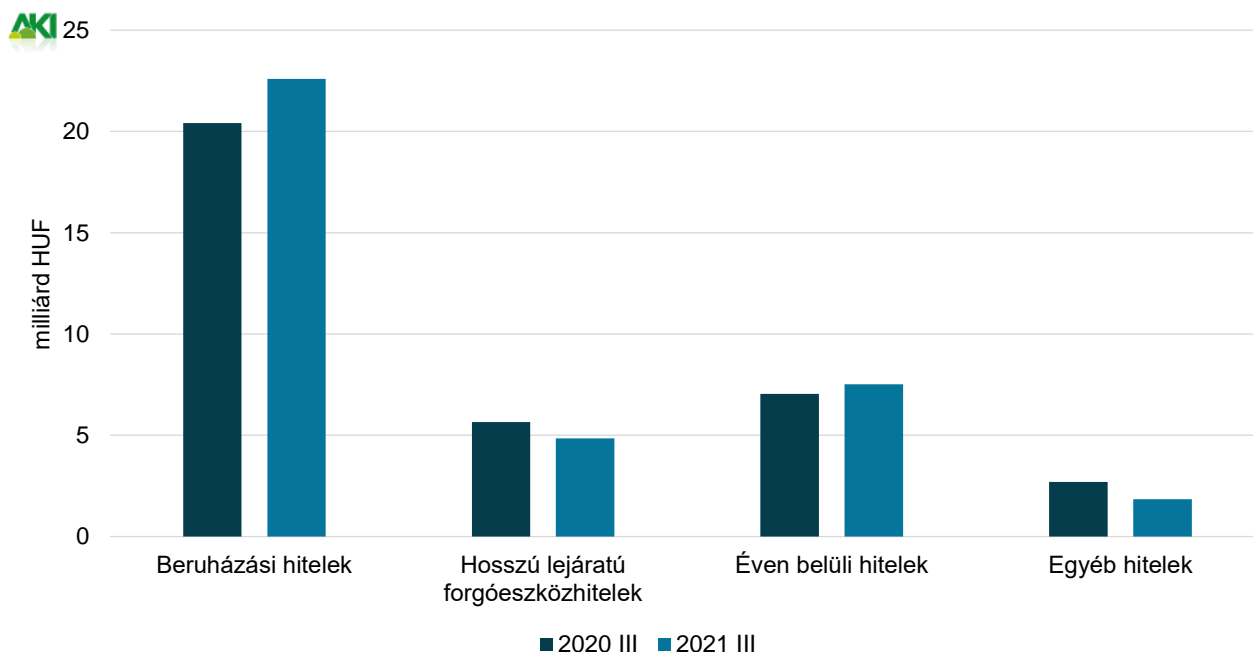

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya érdemben nem változott, mindössze 2,8 százalékkal volt több 2021 harmadik negyedében, mint egy évvel korábban. A növekedés a beruházási és az éven belüli hiteleknél volt megfigyelhető, előbbi állománya 10,7 százalékkal, utóbbié 6,6 százalékkal bővült. A szegmens 36,8 milliárd forintos hitelállománya továbbra is a legkisebbnek számított az ágazatok között (34. ábra).

34. ábra: **A kertészeti ágazatban tevékenykedő társas vállalkozások beruházási hitelei kismértékben növekedtek 2021 harmadik negyedében**

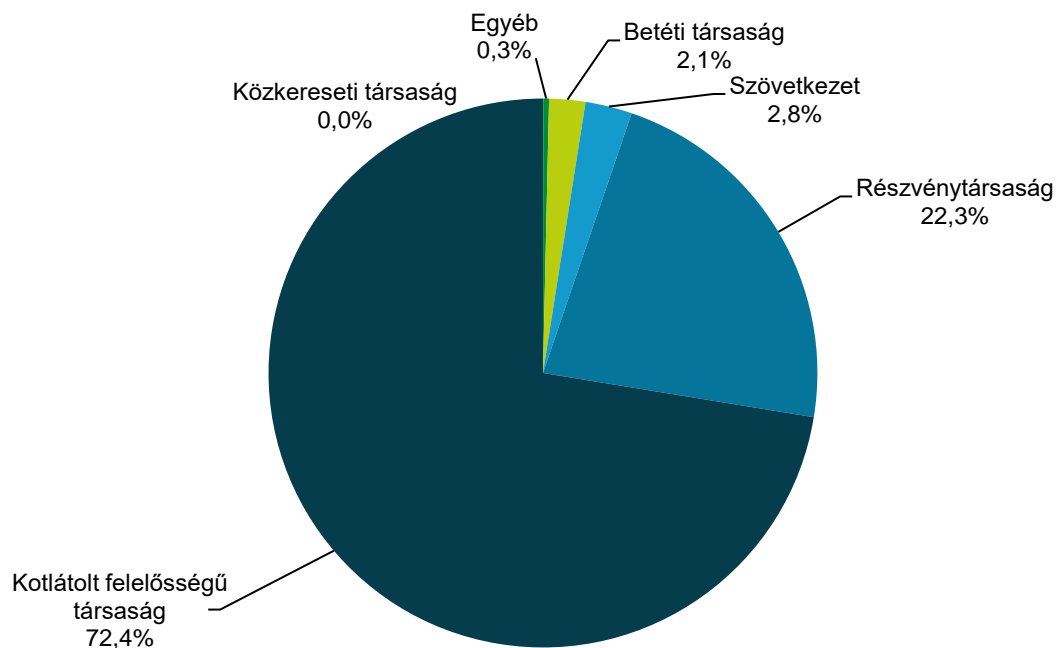

Megjegyzés: A forint folyószámlahitelek az éven belüli hitelek között vannak feltüntetve.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége továbbra is korlátolt felelősségű társaságokhoz került. A szóban forgó gazdálkodási forma részesedése 3,6 százalékponttal 72,4 százalékra nőtt egy év alatt. A társas vállalkozások hitelállományának másik nagy szeletét a részvénytársaságok adták 2021 harmadik negyedében is, azonban 2,5 százalékponttal kisebb arányt képviseltek a hitelállomány egészéből az előző év azonos időszakához képest. A szövetkezetek részesedése a korábbi évi 3,1 százalékról 2,8 százalékra mérséklődött, ezzel egyidejűleg a betéti társaságok és a közkereseti társaságok által felvett hitelek együttes aránya 0,7 százalékponttal 2,1 százalékra csökkent (35. ábra).

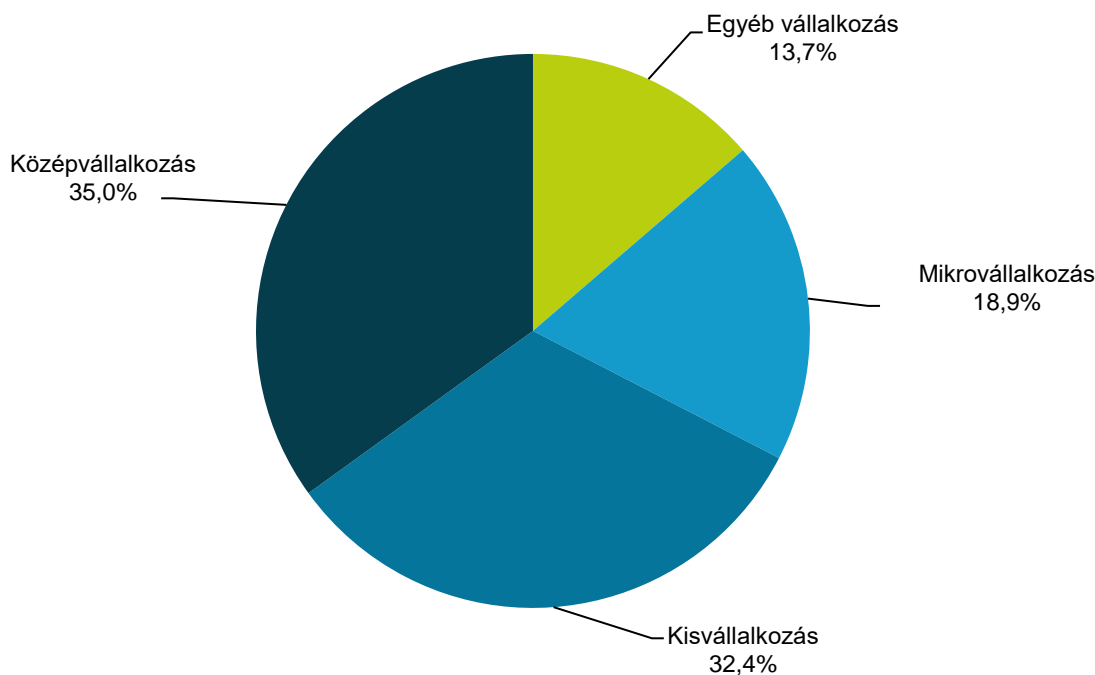
35. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2021 harmadik negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 86,3 százaléka (435,4 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2021 harmadik negyedévének végén. A közép- és kisvállalkozások együttesen a társas vállalkozások hitelállományának több mint kétharmadát tudhatták magukénak, miközben a mikrovállalkozások részesedése 18,9 százalékot tett ki. Az egyéb vállalkozások (beleértve a nagyvállalkozásokat) hiteleinek összege a társas vállalkozások hitelállományának 13,7 százalékát adta 2021 harmadik negyedévében (36. ábra).

36. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint kétharmadát a kis- és középvállalkozások tudhatták magukénak 2021 harmadik negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások 8,5 milliárd forinttal kevesebb, 69,1 milliárd forint hitelt vettek fel 2021 harmadik negyedében az előző év azonos időszakához képest (4. táblázat). A hitelfelvételi kedv 2021 második negyedéhez képest viszont emelkedést mutatott, a szegmens újonnan felvett hiteleinek értéke 26,0 milliárd forinttal haladta meg a megelőző negyedévi hitelállomány összegét.
- Az újonnan felvett hitelösszezből a szántóföldi növénytermesztők részesedtek legnagyobb mértékben (47,3 százalék), az új hitelek több mint egyharmada pedig az állattenyésztőket finanszírozta. Az állattenyésztési ágazatba érkezett az új hitelek megközelítőleg háromnegyedét a baromfi- és a szarvasmarha-ágazat tudhatta magáénak, miközben a sertéságazatba a hitelösszeg 24,7 százaléka került.
- Összességében a hitelkihelyezések dinamikája a szántóföldi növénytermesztés esetében nem, az állattenyésztési ágazat tekintetében azonban mérséklődött az előző év harmadik negyedéhez képest. Előbbi hitelösszege 2,6 milliárd forinttal haladta meg, utóbbié 6,0 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbtól. Mindkét ágazatban az egyéb éven belüli hitelfelvételi kedv mérséklődött legnagyobb mértékben.
- A kertészeti ágazatban tevékenykedők által újonnan felvett hitelek értéke nem változott, az egyéb ágazatban tevékenykedő vállalkozások újonnan felvett hitelösszege ugyanakkor 5,1 milliárd forinttal mérséklődött az egy évvel korábbi negyedévhez képest.

4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. III. negyedévében**

milliárd HUF

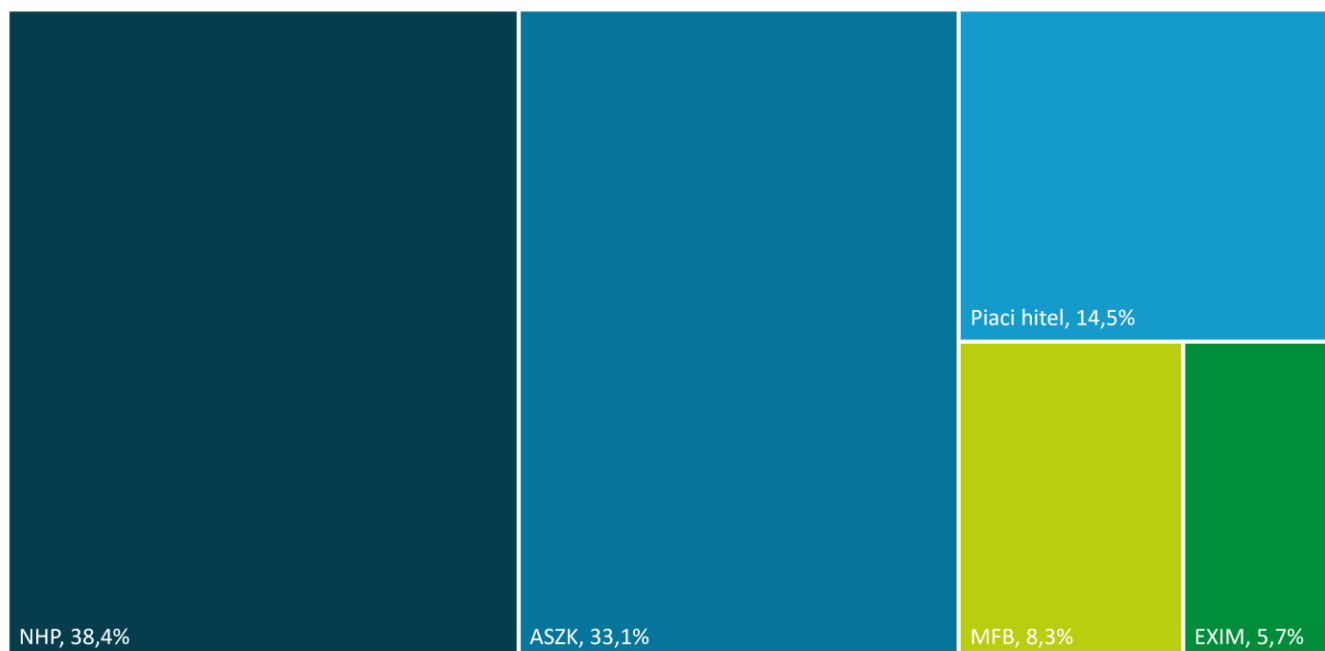
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	32,7	12,6	10,8	4,5	3,0	1,6
Állattenyésztés	23,8	7,5	9,6	2,4	2,9	1,3
ebből						
baromfi	10,4	1,3	6,0	0,6	1,4	1,2
sertés	5,9	3,0	1,0	1,0	0,9	0,0
szarvasmarha	7,0	2,9	2,6	0,8	0,6	0,2
Kertészet	2,8	1,3	0,5	0,5	0,4	0,1
ebből						
zöldségtermelés	2,1	1,3	0,2	0,2	0,2	0,1
Egyéb	9,8	4,1	1,3	3,2	0,8	0,5
Összesen	69,1	25,5	22,2	10,6	7,1	3,6

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági tevékenységet végzők hitelállományában a kedvezményes hitelek voltak túlsúlyban: a piaci hitelek aránya mindössze 14,5 százalékot jelentett 2021 harmadik negyedévében (37. ábra).
- A támogatott hitelkonstrukciók közül továbbra is a növekedési hitelprogramok és az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel fennálló állománya volt kiemelkedő, előbbi a mezőgazdaság teljes hitelállományának 38,4 százalékát, utóbbi annak egyharmadát adta 2021. szeptember 30-án. A Magyar Fejlesztési Bank (MFB) hitelprogramjaihoz köthető hitelállomány 8,3 százalékos részesedéssel bírt, miközben a Magyar Export-Import Bank (Eximbank) által finanszírozott hitelek 5,7 százalékot képviseltek a mezőgazdaság hitelállományában.

37. ábra: **A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők hitelállományának több mint 85 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2021 harmadik negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

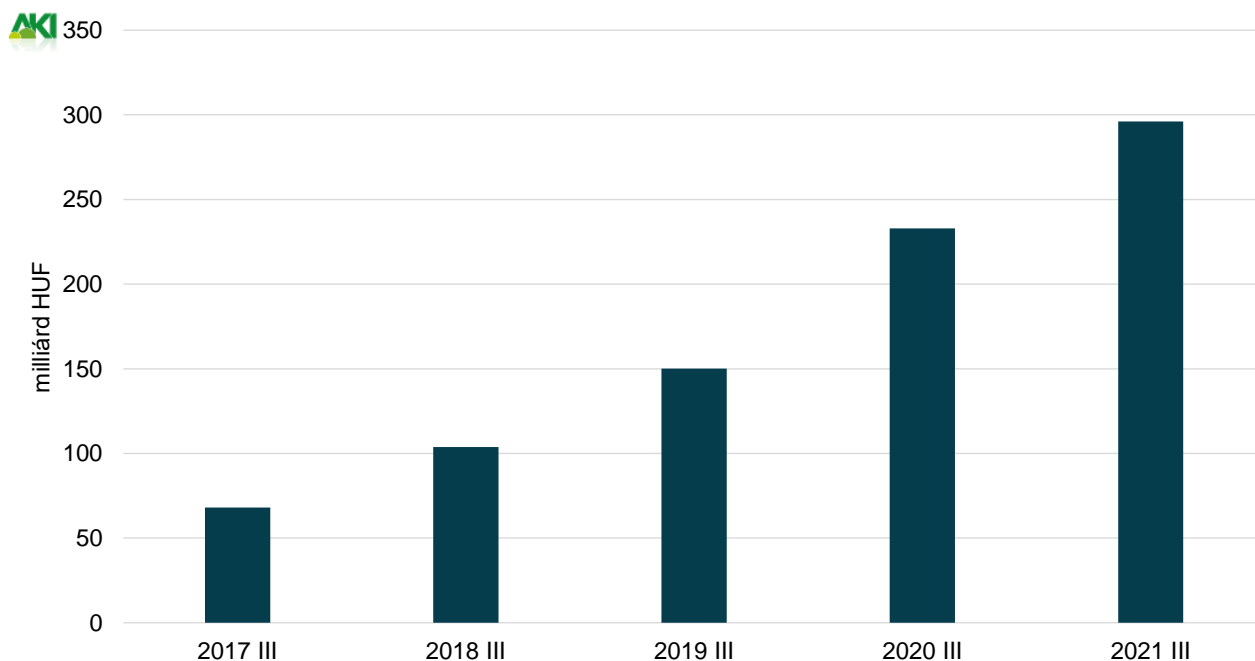
Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- A magyar agrárium rövid távú finanszírozásának stabilabbá tételét is szolgálja a Széchenyi Kártya Program, amely 2011-től érhető el az agrárvállalkozások számára.
- A koronavírus-járvány miatti gazdasági nehézségek és az annak kapcsán felmerülő finanszírozási igények kezelésére 2020. május 15-től változtak az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel igénybevételének szabályai (14/2020. (IV. 10.) AM rendelet). A szerződéses összeg a korábbi legfeljebb százmillió forintról kétszázmillió forintra emelkedett, amihez csekély összegű támogatás vehető igénybe a kamatra, a kezelési költségre, valamint a kezességi díjra és költségekre, vagyis lényegében ingyenessé vált ez a finanszírozási forma.
- A kiemelt támogatások a 2020 végéig hatályba lépett ASZK-hitelügyletekre voltak igénybe vehetők. A támogatható tevékenységek: elsődleges mezőgazdasági termelés, halgazdálkodás, mezőgazdasági termékek feldolgozása, mezőgazdasági termékek forgalmazása, erdőgazdálkodás, illetve vadgazdálkodás. A hitelkeret futamideje 1, 2 vagy 3 év lehet. A hitel ingatlanfedezet nélkül is igényelhető, gyors és egyszerűsített hitelbírálat mellett.
- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2021 harmadik negyedévében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK-folyószámlahitel keretein belül benyújtott hiteligénye. A szerződések száma 20,8 százalékkal 27 487 darabra, a leszerződött összeg 27,2 százalékkal 296,1 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest (38. ábra).

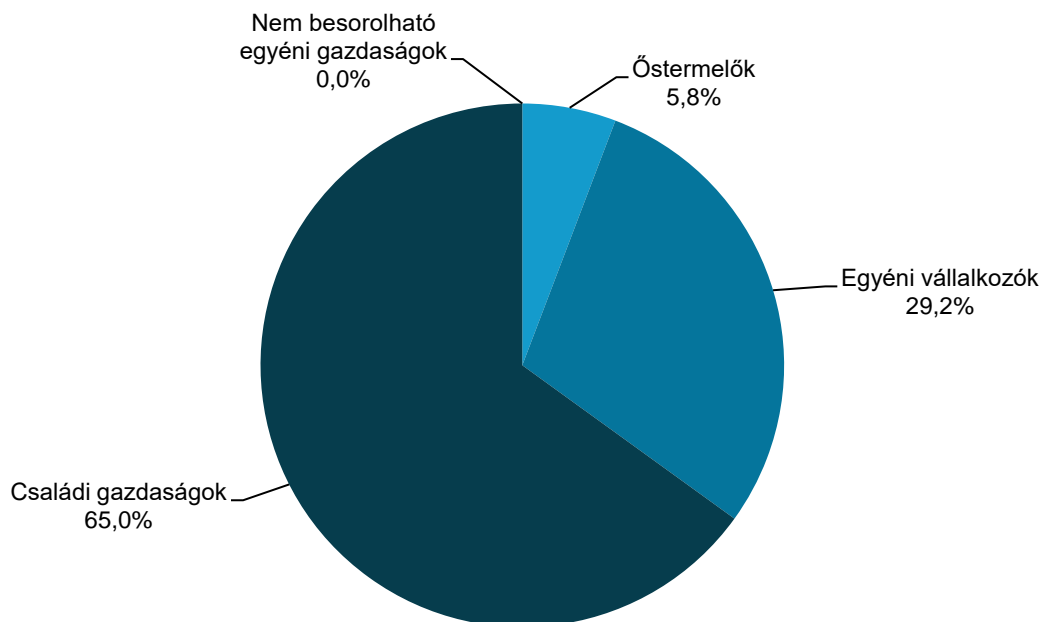
38. ábra: **A mezőgazdaság Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete közel 30 százalékkal növekedett 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK-folyószámlahitel keretösszegéből 206,2 milliárd forint, a társas vállalkozások a hitelállományból 89,9 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021 harmadik negyedévének végén.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelállományának csaknem kétharmada a családi gazdaságokhoz, 29,2 százaléka az egyéni vállalkozókhöz, 5,8 százaléka pedig az őstermelőkhöz került (39. ábra).

39. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének csaknem kétharmadát a családi gazdaságok igényelték 2021 harmadik negyedében**

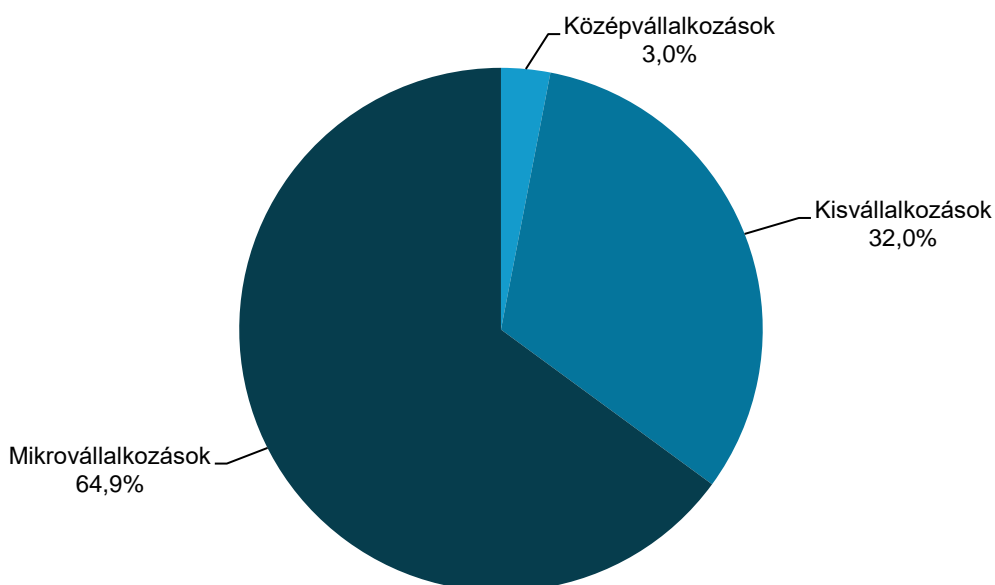

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik. Az egyéni gazdaságok körében elenyésző számban ugyan, de voltak olyan gazdaságok, amelyek esetében a gazdálkodási formába való besorolásra nem nyílt lehetőség.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb hitelállománnyal továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 64,9 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány közel egyharmadát tudták magukénak. A középvállalkozások részesedése mindössze 3,0 százalék volt 2021 harmadik negyedében (40. ábra).

40. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel kétharmadát a mikrovállalkozások igényelték 2021. szeptember 30-ig**

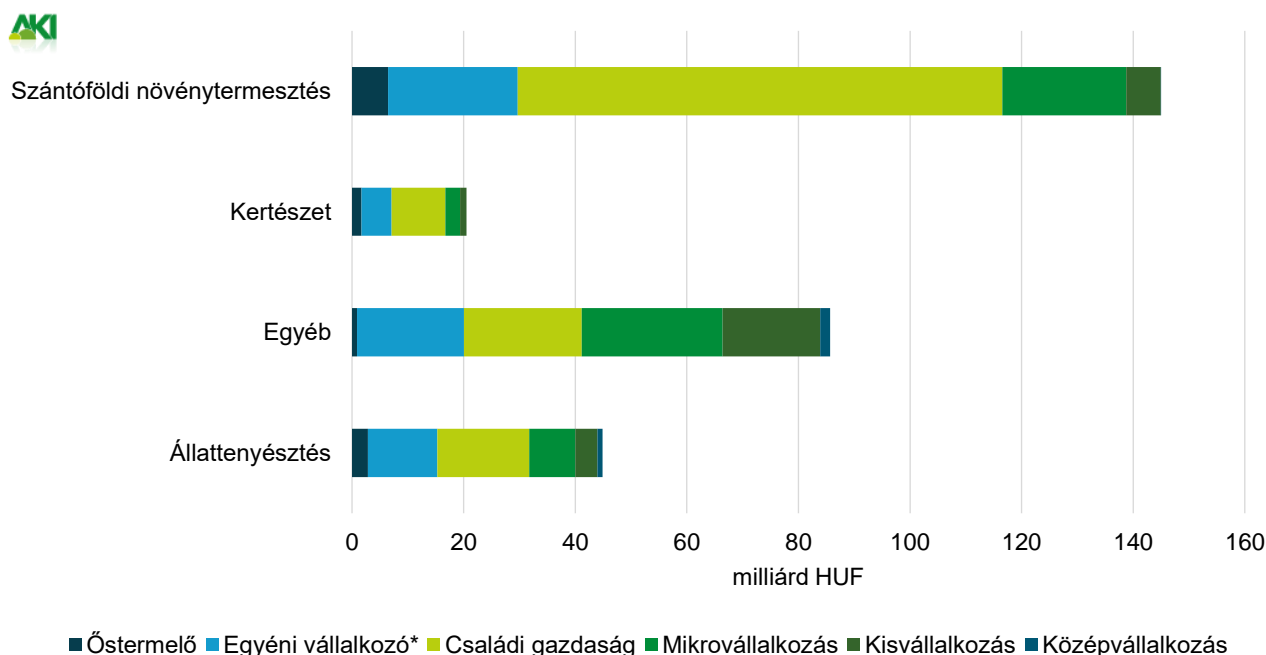

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások ASZK-folyószámla-hitelkerete 145,0 milliárd forintra emelkedett, ami az előző év azonos időszakához képest 28,0 százalékos növekedésnek felelt meg (41. ábra).
- A szántóföldi növénytermesztők közül kiemelkedő a családi gazdaságok által leszerződött 86,9 milliárd forintos összeg, amely 26,1 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi értéket.

41. ábra: **Az Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretet a szántóföldi növénytermesztő családi gazdaságok igényelték elsősorban 2021. szeptember 30-ig**

Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: növényi szaporítóanyag termesztése; vegyes gazdálkodás; növénytermesztési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; betakarítást követő szolgáltatás; vetési célú magfeldolgozás; vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; fakitermelés; vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; erdészeti szolgáltatás.

* Megjegyzés: Az egyéni vállalkozásoknál 7,3 millió forint esetében nem ismert a gazdálkodási forma, ezáltal az ábrán megjelenített érték eltér a teljes összegtől. Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- A Monetáris Tanács a hazai vállalati szektor fenntartható, stabil és hosszú távú finanszírozáshoz jutása, valamint a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásainak tompítása és a hitelpiaci zavarok elkerülése érdekében 2020. április 20-án elindította a Növekedési Hitelprogram Hajrá! (NHP Hajrá!) elnevezésű konstrukciót, és a Növekedési Kötvényprogram (NKP) egyes paramétereit tekintetében is módosításokat eszközölt.² Az NHP Hajrá! keretösszegét 1500 milliárd forintban határozták meg.³ A konstrukció keretében felvett források felhasználási lehetőségeit július elején kibővítették annak érdekében, hogy a program még nagyobb mértékben támogassa a kkv-k kedvező forrásokhoz jutását és ezzel a gazdaság élénkítését.⁴ Az elhúzódó járványhelyzet kedvezőtlen gazdasági hatásaira és a vállalkozások részéről tapasztalt jelentős igényre tekintettel 2021 áprilisában a Monetáris Tanács az NHP Hajrá! keretösszegének módosításáról döntött⁵. Ezáltal a hitelprogram keretösszege több lépcsőben növekedett 1500 milliárd forintról 3000 milliárd forintra.
- Az NHP I–III. szakaszához kapcsolódóan a mezőgazdaság fennálló hitelállománya 43,3 milliárd forintot tett ki 2021 harmadik negyedévének végén, amelynek zöme beruházási hitelnek minősült (42. ábra).

² Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. április 28-i üléséről.

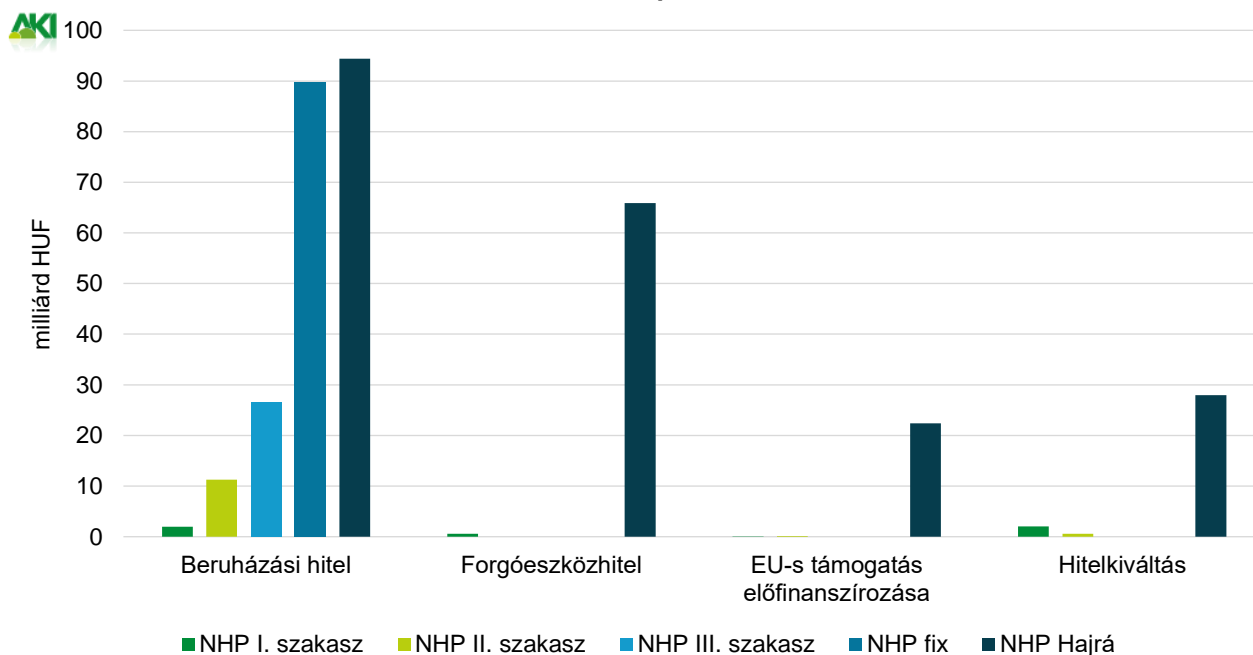
³ Forrás: MNB Terméktájékoztató a Növekedési Hitelprogram Hajrá keretében folyósított refinanszírozási hitelek igénybevételének módjáról és feltételeiről.

⁴ Forrás: MNB Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

⁵ Forrás: MNB Sajtóközlemény, 2021. április 6.

- Az NHP fix konstrukció esetében a hitelállományt teljes egészében beruházási céllal folyósították. A hitelprogram fennálló állománya 89,8 milliárd forintot tett ki 2021. szeptember 30-án.
- Az NHP Hajrá! konstrukció keretében a mezőgazdasági vállalkozások fennálló állománya egy negyedév alatt 210,6 milliárd forintra emelkedve 14,6 milliárd forinttal bővült. Az NHP Hajrá! hitelprogram keretében elsősorban éven túli hitelek folyósítottak, összességében 205,6 milliárd forint értékben. A rövid lejáratú hitelek 5,0 milliárd forintos összege 2,4 százalékos részesedésnek felelt meg.

42. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! konstrukció keretében a mezőgazdaságba kihelyezett forrás több mint 210 milliárd forintot tett ki 2021. szeptember 30-án**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat.
Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 49,8 milliárd forint volt 2021. szeptember 30-án, amelyből az NHP Hajrá! keretében 43,0 milliárd forintot folyósítottak (5. táblázat).

5. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2017 és 2021 harmadik negyedéve között**

milliárd HUF

Időszak	Mezőgazdaság			
	I. pillér összesen	II. pillér összesen	NHP fix	NHP Hajrá!
2017	I	19,7	2,2	
	II	18,8	2,1	
	III	17,9	1,4	
	IV	16,3	1,2	
2018	I	15,3	1,2	
	II	14,3	1,1	
	III	14,0	0,9	
	IV	11,7	0,8	
2019	I	11,2	0,7	
	II	10,3	0,7	0,8
	III	9,8	0,6	1,7
	IV	8,8	0,5	8,2
2020	I	8,4	0,5	11,0
	II	8,1	0,5	13,8
	III	7,9	0,5	8,0
	IV	6,6	0,5	19,5
2021	I	6,7	0,8	28,8
	II	6,6	0,4	38,5
	III	6,4	0,4	43,0

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium (AM) által indított hitelprogramok keretében – melyek a 15 milliárd forintos keretösszegű MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, a 8 milliárd forintos keretösszegű MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, illetve a 6 milliárd forintos keretösszegű MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – a koronavírus-járvány miatti nehézségekre való tekintettel kedvezőbb feltételekkel igényelhetnek forrást a gazdálkodók. A hitelprogramokhoz kapcsolódóan a termelők a hitelek teljes futamidejére 100 százalékos mértékű kamattámogatásban, kezességi díjtámogatásban, valamint a hitelek megkötésével és fenntartásával kapcsolatos költségekre vonatkozó 100 százalékos mértékű költségtámogatásban részesülhetnek.
- Az MFB Csoport közel 1500 milliárd forint forrást biztosít a gazdaság újraindítására egy összehangolt hitel-, tőke- és garanciaprogram formájában. Ebből három hazai és európai uniós forrású hitelprogramon keresztül összesen 439 milliárd forint keretösszegig bocsát rendelkezésre hitelezési forrást a vállalkozások számára, négy új tőkeprogramot hirdet meg összesen 371 milliárd forint keretösszeggel, valamint a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel együttműködve minden eddiginél magasabb összegű, 500 milliárd forintos hitelgarancia-programot indítottak.⁶
- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2021 harmadik negyedévének végén 73,9 milliárd forintot tett ki, amely összeg 6,9 százalékkal volt kisebb, mint egy évvel korábban (6. táblázat).
- A mezőgazdaság kedvezményes MFB-hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 72,2 százalék, azon belül is a mikrovállalkozások tudhatták magukénak a hitelösszeg

⁶ Forrás: www.mfb.hu

87,0 százalékát. A kedvezményes hitelállományból az állattenyésztési ágazat 11,9 százalékkal, a kertészeti ágazat pedig 10,7 százalékkal részesedett.

- Az MFB-hitelállomány legnagyobb részét a Földvásárlási hitelprogram keretében helyezték ki, amelynek fennálló állománya a mezőgazdaságban 67,8 milliárd forint volt 2021. szeptember 30-án. A hitelprogram keretében 500 millió forintot meghaladó értékben történt hitelkihelyezés még a Programokon kívüli forinthitel (9,4 milliárd forint), Egyéb Programhoz nem kapcsolódó követelésvásárlás (6,3 milliárd forint), illetve MFB Krízis Hitel (560 millió forint) formájában.

6. táblázat: **Az MFB-hitelek több mint 70 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2021. szeptember 30-ig**

milliárd HUF

Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok	–	–	0,0	–	0,0
Társas vállalkozások	53,4	7,9	8,8	3,9	73,9
ebből					
Mikrovállalkozás	46,5	7,9	8,5	3,7	66,6
Kisvállalkozás	1,0	0,0	0,3	0,1	1,4
Középvállalkozás	4,5				4,5
Nagyvállalkozás	1,4				1,4
Összesen	53,4	7,9	8,8	3,9	73,9

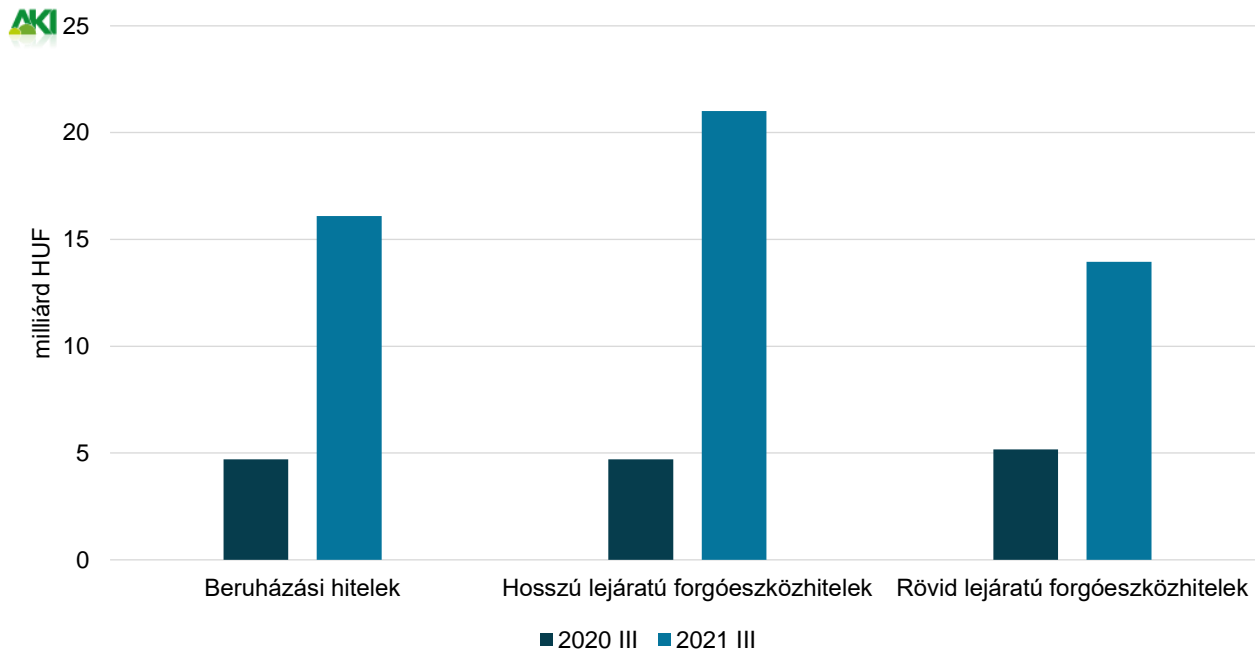
Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

- A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) célja, hogy a magyar exportőrök számára hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat szolgáltatson. Az integrált keretek között működő bank és biztosító feladatát közös szervezetben és megjelenéssel, EXIM elnevezéssel végzi. Az EXIM arra törekszik, hogy lefedje az exporttevékenység teljes vertikumát a beszerzéstől a termelésen át az értékesítési folyamat támogatásáig. Az Eximbank export-előfinanszírozó termékeivel az exportteljesítést megelőző időszakra nyújt finanszírozást közvetlenül az exportőrök részére, illetve közvetett módon, hitelintézeteken keresztül refinanszírozási hitel formájában. Az export-utófinanszírozás az exportteljesítést követő időszakot jelenti, lehetőséget teremtve az exportőrnek, hogy a vevője részére halasztott fizetési feltételeket biztosíthasson, miközben a teljesítést követően azonnal hozzájut annak ellenértékéhez.
- Az Eximbank a koronavírus-járvány okozta válsághelyzet hatásainak enyhítésére létrehozta az EXIM Kárenyhítő Programcsomagot az exportáló, a nekik beszállító, továbbá az exportra készülő vállalkozások számára. A programcsomag három pillérből áll. Az EXIM Kárenyhítő Hitelprogram 2020 kedvezményes, fix kamattal kínál forgóeszközhitelt legfeljebb 3, valamint beruházási célú hitelt maximum 6 évre. A Hitelfedezeti Program 2020 legfeljebb 3 éves futamidejű forgóeszközhitel és legfeljebb 6 éves futamidejű beruházási hitelfelvétel esetén államilag garantált készfizető kezességet nyújt hitelfedezetként. A Hitelbiztosítási Program 2020 célja az exportvevőkkel szembeni rövid lejáratú vevőkövetelések biztosítása, megvédve ezzel a magyar exportőröket a külföldi vevő nemfizetési kockázatától.
- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 14,6 milliárd forintról 51,1 milliárd forintra emelkedett egy év alatt, ami három és félszeres (!) növekedést jelentett (43. ábra).
- Értékben a legnagyobb bővülés a hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél volt megfigyelhető, az állomány 16,3 milliárd forintra 21,0 milliárd forintra nőtt. A beruházási hitelek és a rövid lejáratú forgóeszközhitel

állománya szintén dinamikus emelkedett, előbbi 11,4 milliárd forinttal 16,1 milliárd forintra, utóbbi 8,8 milliárd forinttal 14,0 milliárd forintra gyarapodott egy év alatt.

43. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya három és félszeresére nőtt a mezőgazdaságban 2021 harmadik negyedévében**

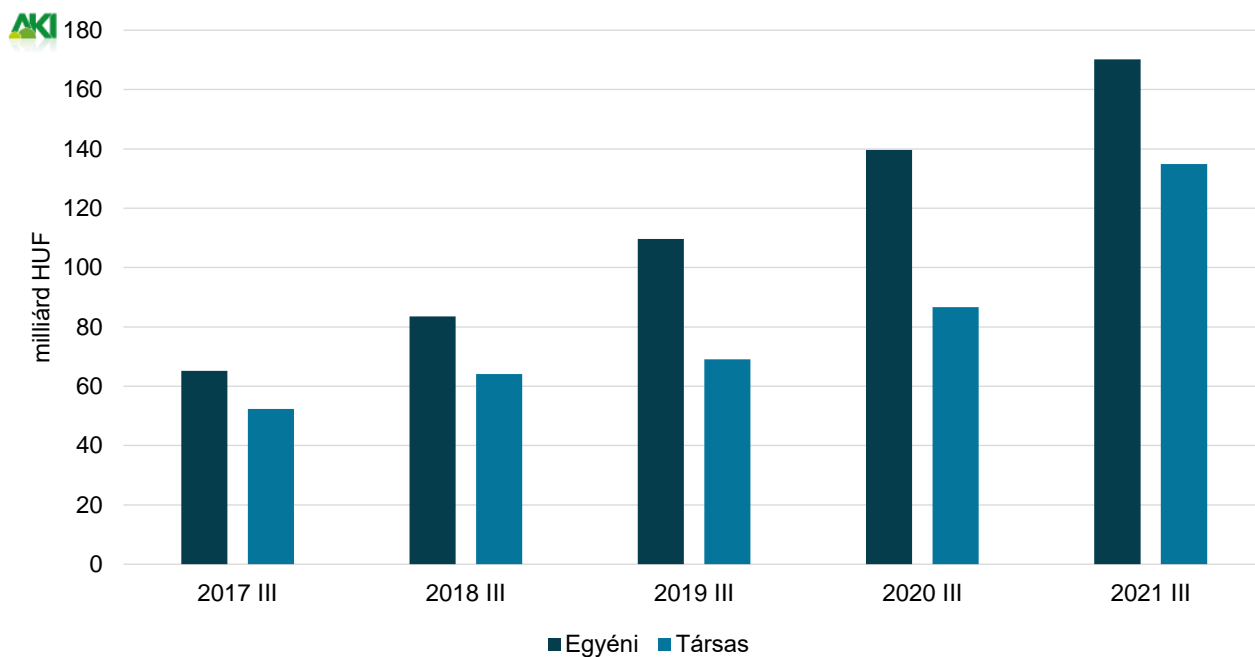

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető, ami 2021 harmadik negyedévében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 34,8 százalékkal 305,1 milliárd forintra nőtt egy év alatt.
- A mezőgazdasági egyéni gazdaságok részesedésének növekedésében a 2021-es év hozott fordulóponthoz: miközben az ágazatban tevékenykedő egyéni gazdaságok aránya a garantált hitelállományból a 2017. évi 55,5 százalékról 61,7 százalékra nőtt 2020-ban, 2021 harmadik negyedévében a részesedés 55,8 százalékra mérséklődött. Ennek a hátterében az áll, hogy a társas vállalkozások garantált hitelállományának növekedési üteme az egyéni gazdaságokénak két és félszerese volt, előbbi 55,7, utóbbi 21,9 százalék. A növekedés értékben is a társas vállalkozásoknál volt nagyobb, 48,3 milliárd forint, miközben az egyéni gazdaságok 30,5 milliárd forinttal növelték garantált hitelállományukat (44. ábra).

44. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások garantált hiteleinek növekedési üteme két és félszerese volt az egyéni gazdaságokénak 2021. szeptember 30-án**

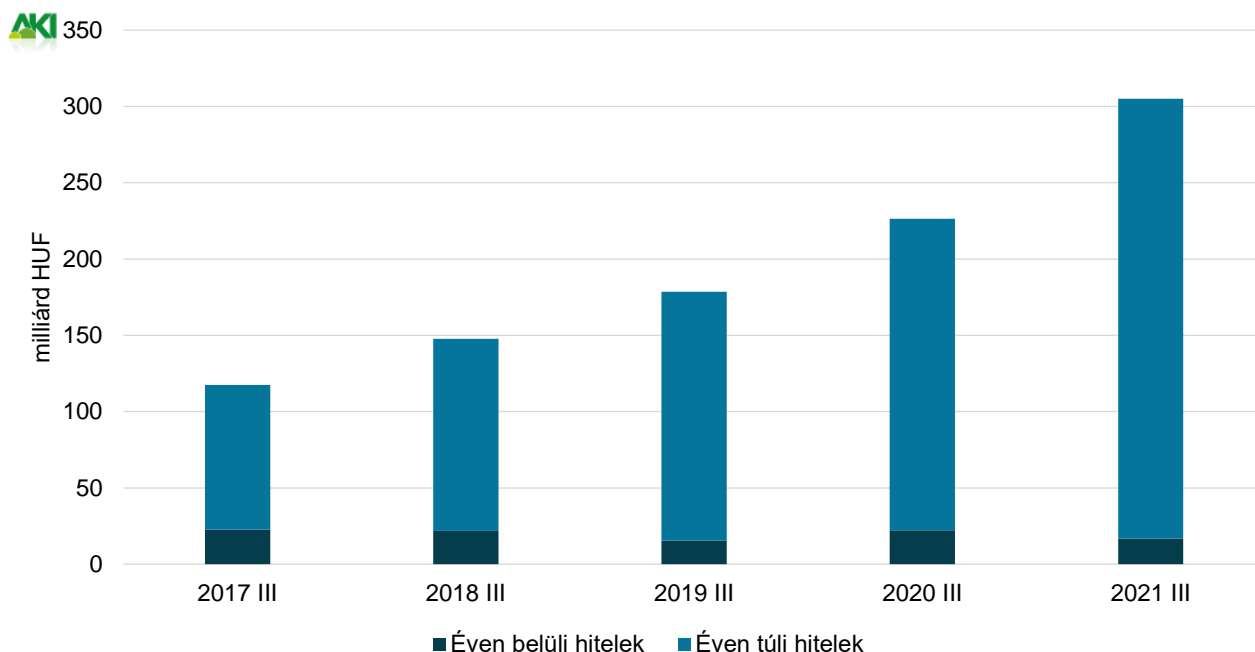
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 76,2–76,9 százalék volt 2021 harmadik negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya mintegy másfélszeresére (+41,3 százalék), 288,3 milliárd forintra nőtt. Azon belül is az éven túli forgóeszközhitelek növekedtek nagyobb mértékben, 44,8 százalékkal 206,5 milliárd forintra, miközben a beruházási hitelek szintén jelentősen, 33,3 százalékkal 81,8 milliárd forintra emelkedtek.
- Az éven belüli garantált hitelek állománya mintegy 25 százalékkal, 22,2 milliárd forintról 16,8 milliárd forintra mérséklődött (45. ábra).

45. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli garantált hitelei markánsan növekedtek 2021 harmadik negyedévében**

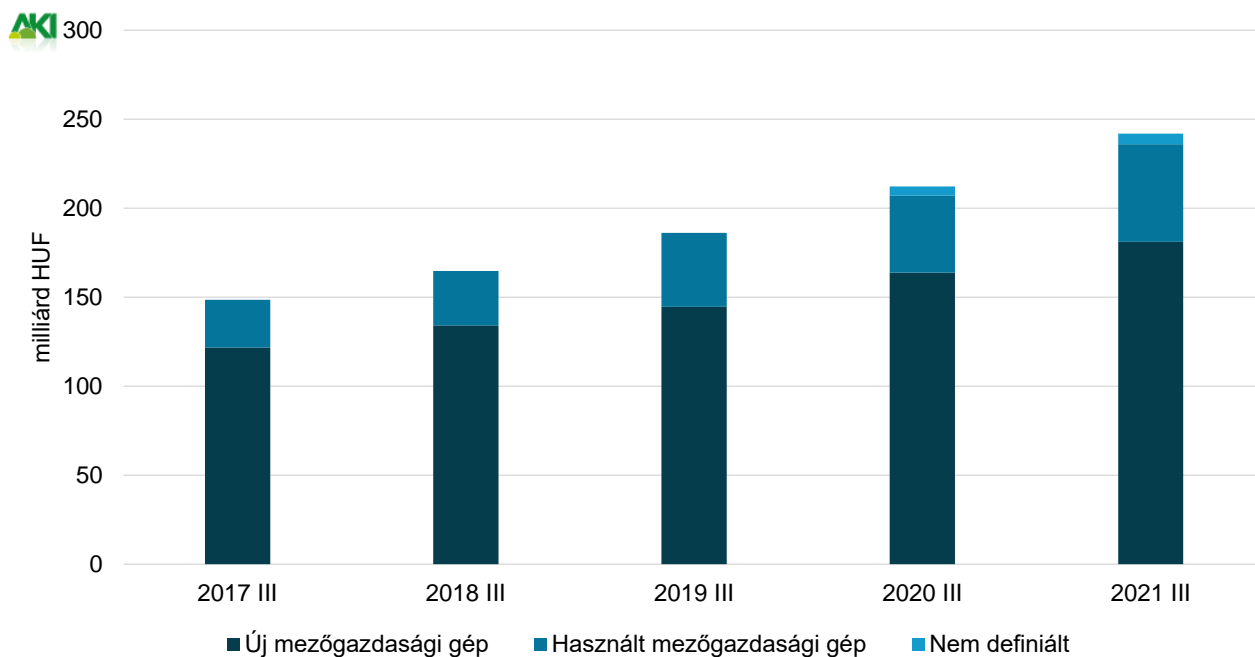
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 76,2–76,9 százalék volt 2021 harmadik negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkeintézkedése az elmúlt öt évben fokozatosan bővült, 2021 harmadik negyedévének végére már meghaladta a 240 milliárd forintot. Ez az összeg 14,0 százalékkal, 29,7 milliárd forinttal volt nagyobb, mint egy évvel korábban.
- A legnagyobb ütemű növekedés a használt mezőgazdasági gépek lízingelt állományában volt megfigyelhető, amely 26,4 százalékkal nőtt egy év alatt. Azonban ez értékben elmaradt az új gépek állománygyarapodásától, ami 17,4 milliárd forintot jelentett. A használt, illetve az új mezőgazdasági gép kategóriába nem besorolható, nem definiált gépek finanszírozott összege 17,3 százalékkal 6,0 milliárd forintra emelkedett 2021 harmadik negyedévének végére.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő, azonban ez az arány 80 százalék alá mérséklődött (74,9 százalék) (46. ábra).

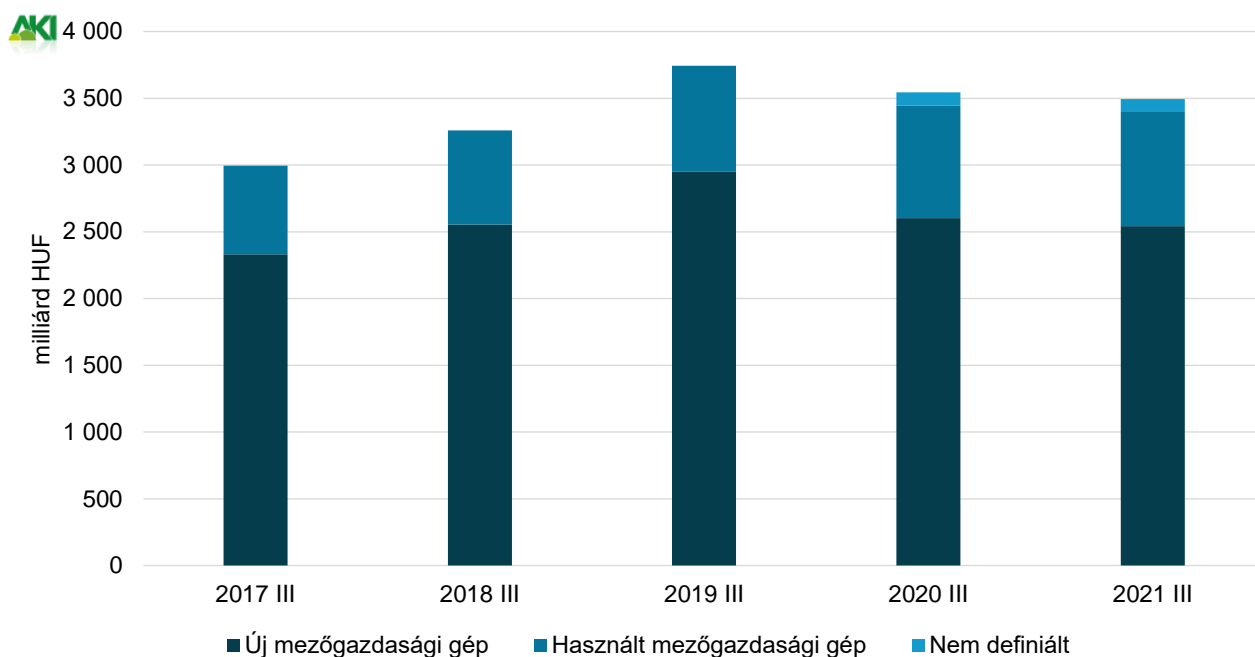
46. ábra: **Az új mezőgazdasági gépek állománynövekedése értékben meghaladta a használt gépekét 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások lízingszerződéseinek száma csökkent: 1,5 százalékkal, 52 darabbal maradt el az előző év azonos időszaki értékétől, ezáltal számuk 3493 darabra mérséklődött 2021 harmadik negyedévének végén. A használt mezőgazdasági gépekre kötött szerződések száma 2,1 százalékkal 862 darabra emelkedett, miközben az új mezőgazdasági gépekre kötött lízingszerződéseké 2,3 százalékkal 2541 darabra csökkent. Mindemellett 90 szerződésről nem lehet megállapítani, hogy új vagy használt mezőgazdasági gépre vonatkozott-e 2021. szeptember 30-án.
- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya 0,7 százalékponttal 72,7 százalékra mérséklődött, miközben a használt gépeké 0,9 százalékponttal 24,7 százalékra nőtt. A nem definiált gépek részesedése 0,2 százalékponttal 2,6 százalékra csökkent (47. ábra).

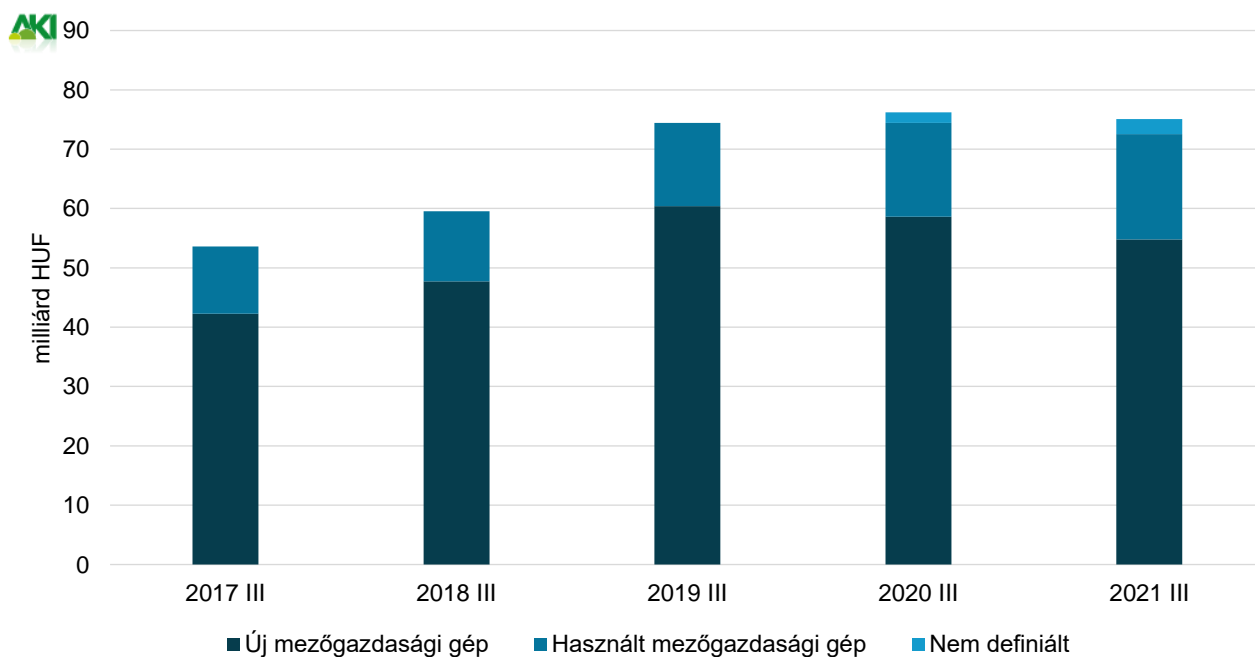
47. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági szerződéseinek száma mérséklődött 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingcégek által finanszírozott összeg 1,5 százalékkal 75,1 milliárd forintra csökkent. Ennek ellenére mérsékelt bővülés a használt és a nem definiált mezőgazdasági gépeknél is jelentkezett, előbbiekre 2,0 milliárd forinttal nagyobb, 17,8 milliárd forint összeget, utóbbiakra 0,7 milliárd forinttal nagyobb összeget helyeztek ki. Az új mezőgazdasági gépekre kihelyezett összeg 6,5 százalékkal 54,8 milliárd forintra mérséklődött (48. ábra).

48. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései mérséklődtek 2021 harmadik negyedévében**

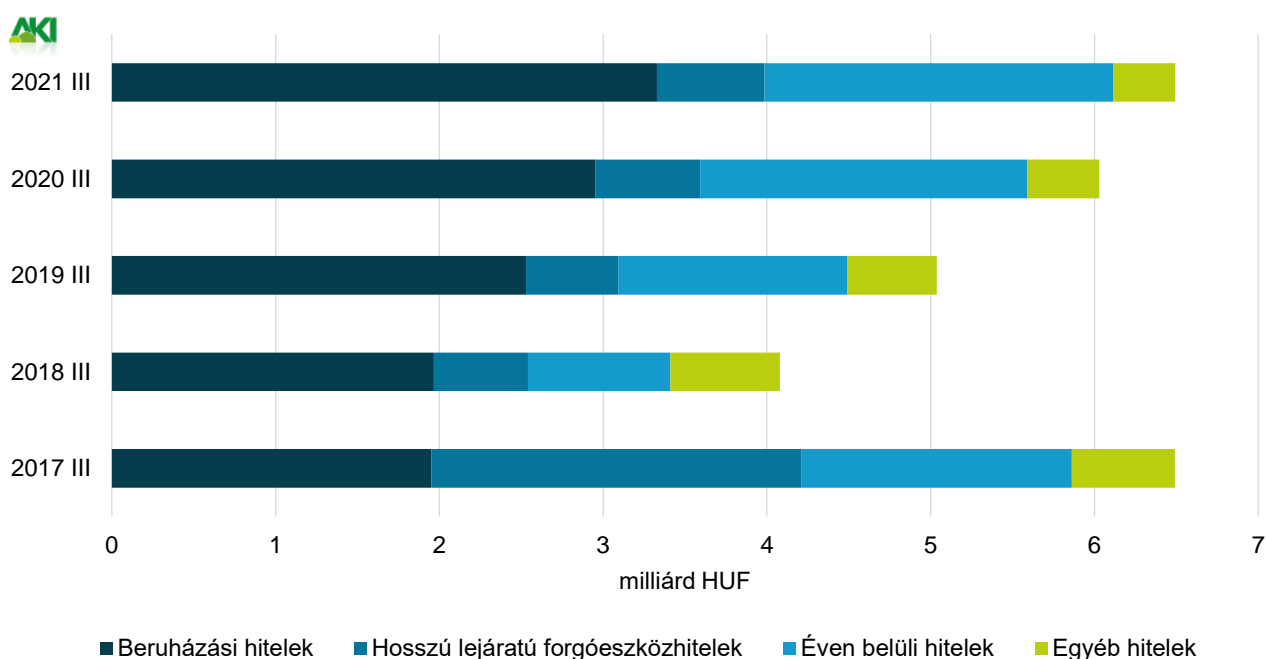

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripar egyéni vállalkozásainak 6,5 milliárd forintos hitelállománya 7,7 százalékkal, 0,5 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszaki értékét.
- Az egyéb hitelek kivételével valamennyi hitelcél összegében növekedés volt megfigyelhető az előző év azonos időszakához képest. A hitelállományból való részesedésüket tekintve növekedés egyedül a beruházási hiteleknel volt: a beruházási hitelállomány 12,7 százalékkal nőtt, ami 2,3 százalékponttal nagyobb, és 51,3 százalékos részesedésnek felelt meg, miközben az éven belüli hitelek értékének 6,5 százalékos növekedése ellenére a hitelállományon belüli arányuk 0,4 százalékponttal mérséklődött 32,8 százalékra. A hosszú lejáratú forgóeszközhitelek állománya szintén 2,7 százalékkal bővült, viszont a hitelállományból 0,5 százalékponttal kisebb arányt képviseltek 2021 harmadik negyedévének végén (49. ábra).

49. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások beruházási hiteleinek növekedési üteme számottevő volt 2021 harmadik negyedévében**

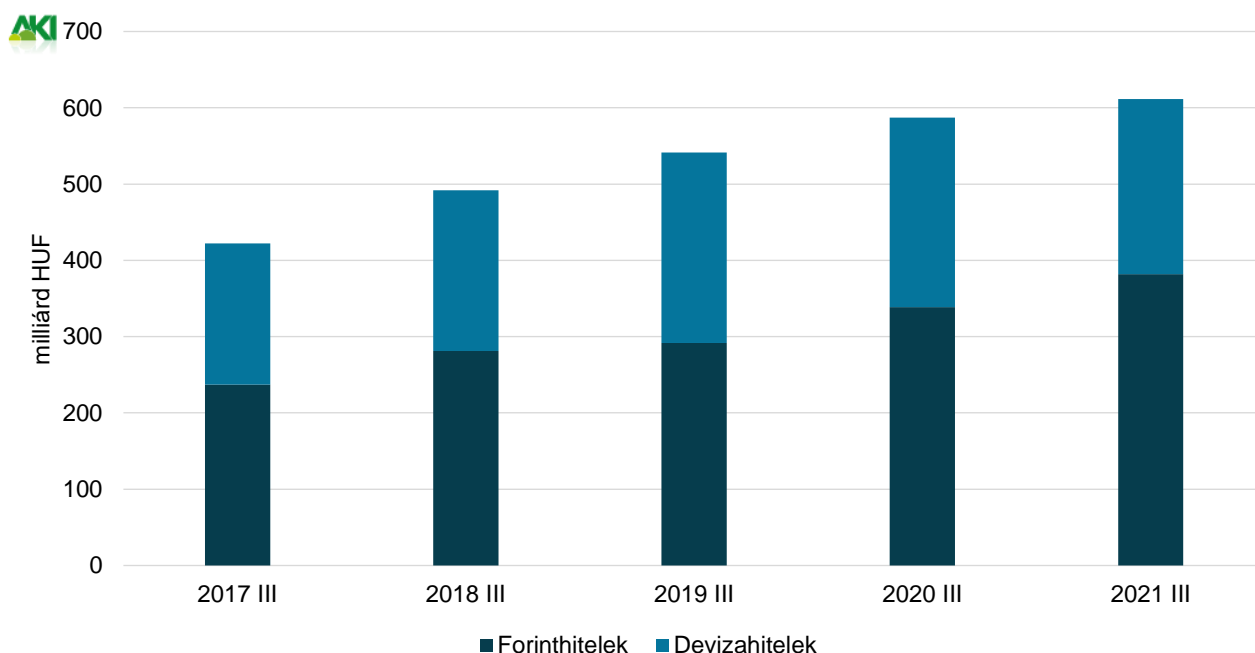
Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke 1,4 milliárd forintot tett ki 2021 harmadik negyedévének végén. Ez az összeg megegyezett ugyan az egy évvel korábbi értékkel, azonban a második negyedévi értéket 0,4 milliárd forinttal meghaladta. Az új hitelek túlnyomó többségét, 80,8 százalékát éven belüli hitel formájában folyósították.

Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya az elmúlt öt évben fokozatosan emelkedett, 2021 harmadik negyedévének végén már 611,5 milliárd forintot tett ki, ami az előző év azonos időszakához képest 4,1 százalékos növekedésnek felelt meg (50. ábra).
- Az élelmiszeriparban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállomány-bővülése teljes egészében a forint-hitelek gyarapodásának volt tulajdonítható, amelyek értéke 12,7 százalékkal növekedett egy év alatt. Ezzel szemben a devizahitelek értéke mérséklődött, amely összességében a hitelállományból való részesedésének 4,7 százalékpontos csökkenését eredményezte.

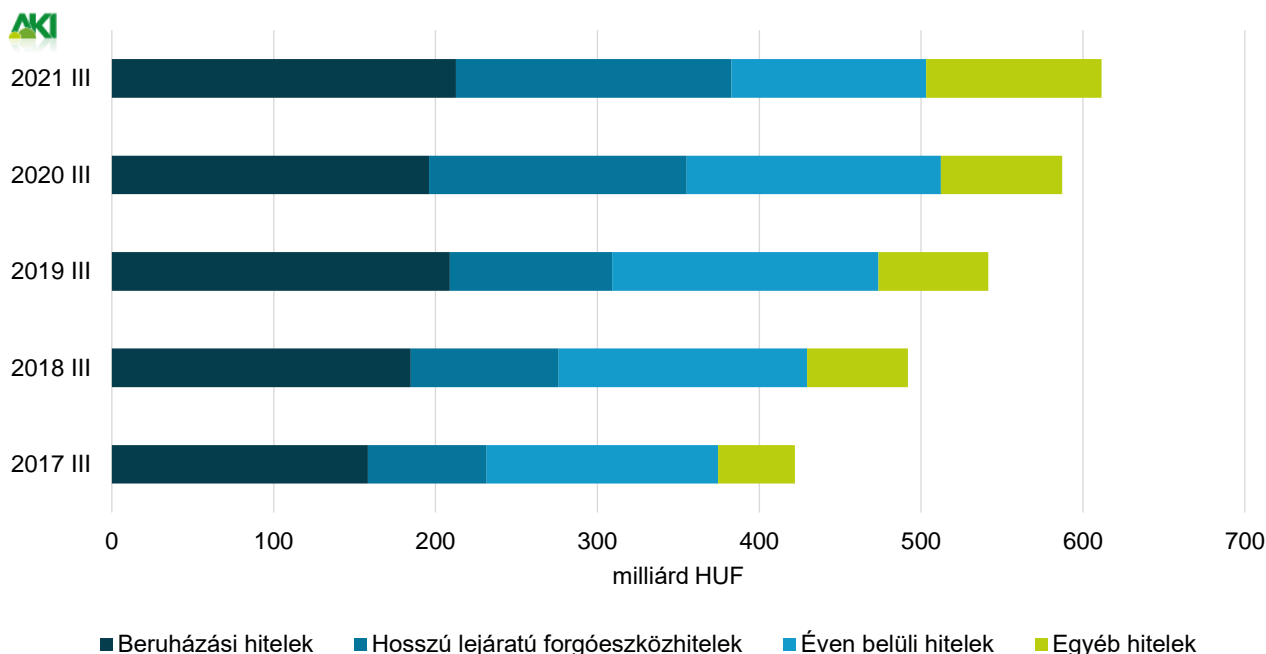
50. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelei tovább emelkedtek 2021 harmadik negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának növekedése leginkább az egyéb hiteleknel volt kiemelkedő: állománya 44,6 százalékkal, 33,4 milliárd forinttal nőtt egy év alatt. A beruházási és a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek állománya ennél kisebb mértékben növekedett, előbbi 8,5 százalékkal, 16,6 milliárd forinttal, utóbbi 6,9 százalékkal, 11,0 milliárd forinttal nőtt, miközben az éven belüli hitelek állománya 23,4 százalékkal, 36,8 milliárd forinttal mérséklődött (51. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése a teljes hitelállományból 2,1 százalékponttal nőtt, ezáltal a 60 százalékot is meghaladta.

51. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában az egyéb hitelek növekedése kiemelkedő volt 2021 harmadik negyedében**

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának 13,8 százalékát az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítással foglalkozók, 9,2 százalékát a húsfeldolgozással, tartósítással foglalkozók, míg 9,1 százalékát a baromfihús-feldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedők tudhatták magukénak. Az olaj, a malomipari termék és a haszonállat-eledel gyártása, valamint a szőlőbor termelési szakágazatok részesedése egyaránt 5,0 százalékot meghaladó, de 10,0 százalékot el nem érő mértékű volt (7. táblázat).
- A legnagyobb mértékben a hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazat hitelállománya bővült, az előző év azonos időszakai érték közel kétszeresére, amelyet a kenyér, friss pékáru gyártása szakágazat követett, az előző év azonos időszakához képest szintén közel kétszeres értékével. A növekedés az előbbinél 12,9, utóbbinál 12,0 milliárd forintos gyarapodást jelentett. A malomipari termék gyártása szakágazat érdemel még kiemelés, amely hitelállománya 7,0 milliárd forinttal nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- Az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás, a húsfeldolgozás, -tartósítás, valamint a baromfihús-feldolgozása, tartósítása szakágazatokban egyaránt a hosszú lejáratú forgóeszközhitel növekedtek leginkább.

7. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint egyharmadát a beruházási hitelek adták 2021 harmadik negyedében**

milliárd HUF

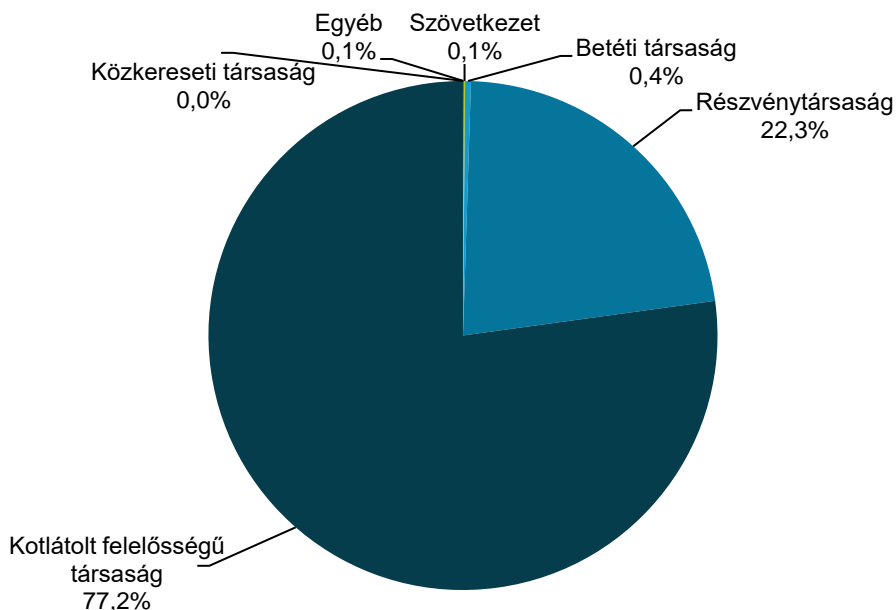
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	56,3	32,0	7,6	4,2	9,1	3,3
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	55,6	21,7	24,3	3,0	1,8	4,7
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	27,5	11,5	8,8	1,8	0,3	5,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	3,6	1,1	1,5	0,4	0,5	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	84,5	12,9	32,0	4,1	23,9	11,6
Olaj gyártása	34,3	5,3	0,6	0,2	0,3	27,9
Tejtermék gyártása	28,1	12,8	11,1	1,8	2,1	0,3
Malomipari termék gyártása	52,1	3,9	23,7	5,6	10,2	8,7
Kenyer, friss pékáru gyártása	27,5	15,8	4,2	2,5	3,6	1,4
Tésztafélék gyártása	18,5	3,5	5,5	7,3	0,8	1,4
Tartósított lisztesáru gyártása	4,6	1,5	1,4	0,3	0,6	0,9
Haszonállat-eledelel gyártása	39,2	6,0	9,6	0,7	7,1	15,9
Hobbiállat-eledelel gyártása	1,6	0,6	0,1	0,4	0,5	0,0
Szőlőbor termelése	31,6	10,2	8,7	4,2	4,3	4,3
Egyéb élelmiszeripar	146,5	73,7	31,3	6,0	12,6	22,9
Összesen	611,5	212,6	170,4	42,4	77,8	108,3

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 99,5 százalék volt 2021. szeptember 30-án. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, valamint a szövetkezetek rendelkeztek (52. ábra).

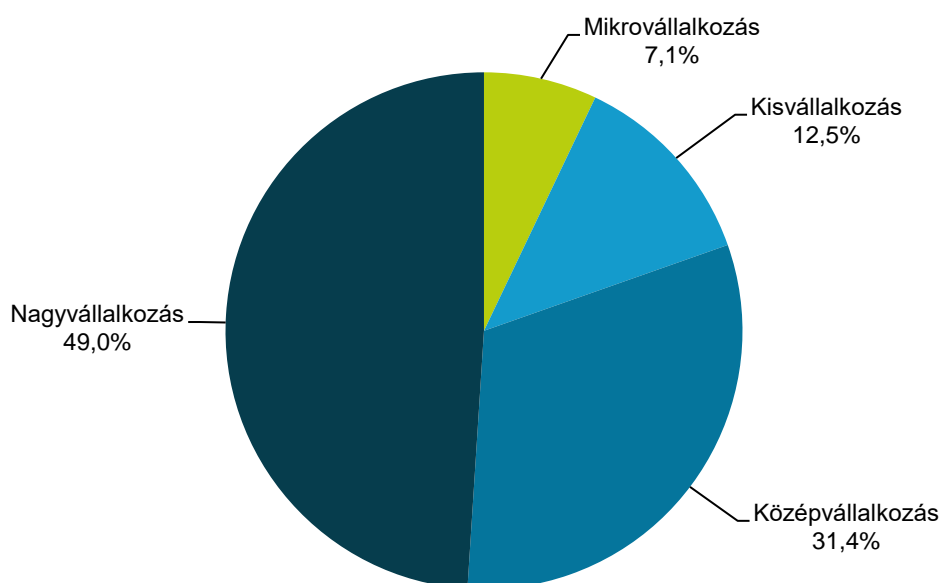
52. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2021 harmadik negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának közel felét a nagyvállalkozások (beleértve az egyéb vállalkozásokat) adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 51,0 százalékot képviselt, ami 312,0 milliárd forintnak felelt meg. A hitelállomány közel egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak, miközben a kisvállalkozások részesedése 12,5 százalékot, a mikrovállalkozásoké pedig 7,1 százalékot tett ki 2021 harmadik negyedében (53. ábra).

53. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek közel fele a nagyvállalkozásokat finanszírozta 2021 harmadik negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
 Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 33,3 milliárd forinttal kevesebb, 83,2 milliárd forint hitelösszeget vettek fel 2021 harmadik negyedévében az előző év azonos időszakához képest. Ez az érték azonban 18,7 milliárd forinttal haladta meg a második negyedévben folyósított összeget. A hitelösszeg legnagyobb hányada, 44,1 százaléka egyéb éven belüli hitel formájában került folyósításra (8. táblázat).
- Az új hitelek csaknem egynegyedét (23,9 százalék), 19,8 milliárd forintot az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat vette igénybe, amelyet a malomipari termék gyártása szakágazat követett 17,5 százalékos részesedéssel.
- A szakágazatok közül a legnagyobb növekedés is a kenyér, friss pékáru gyártása szakágazatban volt megfigyelhető: a szegmens hitelállománya több mint négy és félszeresére nőtt, 1,5 milliárd forintról 6,8 milliárd forintra bővült a vizsgált időszakban.

8. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme egyéb éven belüli hitel volt 2021 harmadik negyedévében**

milliárd HUF

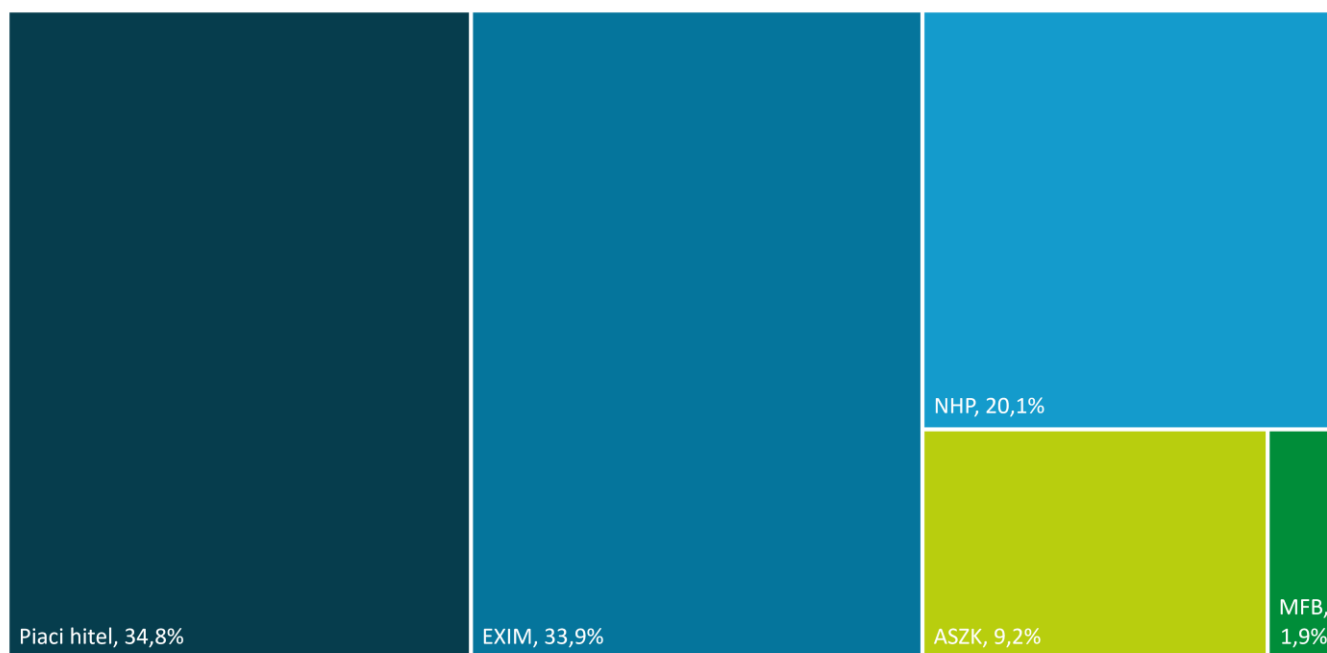
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	11,3	7,0	0,4	0,4	3,5	0,0
Baromfihús feldolgozása, tartósítása	3,4	0,0	1,2	0,5	1,6	0,0
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	19,8	1,7	4,9	1,1	12,0	0,2
Olaj gyártása	1,3	0,0	0,1	0,0	0,2	1,0
Tejtermék gyártása	5,9	0,7	1,5	0,2	3,5	0,0
Malomipari termék gyártása	14,6	0,0	2,8	3,1	7,0	1,7
Kenyer, friss pékáru gyártása	6,8	5,9	0,4	0,3	0,1	0,1
Tésztafélek gyártása	3,8	0,5	0,0	1,8	0,6	0,9
Tartósított lisztesáru gyártása	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Haszonállat-eledel gyártása	4,9	0,3	1,0	0,1	3,0	0,4
Hobbiállat-eledel gyártása	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Szőlőbor termelése	1,5	0,2	0,5	0,5	0,2	0,1
Egyéb élelmiszeripar	9,3	1,3	0,9	1,8	4,8	0,6
Összesen	83,2	17,7	13,9	10,0	36,7	4,9

Forrás: AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának közel kétharmada (65,2 százalék) kedvezményes hitel volt 2021 harmadik negyedévében (54. ábra).
- Az élelmiszeripar támogatott hitelkonstrukciói közül kiemelkedő az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya, amely a hitelösszeg több mint egyharmadát adta 2021. szeptember 30-án. Az NHP-hitelek több mint 20 százalékos részesedéssel bírtak, miközben az ágazat hitelállományának mintegy 10 százaléka Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel volt.

54. ábra: **Az élelmiszeripari hitelek közel kétharmada kedvezményes hitel volt 2021. szeptember 30-án**

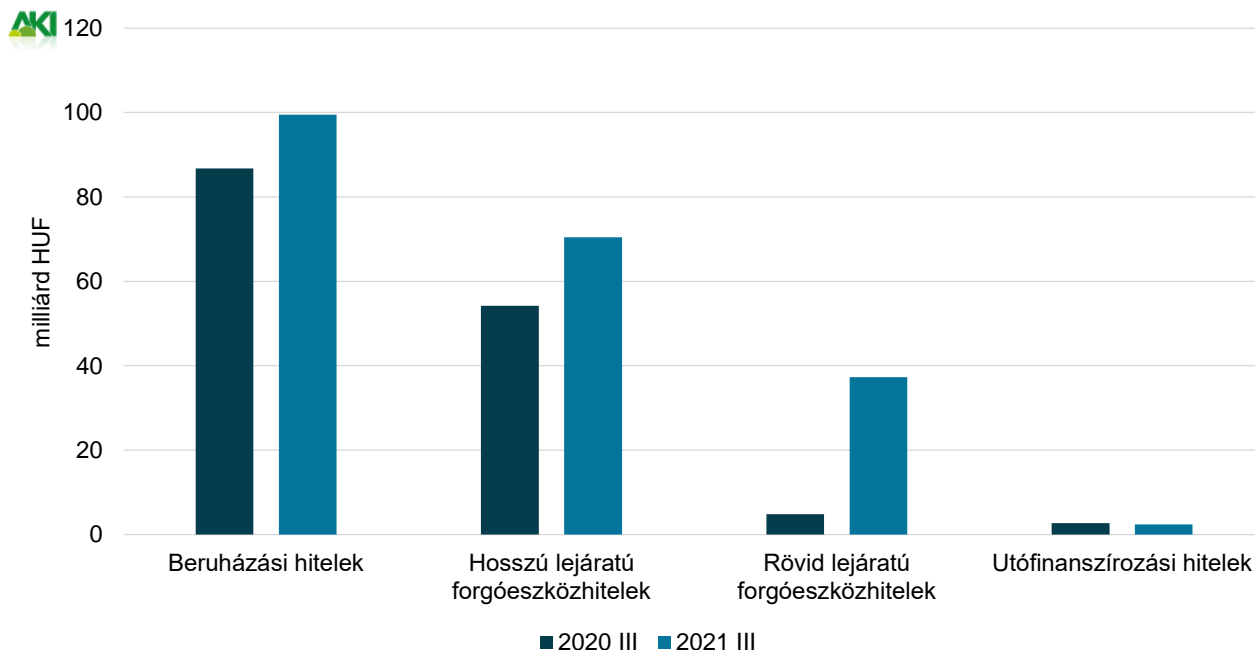
Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, AM-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege közel másfélszeresére nőtt egy év alatt, ezáltal a hitelállomány már a 200 milliárd forintot is meghaladta (209,7 milliárd forint) 2021 harmadik negyedévében (55. ábra).
- Az exportösztönző hitelek növekedéséhez a rövid lejáratú forgóeszközhitel járult hozzá legnagyobb mértékben: állományuk 4,8 milliárd forintról 37,3 milliárd forintra emelkedett. A hosszú lejáratú forgóeszközhitelknél 16,3 milliárd forintos, a beruházási hiteleknel pedig további 12,8 milliárd forintos bővülés volt megfigyelhető.

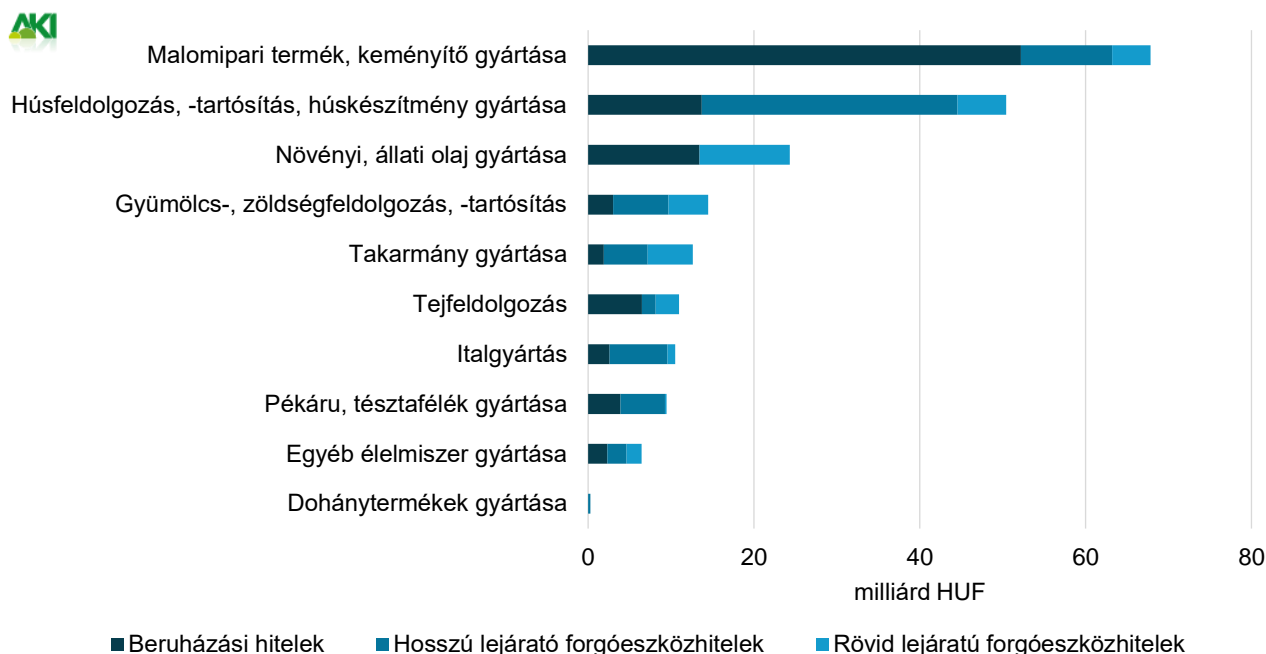
55. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei szinte valamennyi hitelcél esetében növekedtek 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek 56,4 százalékát a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. A szegmensek részesedése azonban csökkent: a szakágazatok az élelmiszeripar hitelállományából 11,4 százalékponttal kisebb arányban részesedtek 2021 harmadik negyedévében, mint egy évvel korábban. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 91,4 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (56. ábra).
- Csaknem minden szakágazat hitelállománya növekedett a vizsgált időszakban, amelyek közül legnagyobb ütemben a növényi, állati olaj gyártása szakágazat hitelállománya bővült, a korábbi évi 6,2 milliárd forintról 24,3 milliárd forintra. A mintegy négyszeres állománynövekedés értékben 18,1 milliárd forintos gyarapodásnak felelt meg.

56. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei a növényi és állati olaj gyártása szakágazatban nőttek legnagyobb ütemben 2021 harmadik negyedévében**

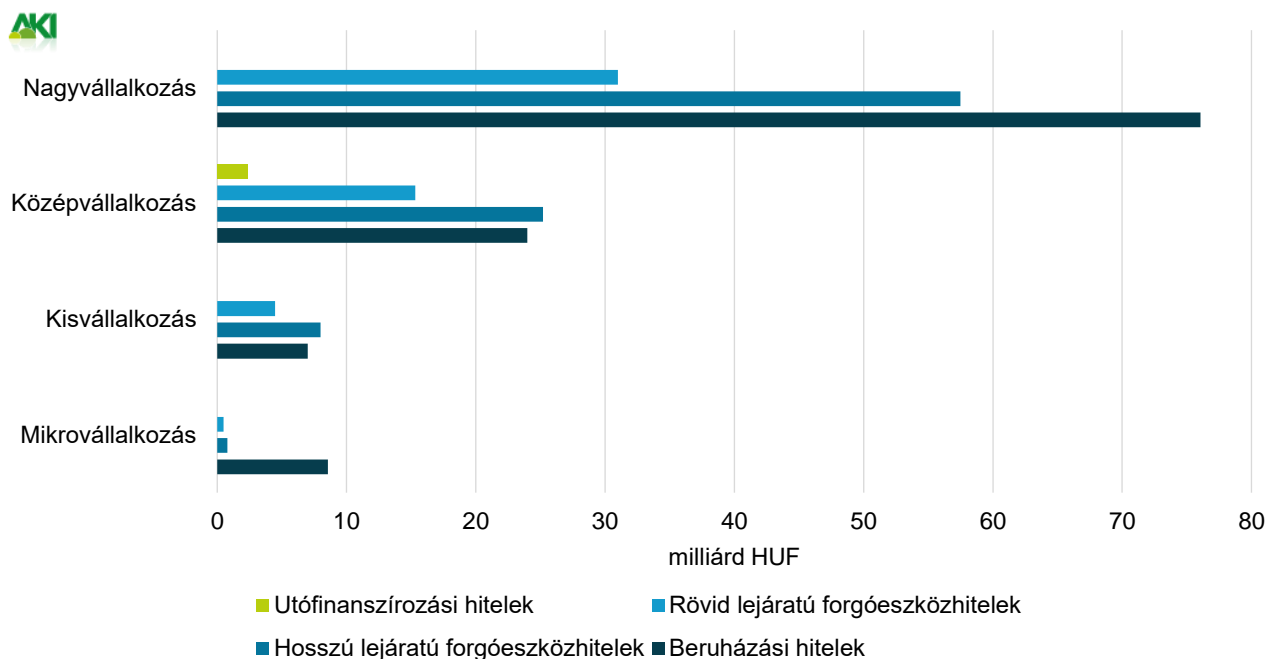

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (88,8 százalék) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 231,4 milliárd forintot jelentett (57. ábra).
- A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a rövid lejáratú forgóeszközhitel számottevő mértékben növekedtek: miközben az állomány 2020 harmadik negyedévében 4,8 milliárd forintot tett ki, 2021 harmadik negyedévében már a 31 milliárd forintot is elérte. A középvállalkozások esetében a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya bővült legnagyobb mértékben, 8,9 milliárd forintról 25,2 milliárd forintra. Mindemellett a középvállalkozások rövid lejáratú forgóeszközhitel-állománya érdemel kiemelés, ami három és félszeresére bővült az előző év azonos időszakához képest.
- Az éven túli hitelek dominanciája a nagyvállalkozásoknál volt a legjelentősebb, a beruházási és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel aránya esetükben 51,2 százalékot képviselt a hitelállomány egészéből.

57. ábra: **Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe hosszú lejáratú hitel formájában 2021 harmadik negyedévében**

Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza.

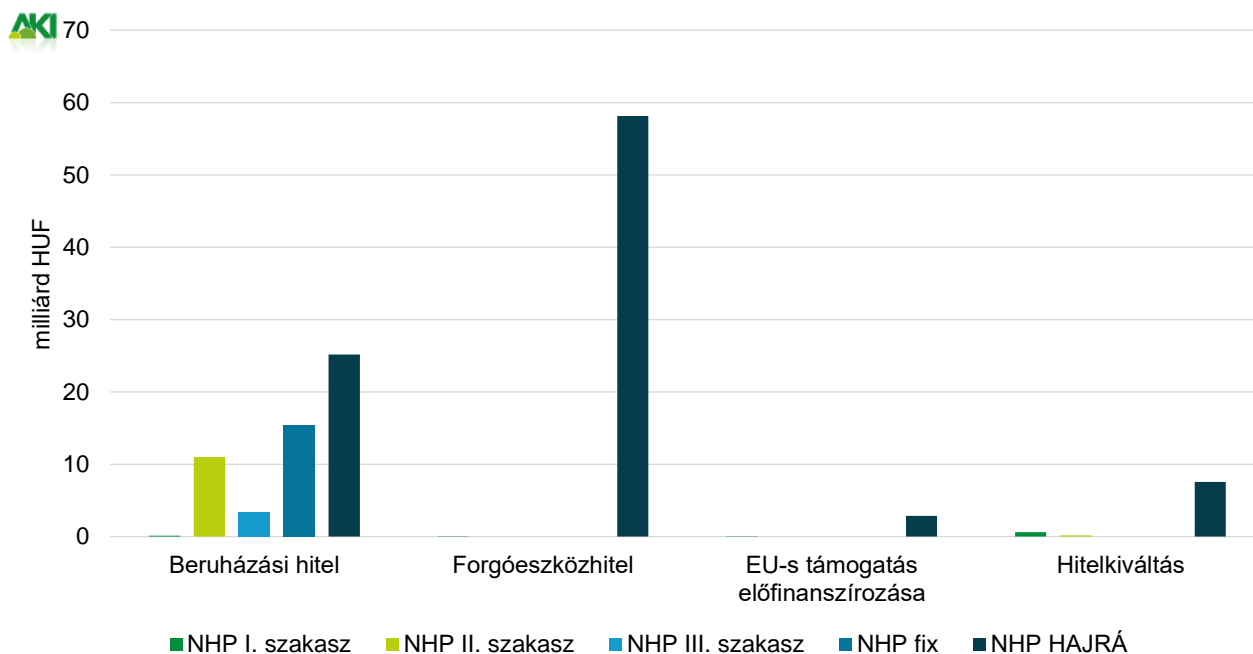
Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 124,5 milliárd forint volt 2021 harmadik negyedévének végén. A hitelállomány túlnyomó többsége (75,3 százalék), 93,8 milliárd forint az NHP Hajrá! keretében került folyósításra, javarészt forgóeszközhitel formájában (58. ábra).

58. ábra: **A Növekedési Hitelprogram Hajrá! élelmiszeripari hitelei elsősorban forgóeszközöket finanszíroztak 2021 harmadik negyedévében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat.

Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által garantált, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány közel kétszeresére nőtt egy év alatt, ezáltal a garantált NHP-hitelek értéke 10,3 milliárd forintot tett ki az ágazatban 2021. szeptember 30-án. Az állomány túlnyomó többségét, 85,7 százalékát az NHP Hajrá! hitelkonstrukcióhoz kapcsolódóan folyósították az élelmiszeripar szereplői számára (9. táblázat).

9. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2017 és 2021 harmadik negyedévé között**

milliárd HUF

Időszak		Élelmiszeripar			
		I. pillér összesen	II. pillér összesen	NHP fix	NHP Hajrá!
2017	I	9,3	1,0	–	–
	II	9,0	1,0	–	–
	III	8,2	0,9	–	–
	IV	7,4	0,4	–	–
2018	I	6,9	0,3	–	–
	II	6,8	0,3	–	–
	III	6,3	0,3	–	–
	IV	5,3	0,3	–	–
2019	I	5,0	0,3	–	–
	II	4,8	0,2	0,3	–
	III	4,4	0,1	0,5	–
	IV	4,4	0,1	1,1	–
2020	I	3,9	0,1	1,6	–
	II	3,8	0,1	2,0	–
	III	3,8	0,4	–	1,1
	IV	2,0	0,0	–	3,9
2021	I	1,5	0,0	–	6,0
	II	1,5	0,0	–	7,8
	III	1,5	0,0	–	8,8

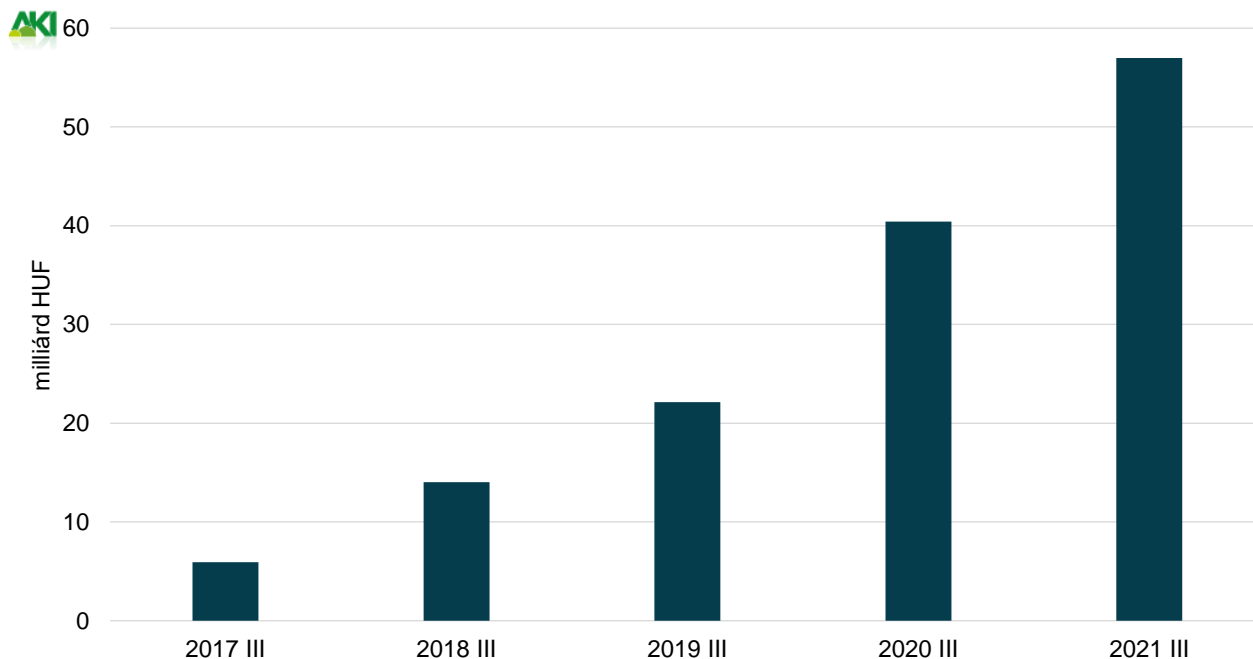
Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Az élelmiszeripari vállalkozások ASZK-folyószámlahitel keretében leszerződött összege mintegy másfélszeresére gyarapodott egy év alatt: miközben 2020 harmadik negyedévében 40,4 milliárd forint volt, 2021 azonos időszakában már 57,0 milliárd forintot jelentett (59. ábra).

59. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkerete az előző év azonos időszakához képest közel másfélszeresére nőtt 2021 harmadik negyedében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK-folyószámlahitel-keretösszegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, az 57,0 milliárd forintos hitelállományból 49,3 milliárd forintot tudhattak magukénak 2021 harmadik negyedévének végén. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal, részesedésük 47,1 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások a hitelállomány 33,9 százalékát, a középvállalkozások pedig további 5,5 százalékát tudhatták magukénak. Az egyéni vállalkozások hiteleinek ASZK-folyószámla-hitelkereten belüli aránya a középvállalkozásokat meghaladó mértékű, 13,5 százalék volt 2021 harmadik negyedévében (60. ábra).

60. ábra: **Az élelmiszeripar Agrár Széchenyi Kártya folyószámla-hitelkeretének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2021. szeptember 30-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2021. szeptember 30-án 11,6 milliárd forintot tett ki, amely összeg 12,8 százalékkal volt kisebb az előző év azonos időszakához képest (10. táblázat). A hitelösszeget teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, azon belül is a mikrovállalkozások bírtak a legnagyobb részesedéssel, a hitelösszeg több mint 60 százalékát tudhatták magukénak.

10. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a mikrovállalkozásokat finanszírozták 2021 harmadik negyedévében**

milliárd HUF

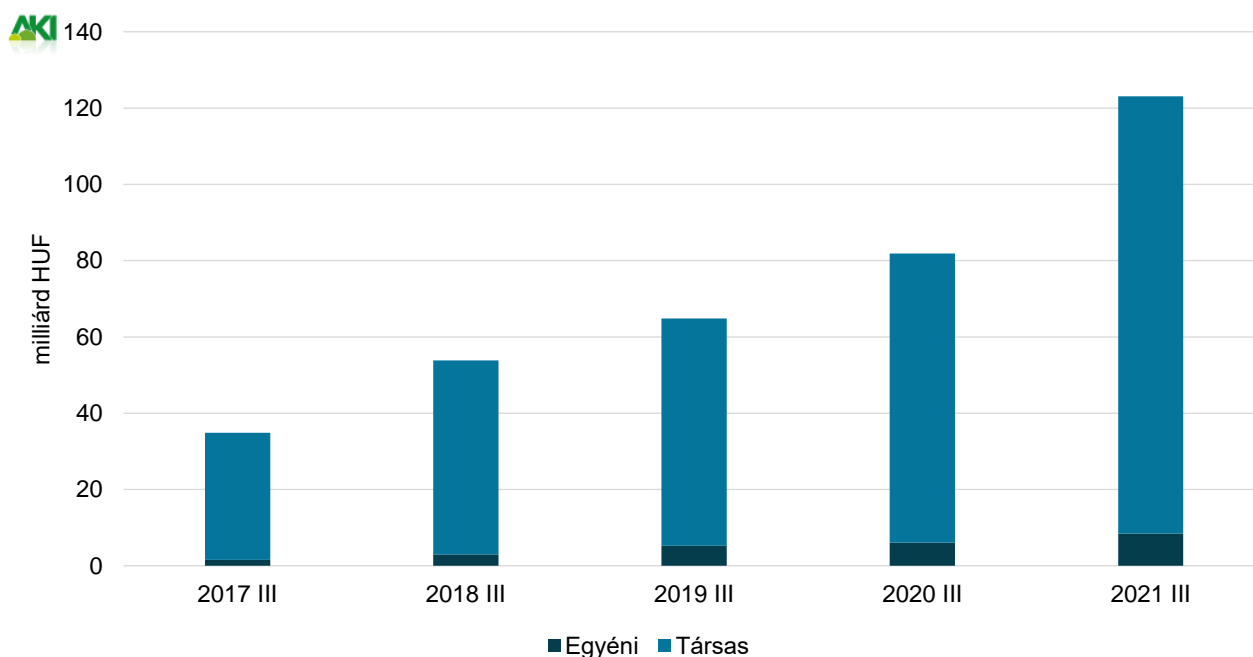
Megnevezés	Hitelek értéke
Egyéni gazdaságok	0,0
Társas vállalkozások	10,6
ebből	
mikrovállalkozás	7,3
kisebbségi vállalkozás	1,3
középvállalkozás	0,2
nagyvállalkozás	1,8
Nem ismert*	1,0
Összesen	11,6

Megjegyzés: A csillaggal jelölt kategória tartalma: nem besorolható, nem ismert, felszámolás miatt nem besorolható és nonprofit vállalkozások.
Az adatok a 2021. szeptember 30-i állapotot tükrözik.
Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is dinamikus emelkedés volt megfigyelhető az elmúlt öt évben. A bővülés tovább folytatódott: a garantált hitelek összege az előző évi érték másfélszeresére, 114,6 milliárd forintra nőtt 2021 harmadik negyedévében (61. ábra).
- A növekedés elsősorban a társas vállalkozásoknak tulajdonítható, amely szegmens 51,2 százalékkal, 38,8 milliárd forinttal növelte garantált hitelállományát. Az egyéni gazdaságok garantált hiteleinek értéke szintén emelkedett, 2,4 milliárd forinttal 8,4 milliárd forintra nőtt egy év alatt.

61. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya dinamikusán nőtt 2021 harmadik negyedévében**

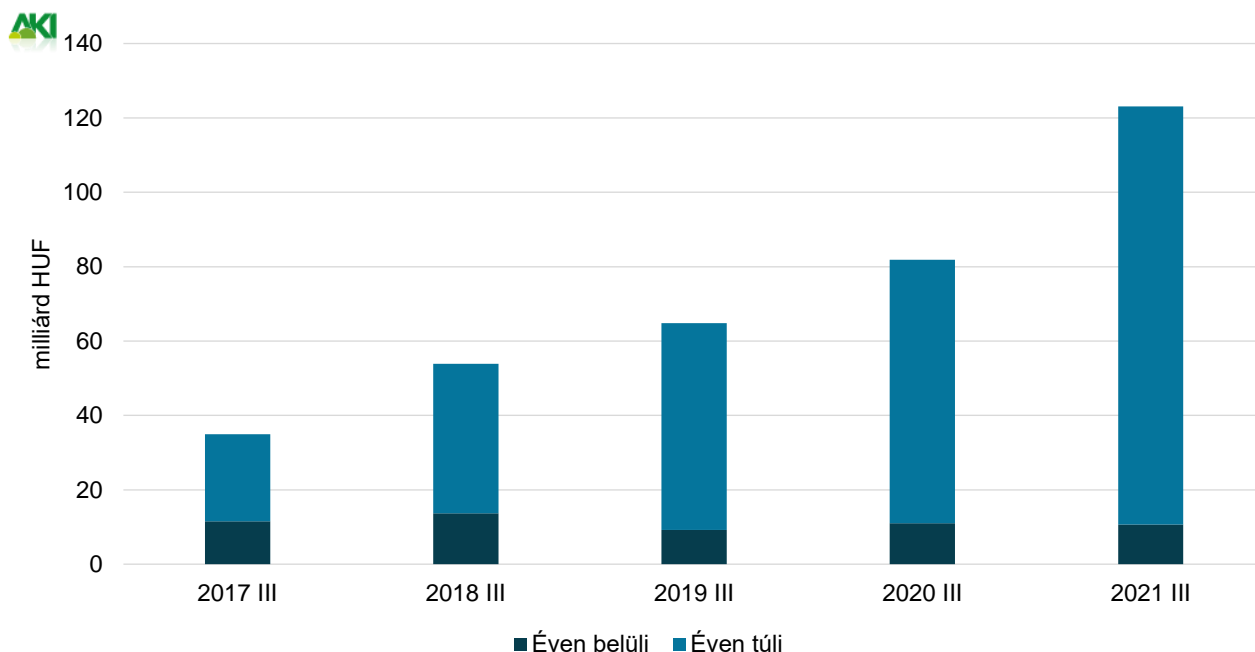

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 76,2–76,9 százalék volt 2021 harmadik negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások garantált hitelállományában megfigyelt növekedés teljes egészében az éven túli hiteleknek jelentkezett. Állományuk 58,6 százalékkal, 41,5 milliárd forinttal emelkedett, ezáltal a 110 milliárd forintot is meghaladta 2021. szeptember 30-án. Az éven belüli garantált hitelek értéke 3,1 százalékkal 10,7 milliárd forintra mérséklődött (62. ábra).

62. ábra: **Az élelmiszeripar garantált hiteleinek növekedése teljes mértékben az éven túli hiteleknel jelentkezett 2021 harmadik negyedévének végén**

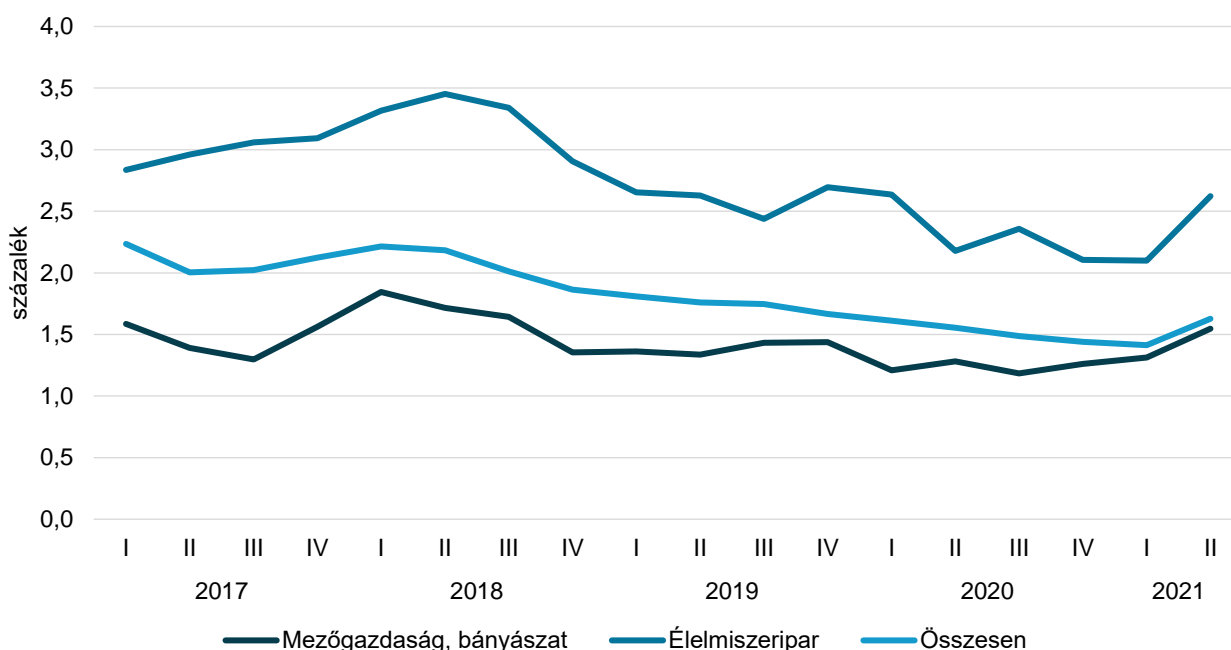
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 76,2–76,9 százalék volt 2021 harmadik negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Ágazati csődráták

- Az ágazati csődrátá egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- A nemzetgazdaság összesített csődrátája 2021 első negyedévéig fokozatosan javult, 1,4 százalékra csökkent, azonban a második negyedévben a mutató értéke növekedésnek indult, 0,2 százalékponttal 1,6 százalékra nőtt (63. ábra).
- A mezőgazdaság csődrátája a nemzetgazdasághoz hasonlóan 0,2 százalékponttal emelkedett, 1,5 százalékra nőtt 2021 második negyedévében, azonban az ágazat eladósodottság szempontjából továbbra is kedvezőnek számított.
- Az élelmiszeripar eladósodottsága a mezőgazdaságénál is nagyobb ütemben növekedett, 2,1 százalékról 2,6 százalékra emelkedett.
- A nemzetgazdaság szakágazatai között a legkevésbé eladósodott ágazatnak továbbra is az ingatlanügyletek minősült: az ágazat csődrátája 0,8 százalékot tett ki 2021 második negyedévének végén. A legeladósodottabb ágazat változatlanul az építőipar volt 2,9 százalékos csődrátáértékével.

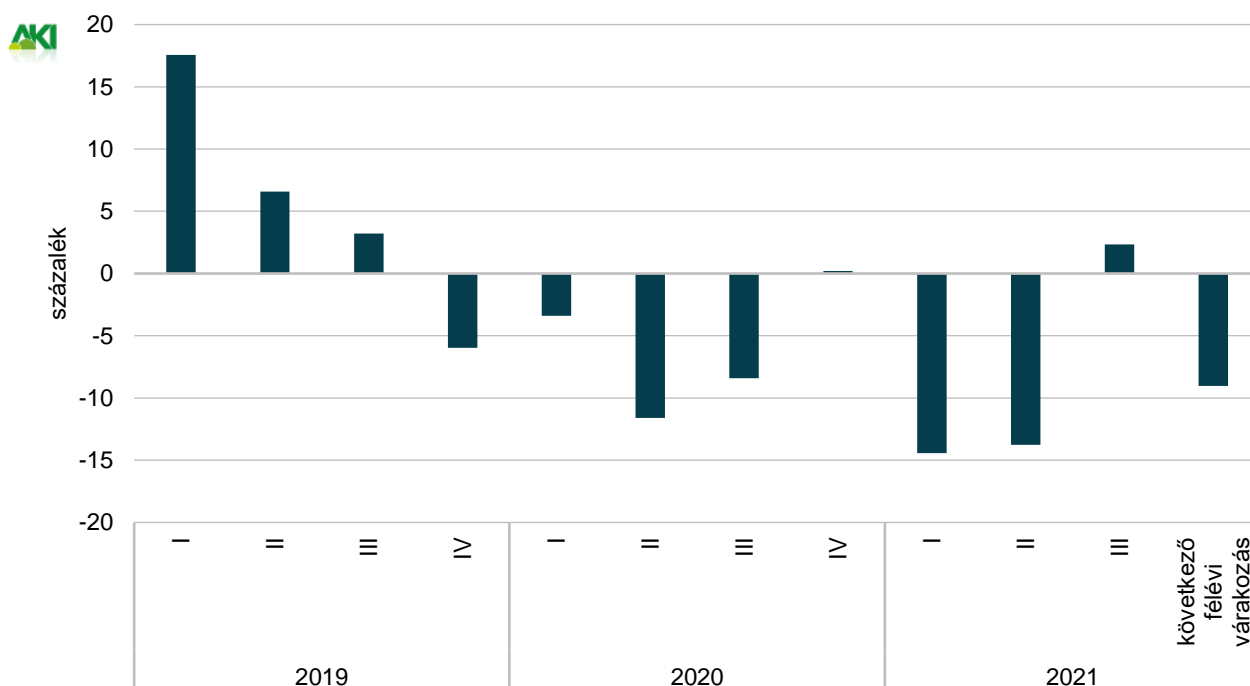
63. ábra: Az ágazati csődráta minden szektorban emelkedett

Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2021. június alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Hitelezési felmérés

- A hitelek keresleti és kínálati tényezőire vonatkozó felmérést a FED (*Federal Reserve Board*) indította el. Az MNB a FED felmérése alapján készíti el saját hitelezési felmérését, amely valamivel bővebb, mint a FED kérdőíve. A hitelezési felmérés során alkalmazott kérdőív kérdései ötfokozatú skálát alkalmaznak és kvalitatív módon fejezik ki a felmérésben részt vevő intézmények által megtett lépéseket, illetve tervezett vagy várt változásokat a hitelezési hajlandóságra, hitelkeresletre, hitelezési sztenderdekre/feltételekre, kockázati paraméterekre és a különböző szektorok kockázati megítélésére vonatkozóan. A felmérésben a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező bankok vesznek részt szegmensektől függően 85-95 százalékos piaci részesedéssel.
- A változást a romlást és javulást jelző bankok piaci részesedéssel súlyozott arányának különbsége mutatja. Ha a mutató értéke negatív, akkor a bankszektor képviselői javulást, ha pozitív, akkor pedig romlást várnak az adott ágazat hitelezési folyamataiban.
- A legfrissebb felmérésben szereplő visszatekintő kérdések 2021 harmadik negyedévére (2020 második negyedévéhez képest), az előre tekintő kérdések a következő féléves időszakra vonatkoznak (2021 harmadik negyedévéhez képest).
- A portfólió változása 2021 első fél évében kedvezőnek minősült, azonban a bankszektor képviselőinek megítélése romlott, 2021 harmadik negyedévében már az iparági portfólió romlásáról számoltak be.
- A legfrissebb felmérés szerint a bankok javulást prognosztizálnak a mezőgazdasági hitelportfóliók minőségét illetően: a pénzintézetek nettó 9,0 százaléka szerint pozitívan fog változni a hitelportfóliók minősége az elkövetkező fél évben (64. ábra).

64. ábra: **A mezőgazdasági portfólió minőségének változása⁷**

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai

- A jegybanki alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnált, azonban mivel az erős dezinflációs hatások miatt az inflációs kilátások tartósan lefelé mozdultak el, míg a hazai gazdaság teljesítménye a korábban vártnál mérsékeltebben alakult, az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács a jegybanki alapkamat mértékét 2020 júniusában 0,75 százalékra mérsékelte⁸, majd júliusban további 15 bázispontos csökkentéssel 0,60 százalékban állapította meg. A jegybanki alapkamat mértékét 2021 júniusában állították vissza a korábbi – a Covid-19-járvány hatásaival legnagyobb mértékben sújtott évet megelőző évi – 0,90 százalékos értékre.⁹ Az év második felében a Monetáris Tanács többször is módosította a kamatkondíciókat. Az első változás 2021 júliusában történt, amikor a jegybanki alapkamat mértékét 30 bázisponttal 1,20 százalékra emelte¹⁰. Ezt követően augusztus hónapban ismét 30 bázisponttal 1,50 százalékra¹¹, majd szeptember hónapban további 15 bázisponttal 1,65 százalékra növelte az alapkamat mértékét¹².
- A vizsgált öt évben az egyéb hitelek átlagos évesített kamatlába a folyamatos csökkenést követően 2020-ban növekedésnek indult, ami 2021 harmadik negyedévében tovább folytatódott: az egyéb hitelek kamata 0,2 százalékponttal emelkedett egy év alatt. A folyószámlahitelek kamata esetében szintén 2020-ban kezdődött meg a növekedés, ekkor 0,2 százalékponttal nőtt az értéke, ez az emelkedés 2021 harmadik negyedévében tovább folytatódott, a folyószámlahitel-kamat az előző év azonos időszakához képest 0,6 százalékponttal emelkedett 2021. szeptember 30-án (65. ábra).

⁷ Vad- és erdőgazdálkodással együtt.

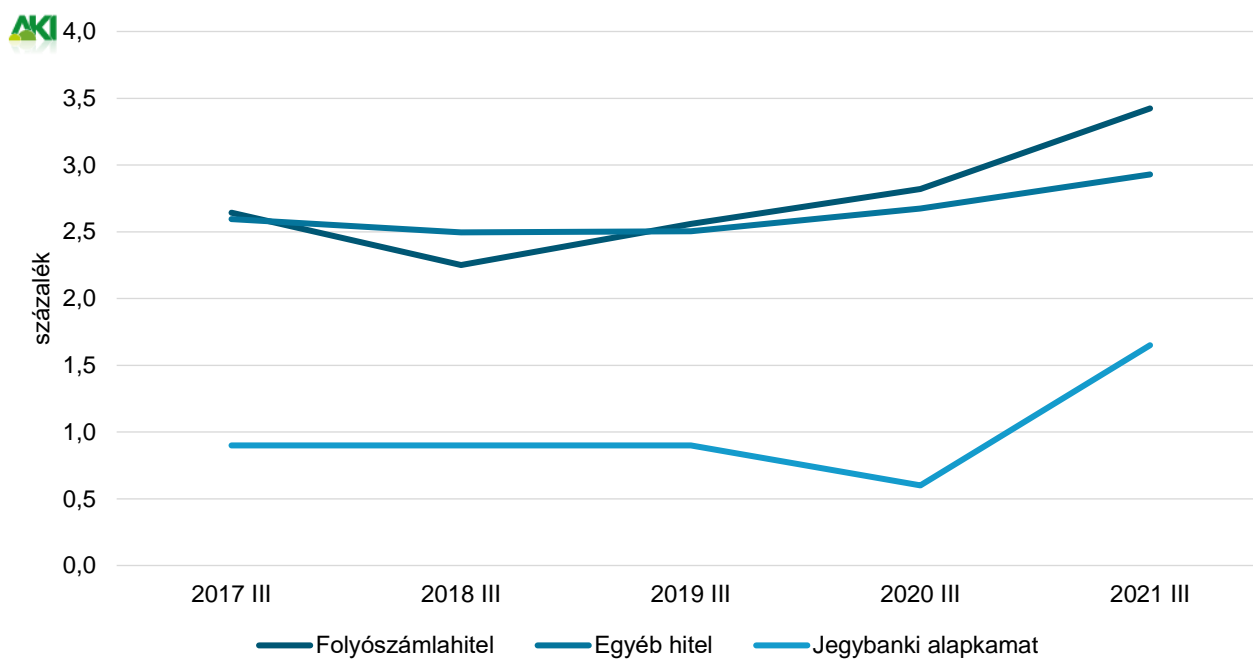
⁸ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2020. június 23-i üléséről.

⁹ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. június 22-i üléséről.

¹⁰ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. július 28-i üléséről.

¹¹ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. augusztus 25-i üléséről.

¹² Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2021. szeptember 22-i üléséről.

65. ábra: **A folyószámla- és az egyéb hitelek kamata emelkedett 2021 harmadik negyedévében**

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

